

**T.C.
ZONGULDAK BÜLENT ECEVİT ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM PROGRAMLARI VE ÖĞRETİM ANABİLİM DALI**

Yüksek Lisans Tezi

**ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN SOSYOTELİST OLMA
VE SOSYAL KAYGI DÜZEYLERİ ARASINDAKİ
İLİŞKİNİN İNCELENMESİ**

Ezel GÜNEL

Zonguldak 2025

T.C.
ZONGULDAK BÜLENT ECEVİT ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM PROGRAMLARI VE ÖĞRETİM ANABİLİM DALI

Yüksek Lisans Tezi

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN SOSYOTELİST OLMA VE
SOSYAL KAYGI DÜZEYLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN
İNCELENMESİ

Hazırlayan
Ezel GÜNEL

Tez Danışmanı
Doç. Dr. Bayram GÖKBULUT

Zonguldak 2025

BİLİMSEL ETİK BİLDİRİMİ

Hazırladığım Yüksek Lisans Tezinin bütün aşamalarında bilimsel etiğe ve akademik kurallara riayet ettiğimi, çalışmada doğrudan veya dolaylı olarak kullandığım her alıntıya kaynak gösterdiğimi ve yararlandığım eserlerin kaynakçada gösterilenlerden oluştuğunu, yazımda ve basımda enstitü tez yazım ve basım yönergesine uygun davranıldığını taahhüt ederim.

Ezel GÜNEL
26.02.2025

T.C.
ZONGULDAK BÜLENT ECEVİT ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

TEZ ONAYI

Enstitümüzün Eğitim Programları ve Öğretim Anabilim Dalında 223282104039 numaralı Ezel GÜNEL'in hazırladığı Üniversite “Öğrencilerinin Sosyotelist Olma Ve Sosyal Kaygı Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi” başlıklı YÜKSEK LİSANS tezi ile ilgili TEZ SAVUNMA SINAVI, Lisansüstü Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliği uyarınca 30/01/2025 Perşembe günü saat 15:00’da yapılmış, sorulan sorulara alınan cevaplar sonunda tezinin onayına OY BİRLİĞİ İYLE karar verilmiştir.

Doç. Dr. Salih BARDAKCI
Başkan

Doç. Dr. Bayram GÖKBULUT
(Tez Danışmanı)
Üye

Dr. Öğr. Üyesi Özgür Murat
ÇOLAKOĞLU
Üye

Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

.../.../2025

Prof. Dr. Yücel NAMAL
Enstitü Müdürü

ÖZET

Kurum	: ZBEÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Programları ve Öğretim Anabilim Dalı
Tez Başlığı	: Üniversite Öğrencilerinin Sosyotelist Olma ve Sosyal Kaygı Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi
Tez Yazarı	: Ezel GÜNEL
Tez Danışmanı	: Doç. Dr. Bayram GÖKBULUT
Türü, Yılı	: Yüksek Lisans, 2025
Sayfa Adedi	: 76

Bu çalışmada Eğitim fakültelerinde öğrenim gören üniversite öğrencilerinin Sosyotelist Olma ve Sosyal Kaygı Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmada nicel bir araştırma yöntemi olan *ilişkisel tarama modeli* kullanılmıştır. Araştırmanın örnekleminde kolay ulaşılabilir veya erişilmesi kolay olarak da tanımlanan *uygun örnekleme yöntemi* kullanılmıştır. Araştırmanın örneklemini Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi Ereğli Eğitim Fakültesi'nde 2023-2024 eğitim öğretim yılında öğrenim gören 508 eğitim fakültesi öğrencisi oluşturmaktadır. Katılımcılar 427'si kadın 81'i erkeklerden oluşmaktadır. Araştırmada veriler yüz yüze toplanmıştır. Araştırmada Orhan Göksün (2019) tarafından geliştirilen “*Genel Sosyotelizm Ölçeği*” ve Alkış, Kadirhan ve Şat (2017) tarafından geliştirilen “*Sosyal Medya kullanıcıları için Sosyal Kaygı Ölçeği*” kullanılmıştır. Verilerin analizinde korelasyon analizi ve betimsel istatistikler, t-Testi, ANOVA, post hoc testlerinden yararlanılmıştır. Katılımcıların Sosyotelizm ölçek sonuçlarına *Nomofobi* alt boyutunda yüksek bir puana sahip oldukları görülmüştür. *Kişilerarası Çatışma* alt boyutunda en düşük düzeyde sorun yaşanırken, *Kendini Yalnızlaştırma* boyutunda katılımcıların insanlarla vakit geçirmek yerine telefonla ilgilenme eğilimlerinin düşük olduğu anlaşılmaktadır. *Problem Farkındalığı* boyutunda, telefon kullanımının sosyal etkileşimleri olumsuz etkileyebileceğinin farkında oldukları ancak bu farkındalığın yüksek düzeyde olmadığı dikkat çekmektedir. Genel değerlendirmede, katılımcı öğretmen adaylarının orta düzeyde sosyotelist oldukları ve orta düzeyde sosyal kaygıya sahip oldukları sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca *Nomofobi* ile *Sosyal Kaygının* alt boyutları arasında anlamlı ilişkiler bulunmuştur. Sosyal medya kullanımının Sosyal Kaygı ölçeğinin *Paylaşılan İçerik Kaygısı* ve *Gizlilik Kaygısı* arasında da pozitif yönlü yüksek ilişki bulunmuştur. Son olarak Sosyotelizm ile Sosyal Kaygı arasında zayıf düzeyde bir ilişki olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Sosyotelizm, Sosyal Kaygı, Nomofobi

ABSTRACT

Institution	: ZBEU, Institute of Social Sciences, Department of Curriculum and Instruction
Thesis Title	: Examining The Relationship Between Phubbing And Social Anxiety Levels Of University Students
Thesis Author	: Ezel GÜNEL
Thesis Adviser	: Assist, Prof. Dr. Bayram GÖKBULUT
Type, Year	: MSc Thesis, 2025
Number of Pages	: 76

This study aims to “Examining The Relationship Between Phubbing And Social Anxiety Levels Of University Students Studying At The Faculty Of Education.” The relational screening model, which is a quantitative research method, was used in the research. The sample of the research was convenience sampling, defined as easily accessible or easy to access. The sample of the research consists of 508 education faculty students studying at Zonguldak Bülent Ecevit University Ereğli Faculty of Education in the 2023-2024 academic year. 427 of the participants were female and 81 were male. Data was collected face to face. The “General Phubbing Scale” developed by Orhan Göksün (2019) and the “Social Anxiety Scale for Social Media Users” developed by Alkış, Kadirhan and Şat (2017) were used in the research. Descriptive statistics, t-Test, ANOVA and post hoc tests were used in data analysis. Correlation analysis was also carried out. The participants’ Phubbing scale results show that they have a high level of anxiety in the Nomophobia. While the lowest level of problems is experienced in the Interpersonal Conflict, it is understood that the participants’ tendency to spend time with their phones instead of spending time with people is low in the Self-Isolation dimension. In the Problem Awareness dimension, it is striking that they are aware that phone use can negatively affect social interactions, but this awareness is not at a high level. In the general evaluation, it was concluded that the participating teacher candidates are moderately phubber and they have moderately social anxiety. According to the Social Anxiety Scale results, a significant relationship was found between Nomophobia and other dimensions of Social Anxiety. In addition, high positive correlation were found between the Shared Content Anxiety and Privacy Concern of the Social Anxiety Scale of Social Media Use. Finally, a weak relationship was found between Phubbing and Social Anxiety.

Keywords: Phubbing, Social Anxiety, Nomophobia

ÖNSÖZ

Gelişen teknolojiyle birlikte hayatımızın vazgeçilmez bir parçası haline gelen mobil cihazlar, bilgiye sınırsız erişim imkânı sunmakla birlikte iletişim alışkanlıklarımızı da köklü biçimde değiştirmektedir. Uzun saatler boyunca mobil cihaz ve sosyal medya kullanımı, telefon bağımlılığına neden olurken iletişimde kopukluğa yol açan sosyotelizm davranışını da tetiklemektedir. Bu çalışma, yoğun sosyal medya kullanımının öğretmen adaylarının sosyal kaygı düzeyleri üzerindeki etkisini ve bu durumun literatürde yeni bir kavram olarak ele alınan sosyotelizm ile ilişkisini incelemektedir. Mevcut araştırmalarda bu iki değişkeni birlikte ele alan bir çalışmaya rastlanmaması, bu araştırmanın alan yazına önemli bir katkı sağlamasını hedeflemektedir.

Bu tezin tüm süreçlerinde benden desteğini esirgemeyen değerli danışman hocam Doç. Dr. Bayram GÖKBULUT'a sonsuz teşekkürlerimi sunuyorum. Veri toplama sürecimde değerli katkılarıyla yanımda olan kıymetli hocam sayın Prof. Dr. Oğuzhan KARADENİZ'e, savunmama katılarak tezime değerli katkılarda bulunan hocalarım sayın Doç. Dr. Salih BARDAKCI ve Dr. Öğretim Üyesi Özgür Murat ÇOLAKOĞLU'na teşekkürlerimi sunuyorum. Bu çalışmayı bitirebileceğime olan inancımı artıran ve değerli fikirleri, tecrübesi ve destekleriyle tezimi bitirmemde kıymetli katkıları bulunan Dr. Alptuğ TOPAKTAŞ'a sonsuz teşekkürler.

Hayatım boyunca beni her konuda destekleyen, hiçbir fedakârlıktan kaçınmayan, sabrı ve anlayışıyla her an yanımda olan sevgili annem, babam ve kardeşime sonsuz teşekkürler.

İÇİNDEKİLER

ÖZET	iv
ABSTRACT.....	v
ÖNSÖZ	vi
TABLolar LİSTESİ	ix
KISALTMALAR LİSTESİ.....	x
GİRİŞ	1
1. GENEL BİLGİLER.....	4
1.1. Araştırmanın Amacı	4
1.1.2. Proble Cümlesi.....	4
1.1.3. Alt Problemler.....	4
1.2. Araştırmanın Önemi.....	5
1.3. Varsayımlar	5
1.4. Sınırlılıklar	5
1.5. Tanımlar	5
2. KURAMSAL ÇERÇEVE.....	7
2.1. Sosyotelizm	7
2.2. Sosyal Kaygı	8
2.3. İlgili Araştırmalar.....	8
2.3.1. Sosyotelizm İle İlgili Yurt İçinde Yapılan Bazı Çalışmalar	9
2.3.2. Sosyotelizm İle İlgili Yurt Dışında Yapılan Bazı Çalışmalar.....	14
2.3.3. Sosyal Kaygı İle İlgili Yurt İçinde Yapılan Bazı Çalışmalar	16
2.3.4. Sosyal Kaygı İle İlgili Yüksek Lisans Tezleri	18
2.3.5. Sosyal Medya İle İlgili Yurt İçinde Yapılan Bazı Çalışmalar	20
3. YÖNTEM.....	22
3.1. Araştırma Modeli	22
3.2. Evren ve Örneklem	22
3.3. Veri Toplama Araçları	24
3.4. Verilerin Toplanması ve Analizi.....	26
4. BULGULAR.....	27
4.1. Araştırmanın Birinci Problemine Ait Bulgular	28
4.1.1. Cinsiyet Değişkenine Ait Bulgular	29
4.1.2. Sınıf Değişkenine Ait Bulgular.....	31
4.1.3. İnternet Kullanım Süresi Değişkenine Ait Bulgular	32
4.1.4. Bölüm Değişkenine Ait Bulgular.....	35
4.2. Araştırmanın İkinci Problemine Ait Bulgular.....	37
4.2.1. Cinsiyet Değişkenine Ait Bulgular	38
4.2.2. Sınıf Değişkenine Ait Bulgular.....	39
4.2.3. İnternet Kullanım Süresi Değişkenine Ait Bulgular	40

4.2.4. Bölüm Değişkenine Ait Bulgular.....	42
4.3. Araştırmanın Üçüncü Problemine Ait Bulgular.....	45
SONUÇ	52
KAYNAKÇA.....	66
EKLER	72
ÖZ GEÇMİŞ	76

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 3.1:Öğretmen Adaylarının Cinsiyetlerine Göre Yüzde ve Frekans Dağılımları	22
Tablo 3.2: Öğretmen Adaylarının Yaşlarına Göre Yüzde ve Frekans Dağılımları	22
Tablo 3.3: Öğretmen Adaylarının Bölümlerine Göre Yüzde ve Frekans Dağılımları	23
Tablo 3.4:Öğretmen Adaylarının Sınıf Düzeylerine Göre Yüzde ve Frekans Dağılımları	24
Tablo 3.5: Öğretmen Adaylarının İnternet Kullanım Sürelerine Göre Yüzde ve Frekans Dağılımları	24
Tablo 4.1: Öğretmen Adaylarının Sosyal Medya Platformu Kullanım Tercihleri	27
Tablo 4.2: Öğretmen Adaylarının Sosyotelist Olma Davranışı ve Alt Boyutlarına İlişkin Betimleyici İstatistikler.....	28
Tablo 4.3:Öğretmen Adaylarının Sosyotelist Olma Düzeyleri ile Cinsiyet Değişkeni Arasındaki Farka Dair t-Test sonuçları.....	29
Tablo 4.4: Öğretmen Adaylarının Sosyotelist Olma Davranışlarının Sınıf Düzeyine Göre Farklılaşmasına İlişkin ANOVA Testi Sonuçları	31
Tablo 4.5: Öğretmen Adaylarının Sosyotelist Olma Düzeylerinin İnternet Kullanım Sürelerine Göre Farklılaşmasına İlişkin ANOVA Testi Sonuçları.....	32
Tablo 4.6:Öğretmen Adaylarının Sosyotelist Olma Davranışlarının Bölüm Değişkenine Göre Farklılaşmasına İlişkin ANOVA Testi Sonuçları .	35
Tablo 4.7: Öğretmen Adaylarının Sosyal Kaygı Düzeyinin Alt Boyutlarına İlişkin Betimleyici İstatistikleri.....	37
Tablo 4.8: Öğretmen Adaylarının Sosyal Kaygı Düzeyleri ile Cinsiyet Değişkeni Arasındaki Farka Dair analiz sonuçları	38
Tablo 4.9: Öğretmen Adaylarının Sosyal Kaygı Durumlarının Sınıf Düzeyine Göre Farklılaşmasına İlişkin ANOVA Testi Sonuçları	40
Tablo 4.10:Öğretmen Adaylarının Sosyal Kaygı Düzeylerinin İnternet Kullanım Sürelerine Göre Farklılaşmasına İlişkin ANOVA Testi Sonuçları.....	41
Tablo 4.11:Öğretmen Adaylarının Sosyal Kaygı Düzeyinin Bölüm Değişkenine Göre Farklılaşmasına İlişkin ANOVA Testi Sonuçları	42
Tablo 4.13:Öğretmen Adaylarının Sosyotelist Olma ve Sosyal Kaygı Düzeyleri Arasında Korelasyon Katsayısı Sonuçları	46

KISALTMALAR LİSTESİ

ANOVA	:Analysis of Variance (Varyans Analizi)
FOMO	:Fear of Missing Out
NOMOFOBİA	:No Mobile Phobia
ODTÜ	:Orta Doğu Teknik Üniversitesi
TÜİK	:Türkiye İstatistik Kurumu
TÜBİTAK	:Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu
F	:Frekans
N	:Örneklem Büyüklüğü
P	:Anlamlılık Düzeyi
Ss	:Standart Sapma
Sd	:Serbestlik Derecesi
X	:Aritmetik Ortalama
%	:Yüzde
T	:t-Testi

GİRİŞ

Küresel bir ağ olan internet, insanları birbirine bağlamakta ve iletişimi kolaylaştırmaktadır. İlk olarak Orta Doğu Teknik Üniversitesi (ODTÜ) ve Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu'nun (TÜBİTAK) ortak çalışmaları neticesinde 1993 yılının Nisan ayında hayatımızdaki yerini almıştır (Gönenç, 2003). İnternet kullanıcılarının sayısı Türkiye'de ve dünyada her yıl artmaya devam etmektedir. Bu durum da interneti hayatımızın vazgeçilmez bir parçası haline getirmektedir.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) 2023 verilerine göre Türkiye nüfusunun %87,1'i internet kullanmakta iken 2024 verilerine göre bu rakam %88,8 olmuştur. Cinsiyet ayrımında 2023 yılında açıklanan resmi verilere göre erkeklerin %90,9'ının internet erişimi bulunuyor iken kadınların %83,3 ünün internet kullanıcısı olduğu görülmektedir. Ancak bu rakamlar 2024 yılında artış göstererek erkekler için %92,2 kadınlar için %85,4 olarak ilan edilmiştir. Yıllar arasındaki artış oranları incelendiğinde; 2023 yılında kadın ve erkekler arasında %7,6'lık bir fark varken 2024 yılında bu fark %6,8'e gerilemiştir. Buradan kadınların internete erişiminde olumlu bir ilerleme olduğu söylenebilir. Ayrıca bireylerin kullandıkları sosyal medya platformlarının ise sırasıyla %84,9 ile WhatsApp, %69,0 ile YouTube ve %61,4 ile Instagram olduğu TÜİK tarafından yapılan araştırmada ortaya çıkmıştır (TÜİK, 2023). 2024 yılında paylaşılan veriler ışığında ise sosyal medya uygulamalarının tercih sıralaması değişmezken kullanıcı sayılarında (%86,2 ile WhatsApp, %71,3 ile YouTube ve %65,4 ile Instagram) artış olduğu görülmüştür.

DataReportal Dijital 2024 raporuna göre Türkiye internet kullanıcı sayısı 74,41 milyon kişiye ulaşmıştır. 80,69 milyon kişi mobil cihazlar üzerinden internete bağlanmaktadır. Bu da toplam nüfusun yüzde 93,8'ini oluşturmaktadır. Toplam nüfusun yüzde 66,8 ine denk gelen 57,50 milyon kişi de sosyal medya kullanmaktadır (Kemp, 2024). Alav (2014)'a göre sosyal medya, tamamı internet ağına bağlı olan cep telefonları, bilgisayarlar ve çeşitli mobil cihazlar aracılığıyla gerçek zamanlı iletişime olanak sağlayan bir medya biçimidir. Sosyal medya platformlarını kullanmanın temel amaçları arasında belirli bir gündemi takip etme, çevrimiçi alışveriş yapma, mesaj gönderme, içerik paylaşma ve karşılıklı

ağlantılar kurma yer almaktadır (Baz, 2018). Dijital 2024, sosyal medya platformlarının kullanımı hakkında yayınladığı raporda Türkiye'deki 13 yaş ve üzeri nüfusun yüzde 49,8'inin Facebook kullanıcısı olduğunu, 57,10 milyon kişinin ise Instagram kullandığını belirtmiştir. YouTube kullanıcı sayısının 57,50 milyon olduğu raporlanan çalışmada, 18 yaş ve üzeri olan 37,73 milyon kişinin de Tiktok kullanıcısı olduğu belirtilmektedir (Kemp, 2024).

Son yıllarda sosyal medya kullanımı özellikle gençler arasında giderek artmaya başlamış ve temel iletişim aracı haline gelmiştir (Oral & Karakurt, 2023). Sosyal medya kullanımının artması insanların sosyal hayatını da etkilemeye başlamıştır (Tutgun Ünal, 2015). Dijital platformların yaygınlaşması, Sosyotelizm olarak adlandırılan yeni bir iletişim sorununun ortaya çıkmasına sebep olmuştur (Oral & Karakurt, 2023).

Sosyotelizm; sosyal bir ortamda iken çevredeki insanlarla iletişim kurmak yerine sürekli olarak telefonla ilgilenmek ve etrafındakileri görmezden gelmek olarak tanımlanmaktadır (Karadağ vd., 2016). Daha geniş bir tanımında ise internet bağımlılığı, sosyal medya bağımlılığı, oyun bağımlılığı, alışveriş bağımlılığı da dahil olmak üzere çeşitli bağımlılıkları içeren bir davranış bozukluğudur (Karadağ vd., 2016).

Sosyal Kaygı; diğer insanlar tarafından beğenilmeme, olumsuz değerlendirilme veya küçümsenme endişesiyle iletişim kurarken sorun yaşama, toplum önünde rahatça hareket edememe olarak tanımlanmaktadır (Tufan Yeniçikti, 2010). Koçak (2001)'e göre; sosyal kaygı okul çağındaki çocuklarda zaman zaman utangaçlık ve uyumluluk ile karıştırılmaktadır. Cleveland Clinic (2022)'ten aktarıldığına göre dünya nüfusunun yüzde beşi ile onu arasındaki bireyde sosyal kaygı bozukluğuna rastlanılmaktadır. Sosyal kaygı çocukluk döneminde ebeveyn veya çocuğun bakımını üstlenen bireylerin çocuğa karşı olan utandırma ve küçük düşürme gibi tutumlarından kaynaklanmaktadır (Türkçapar, 1999).

Aktan (2018)'e göre sosyal kaygıya sahip olan bazı bireyler, yüz yüze ilişkilerde karşılaşılabilecekleri zorluklardan kaçınmak için sosyal medya platformlarını tercih etmektedirler. Sosyal kaygı sebebiyle sosyal medya

kullanımındaki artış neticesinde, sosyal medya bağımlılığını da kapsayan bir davranış bozukluğu olarak tanımlanan sosyotelizm ile sosyal kaygının ilişkili olabileceği düşünülmektedir. Sosyotelizm davranışının iletişim sorunlarına sebep olabileceği ve kişiyi sosyal çevresinden uzaklaştırma ihtimali de göz önünde bulundurularak sosyal kaygı ile olan ilişkisi bu çalışmada ele alınmaktadır.

1. GENEL BİLGİLER

Çalışmanın bu bölümünde araştırmanın amacı, problem cümlesi, alt problemler, araştırmanın önemi, varsayımlar, sınırlılıklar ve tanımlar yer almaktadır.

1.1. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı, Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi Ereğli Eğitim Fakültesi'nde öğrenim gören üniversite öğrencilerinin sosyotelist olma durumu ile sosyal kaygı düzeyleri arasındaki ilişkiyi incelemektir.

1.1.2. Problem Cümlesi

Araştırmanın problemi, eğitim fakültelerinde öğrenim gören üniversite öğrencilerinin sosyotelist olma ve sosyal kaygı düzeyleri arasında bir ilişki var mıdır?

1.1.3. Alt Problemler

Eğitim fakültelerinde öğrenim gören üniversite öğrencilerinin sosyotelist olma ve sosyal kaygı düzeyleri arasındaki ilişkinin incelendiği çalışmanın alt problemleri aşağıda sıralanmaktadır.

1. Eğitim fakültelerinde öğrenim gören üniversite öğrencilerinin sosyotelist olma davranışı ne düzeydedir?

Bu düzey;

- 1.1. Cinsiyete göre farklılık göstermekte midir?
- 1.2. Sınıf düzeyine göre farklılık oluşturmakta mıdır?
- 1.3. Günlük internet kullanım süresine göre farklılık göstermekte midir?
- 1.4. Bölüm değişkenine göre farklılık göstermekte midir?

2. Eğitim fakültelerinde öğrenim gören üniversite öğrencilerinin sosyal kaygı durumu ne düzeydedir?

Bu düzey;

- 2.1. Cinsiyete göre farklılık göstermekte midir?
- 2.2. Sınıf düzeyine göre farklılık oluşturmakta mıdır?
- 2.3. Günlük internet kullanım süresine göre farklılık göstermekte midir?

2.4. Bölüm değişkenine göre farklılık göstermekte midir?

3. Eğitim fakültelerinde öğrenim gören üniversite öğrencilerinin Sosyotelist Olma ve Sosyal Kaygı düzeyleri arasında ilişki var mıdır?

1.2. Araştırmanın Önemi

Literatür incelendiğinde; sosyotelizm üzerine çeşitli çalışmalar yapılmış olsa da eğitim fakültesinde öğrenim gören üniversite öğrencilerinin yani öğretmen adaylarının sosyotelist olma düzeyi ve sosyal medya bağlamında yaşadıkları sosyal kaygı düzeyleri arasındaki ilişki üzerine bir çalışma yapılmadığı görülmüştür. Bu çalışma sosyal medya platformlarının kullanımı neticesinde sosyal kaygı durumunu kapsamlı bir şekilde araştırmaktadır. Sosyal medya platformlarının yaygın kullanımının bireylerin sosyal etkileşimlerindeki tutumları ve sosyal kaygı düzeyleri üzerindeki etkilerini anlamak, öğrenciler için etkili destek ve müdahale planlarının geliştirilmesine olanak tanıyacaktır. Elde edilen sonuçlar, sosyotelizmin insan psikolojisi üzerindeki etkilerine daha geniş bir bakış açısı sağlayarak hem akademik hem de uygulamalı alanlarda önemli bir ilerleme sağlayabilir. Ayrıca bu çalışma, öğretmenlerin sosyotelizm konusunda farkındalıklarını artırarak, alandaki mevcut araştırmalarla birlikte ve bu çalışmadan da elde edilen bulgular doğrultusunda, öncelikle kendilerini geliştirmelerine ve ardından öğrencilerinin akademik, psikolojik ve sosyal yönden daha başarılı olmalarına katkı sağlayabilir.

1.3. Varsayımlar

Katılımcıların sosyotelist olma ve sosyal kaygı ölçeklerini dürüst ve doğru bir şekilde görüşlerini aktardıkları varsayılmaktadır.

1.4. Sınırlılıklar

1. Araştırma, Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi Ereğli Eğitim Fakültesi öğrencileri ile sınırlıdır.
2. Veriler 2023-2024 Eğitim-Öğretim yılı ile sınırlıdır.
3. Araştırma sonuçları, çalışmada kullanılan;
 - 3.1. “Sosyotelist Olma Ölçeği”
 - 3.2. “Sosyal Kaygı Ölçeği” ile elde edilen bulgular ile sınırlıdır.
4. Araştırma, “sosyotelizm” ve “sosyal kaygı” kavramları ile sınırlıdır.

1.5. Tanımlar

Aşağıda bu çalışmada yer alan bazı kavramların tanımları yer almaktadır.

Sosyotelizm; “Bireyin başka bireylerle iletişim hâlindeyken dikkatini akıllı telefona vermesi, akıllı telefonla ilgilenmesi ve algısını kişilerarası iletişimden kaçırmasıdır.” (Karadağ vd., 2016).

Sosyal Kaygı; “Toplum içinde konuşma, yemek yeme, birileriyle tanıştırılma gibi bir ya da genel olarak hemen tüm sosyal ortamlardan kaçınma şeklinde ortaya çıkmaktadır. Kişi böyle durumlarda, başkaları tarafından dikkatle izlendiği ve incelenip değerlendirildiği duygusu içindedir.” (Erkan, 2002).

Sosyal Medya; “İnsanların ağ teknolojilerini kullanarak başkalarıyla etkileşime girmesine olanak tanıyan araçlar, hizmetler ve uygulamalar kümesini ifade eden bir şemsiye terimdir.” (Boyd, 2008).

Nomofobi; “Nomofobi, ‘no mobile phone’ ve ‘phobia’ kelimelerinin birleşiminden oluşan bir terimdir ve mobil telefon veya bilgisayar ile bağlantının kaybolması durumunda hissedilen rahatsızlık, kaygı, sinirlilik veya ıstırap olarak tanımlanmaktadır.” (Bragazzi & Puente, 2014).

FoMO; Kişinin olmadığı zamanlarda başkalarının güzel deneyimler yaşayabileceği yönündeki yaygın bir endişe ve gelişmeleri kaçırma korkusu olarak tanımlanmaktadır. (Przybylski, vd. 2013).

Bu çalışmanın hipotezlerinden biri sosyal kaygı düzeyi ile sosyotelist olma durumunu arasında bir ilişki olup olmadığıdır. Sosyal kaygının da günümüz şartlarında sıkça karşımıza çıkan iletişim sorunlarından biri haline geldiği yadsınamaz bir gerçektir.

Bu çalışmanın amacı, öğretmen adaylarının sosyotelist olma ve sosyal kaygı düzeyleri arasındaki ilişkiyi incelenmektir.

2. KURAMSAL ÇERÇEVE

2.1. Sosyotelizm

İnternetin ve akıllı telefonların hayatımıza girmesiyle birlikte “internet bağımlılığı”, “telefon bağımlılığı”, “sosyal medya bağımlılığı” gibi çeşitli bağımlılık türleri ortaya çıkmaya başlamış ve bunların üzerine sıkça araştırmalar yapılmış olsa da sosyotelizm kavramı hayatımızda daha yeni bir olgudur.

Karadağ ve ark. (2016)’na göre İngilizce “phone” (telefon) ve “snubbing” (küçümseme, görmezden gelme) kelimelerinin birleşiminden türetilmiş olan “phubbing” kelimesi Avustralyalı bir reklam ajansı tarafından kullanılmak üzere ortaya atılmış ve bu şekilde Macquaire Sözlüğüne eklenmiştir. Bu açıklamalar www.stopphubbing.com isimli web sayfasında Lloyd HARPER isimli yazar tarafından da gündeme getirildiği görülmektedir. Kelimenin ortaya çıkma ve evrilme süreci www.macquariedictionary.com da anlatıldığına göre McCann isimli reklam ajansı bir kampanyada kullanmak üzere sosyotelizm fikrini ortaya atmış ve Macquaire Sözlüğü ile bu fikri paylaşmıştır. Daha sonra bir ekip tarafından kelimenin geliştirilmesi ile “phubbing” meydana gelmiş ancak birkaç yıl boyunca herhangi bir etkileşim olmamıştır. İlk defa Amerikalı bir psikoloğun partner phubbing ile ilgili yaptığı çalışma sonrasında bu konuya dikkat çekilebilmiştir. (Macquarie Dictionary, 2016). Partner phubbinginin ardından dünyanın çeşitli bölgelerinde phubbing çalışmaları yapılmaya başlanmıştır. Sosyotelizm kelimesi ise Karadağ ve ark. (2016) tarafından “Sanal Dünyanın Kronolojik Bağımlılığı: Phubbing.” isimli çalışmalarında Türk literatürüne kazandırılmıştır.

Sayiner ve Akbağ (2023) yaptıkları “Sosyotelizm: Farklı Bağlamlarda Bir Değerlendirme” isimli çalışmalarında yurt içi ve yurt dışında sosyotelizm üzerine yapılmış nitel ve nicel çalışmaları derlemiş ve romantik ilişkiler, arkadaşlık ilişkileri, ebeveyn-çocuk ilişkileri, eğitim ortamı, iş ortamı, olumsuz psikolojik göstergeler ve bu alanda geliştirilen ölçekler bağlamında bir değerlendirme yapmışlardır. Bu çalışmaya göre sosyotelizm; insanların hem çevrelerindeki kişilerle olan ilişkilerinde olumsuz durumlara sebep olmakta hem de bireylerin psikolojik açıdan sorunlar yaşamasına yol açabilmektedir. Geliştirilen ölçeklere bakıldığında ise Karadağ ve ark. (2015)’nin yapmış oldukları çalışmanın dünyada

sosyotelizm üzerine yapılan ilk ölçek çalışmalarından biri olduğu görülmektedir (Sayiner & Akbağ, 2023).

2.2. Sosyal Kaygı

Sosyal kaygı Dilbaz (2000)'a göre bireylerin başkaları tarafından değerlendirilirken gülünç duruma düşme ve mahcup olma endişesi olarak tanımlanmaktadır. Bu endişe ile birlikte terleme ve titreme gibi çeşitli fiziksel durumlar da ortaya çıkmaktadır. Sosyal kaygının en sık rastlanan çeşitlerinden biri toplum önünde konuşma kaygısıdır. Bu kaygı türünün Amerika'da ölüm korkusundan bile daha önce geldiği, kaygılı bireylerin diğer insanlar karşısında konuşma yapmaktansa ölmeyi bile tercih edebilecekleri aktarılmıştır. Diğer bir sosyal kaygı çeşidinin toplum içinde yemek yerken yaşanan rahatsızlık olduğu belirtilmiştir. Böyle bir durumda ellerin titremesi nedeniyle yemeği dökebilecekleri ve bundan kaynaklı olarak da mahcubiyet yaşayacakları endişesi yaşanmaktadır. Yazı yazarken ellerin titremesi sebebiyle kötü yazma, tuvalet ihtiyacını giderirken ses çıkarma da bu endişe türleri arasında gösterilmiştir (Dilbaz, 2000).

Sosyal kaygıya sahip bireyler insanların kendileri hakkındaki düşüncelerini gereğinden fazla önemser ve bu yüzden toplum içindeki hal ve tavırlarına sanki tüm gözler hep üzerindeymiş gibi aşırı derecede dikkat etmeye çalışırlar. Bu da anksiyetelerini artırıp kalp çarpıntısı, kızarma gibi fizyolojik emareleri ortaya çıkarır. Bununla birlikte sosyal anksiyete sahibi bireylerin öz saygıları da düşüktür (Dilbaz, 2000).

Öztürk (2014) çalışmasında sosyal kaygıyı açıklayan beş yaklaşım olan biyolojik, kültürel, psikolojik, beceri eksikliği ve kendini sunma yaklaşımlarını incelemiştir. Her bir yaklaşımın farklı nedenlerle sosyal kaygıyı ortaya çıkarabileceği belirtilmiş ama hepsinin sonucunda insanlarla iletişim kurarken zorluk yaşama durumunun meydana geldiği aktarılmıştır.

2.3. İlgili Araştırmalar

Bu bölümde Sosyotelizm ve Sosyal Kaygı ile ilgili yurt içinde ve yurt dışında yapılmış bazı çalışmalar yer almaktadır.

2.3.1. Sosyotelizm İle İlgili Yurt İçinde Yapılan Bazı Çalışmalar

Karadağ ve ark. (2016) tarafından yapılan *Sanal Dünyanın Kronolojik Bağımlılığı: Sosyotelizm (Phubbing)* adlı çalışmada vaka çalışması yapılarak 8 eğitim fakültesi öğrencisine yarı yapılandırılmış görüşme formu ile veriler toplanmıştır. Araştırma sonucunda mobil cihaz kullanıcılarının sosyal etkileşimlerinin negatif olarak etkilendiği ortaya çıkarılmıştır. Sosyotelist bireylerin bazıları telefonlarıyla sıkça meşgul oldukları için ortamdaki arkadaşlarıyla göz teması kuramamakta, konuşulan konuların bir kısmını anlamakta güçlük çekmektedir. Diğer kısmı ise ortamdan tamamen uzaklaşmış oldukları görülmüştür.

Sepetçi, Özdemir ve Sever (2021), bir davranışsal sorun olarak görülen sosyotelizm kavramının altında yatan sebepleri araştırmış ve “*Canım Sıkılıyor! Can sıkıntısı, Sosyotelizm ve Gelişmeleri Kaçırma Korkusu*” isimli bir çalışma yürütmüşlerdir. Araştırmada “*Gelişmeleri Kaçırma Korkusu Ölçeği*” (Przybylski vd., 2013), “*Kısa Can Sıkıntısı Eğilimi Ölçeği*.” (Struk vd., 2017) ve “*Sosyotelizm Ölçeği*” (Karadağ vd., 2016) olmak üzere üç adet ölçek kullanılarak 309 üniversite öğrencisinden veri toplanmıştır. Araştırma sonuçlarına göre can sıkıntısı ve gelişmeleri kaçırma korkusunun sosyotelizm ile anlamlı ve pozitif bir ilişki içerisinde olduğu ortaya konulmuştur.

Yılmaz, Şar ve Civan (2015) *Ergenlerde Mobil Telefon Bağımlılığı ile Sosyal Kaygı Arasındaki İlişkinin İncelenmesi* isimli çalışmalarında ilişkisel tarama modeli kullanarak ergenlik dönemindeki 14-18 yaş arası öğrenci grubunda sosyal kaygı ile mobil telefon kullanımı arasında bir ilişki olup olmadığını araştırmışlardır. İstanbul’daki 9., 10., 11. ve 12. sınıfta öğrenim gören 271 öğrenci ile yürütülen çalışmada Gençöz ve ark. (2003) tarafından Türkçe uyarlaması yapılan “Sosyal Kaygı Ölçeği” ile Bianchi ve Philips’in (2005) geliştirdiği “Problemlili Cep Telefonu Kullanımı Ölçeği” kullanılmıştır. Çalışma neticesinde sosyal kaygı ile mobil telefon kullanımı arasında anlamlı ve pozitif yönde bir ilişki olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Başka bir deyişle lise öğrencileri arasında sosyal kaygı düzeyi yüksek olan öğrencilerin mobil telefon kullanımının da yüksek olduğu yapılan çalışmada ortaya çıkmıştır.

Yıldırım ve Ünalın (2020) Dijital yerlilerin sosyotelizm eğilimlerini incelemek amacıyla Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesinden öğrenim gören 5 kadın 5 erkek öğrenci ile yarı yapılandırılmış görüşme formuyla bir çalışma

yapmışlardır. Elde edilen bulgulara görüşülen kişilerin sosyal medya ve interneti bağımlılık derecesinden kullandıkları aktarılmıştır. Buna bağlı olarak, katılımcıların sosyotelizm eğilimlerinin de yüksek olduğu belirtilmiştir.

Sosyotelizmin Depresyon, Anksiyete, Benlik Saygısı ve Diğer Ruhsal Değişkenler ile İlişkisi üzerine yapılan Karslı ve Açık Yavuz'un (2024) çalışması akıllı telefon kullanan 134 kişinin katılımıyla gerçekleştirilmiştir. Çalışma sonucunda sosyotelizm ile stres belirtileri arasında orta düzeyde bir ilişki, anksiyete ve depresif belirtiler arasında ise düşük bir ilişki olduğu bulunmuştur.

Aykaç ve Yıldırım (2021) "*Gelişen Dünyada Nomofobi ve Sosyotelist Olma- Sosyotelizme Maruz Kalmanın Etkileri*" isimli çalışmalarında Yıldırım ve Correia (2015) tarafından geliştirilen "*Nomofobi*" ölçeği ile Orhan Göksün (2019) tarafından geliştirilen "*Sosyotelist Olma*" ve "*Sosyotelizme Maruz Kalma*" ölçekleri kullanılarak 216 üniversite öğrencisiyle araştırma yapılmıştır. Yapılan çalışmada telefonda uzak kalma korkusu olarak tanımlanan nomofobi ile sosyotelizm davranışı arasındaki ilişkisi incelenmiştir. Elde edilen bulgulara kadınların erkeklere oranla daha nomofobik olduğu yani telefona daha bağımlı halde yaşadığı, katılımcıların yaş gruplarında nomofobi ve sosyotelizm kavramları üzerinde herhangi bir anlamlılık göstermediği, hobi durumuna göre bahsi geçen iki kavramın bir ilişkisinin bulunmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Oyun oynama değişkeni ile nomofobi arasında herhangi bir ilişki bulunmazken sosyotelist olma durumuyla anlamlı bir ilişki içerisinde olduğu görülmüştür. Son olarak telefon kullanım süresinin nomofobi ve sosyotelizm üzerinde etkisine bakıldığında anlamlı pozitif bir ilişki taşıdığı araştırmacılar tarafından aktarılmıştır.

Parmaksız (2021a) "*Yetişkinlerde Sosyotelizm (Phubbing) ve Yaşam Doyumunun Depresyon Belirtileri Üzerindeki Yordayıcı Etkisi*" isimli çalışmada Karadağ ve ark. (2015) tarafından geliştirilen "*Sosyotelizm Ölçeği*", Hisli (1988) tarafından uyarlanan "*Beck Depresyon Ölçeği*", Dağlı ve Baysal (2016) tarafından Türkçe'ye uyarlanan "*Yaşam Doyumu Ölçeği*" adlı ölçekleri kullanarak 756 kişiden veri toplamıştır. Veri analizi sonucunda sosyotelizm düzeyi arttıkça yaşam doyumunun azaldığı yani iki değişkenin negatif bir ilişki barındırdığı görülmüştür. Benzer şekilde yaşam doyumunu arttıkça depresyon belirtilerinin azaldığı aktarılmıştır. Diğer bir taraftan sosyotelizm düzeyi artarken depresyon belirtilerinin

de arttığı fark edilmiştir. Sonuç olarak, sosyotelizm ve yaşam doyumu düzeyine göre bireyin depresyon belirtileri hakkında öngörude bulunulabileceği belirtilmiştir.

Parmaksız (2021b) diğer bir çalışmasında “*Sosyotelizm (Phubbing) ile Bilinçli Farkındalık Arasındaki İlişkide Sosyal Kaygının Aracı Rolü*” başlığı üzerine çalışmış 1067 gönüllü katılımcıdan veri toplamıştır. Analiz sonuçlarına göre sosyotelizm durumu cinsiyete göre anlamlı farklılık göstermemiş olup katılımcıların medeni durumu ve yaş gruplarına göre ise anlamlı farklılık gösterdiği anlaşılmıştır. Bekâr katılımcıların evli katılımcılara oranla sosyotelist olma durumlarının daha fazla olduğu gözlemlenmiştir. Buna ek olarak, yaş grubu gençleştikçe sosyotelizm oranı artmaktadır. Eğitim durumuna göre yapılan inceleme neticesinde ilköğretim mezunlarının diğer eğitim durumlarına göre daha düşük olduğu tespit edilmiştir. Korelasyon analizi sonucunda elde edilen bulgulara göre sosyotelizm ile sosyal kaygı arasında anlamlı ve pozitif bir ilişki bulunmaktadır. Diğer bir deyişle, katılımcı bireylerin sosyal kaygı düzeyi arttıkça sosyotelist olma durumunun da arttığı sonucuna ulaşılmıştır. Buradan sosyotelist olma durumu azaldıkça sosyal kaygının da azalabileceği yorumu yapılmıştır. Bilinçli farkındalık düzeyi ile sosyotelizm arasında ise negatif ve anlamlı bir ilişki olduğu saptanmıştır. Ayrıca sosyotelizm ile bilinçli farkındalık arasındaki ilişkide sosyal kaygının aracı rolü olduğu aktarılmıştır.

Sosyotelizm kavramı üzerine literatüre çokça katkısı bulunan Parmaksız (2021c) “*Sosyotelizm ile Beş Faktör Kişilik Özellikleri Arasındaki İlişkiler*” adlı çalışmasıyla da “dışa dönüklük”, “yumuşak başlılık”, “sorumluluk”, “nevrotizm” ve “deneyime açıklık” olarak nitelendirilen beş kişilik özelliğinin sosyotelizm üzerindeki tesirini incelemiştir. 1186 kişinin katılımıyla gerçekleştirilen çalışmada sosyotelizm ile deneyime açıklığın ve nevrotizmin anlamlı pozitif ilişkide olduğunu fakat yumuşak başlılık ve sorumluluk kavramlarıyla sosyotelizm düzeyinin negatif ve anlamlı ilişki içerisinde olduğu aktarılmıştır. Dışa dönüklük için ise herhangi anlamlı bir ilişkinin bulunmadığı bu çalışma sonucunda ortaya çıkmıştır.

Özdemir ve Erdem (2021) “*Yönetici Nezaketsizliği Sosyal Dışlanmayı Nasıl Etkiler: Yönetici Sosyotelizmi ve Yöneticiye Güvenin Rolü*” isimli çalışmalarında iş ortamlarında yaşanan nezaketsizlik, dışlanma, yöneticiye güven

ve yönetici sosyotelizmi durumlarının araştırılması amaçlanmış ve araştırmaya katkıda bulunması için 278 özel şirket ve kamu çalışanlarından veri toplanmıştır. Bu çalışmanın da konusu olan sosyotelizm durumunun nezaketsizlik ile pozitif ve anlamlı bir ilişki içerisinde olduğu sonucuna ulaşıldığı aktarılmıştır. Çalışmadan çıkarılan yoruma göre sosyal dışlanmanın azalması ve yöneticiye güvenin artması için yönetici nezaketsizliğinin ve dolayısıyla yönetici sosyotelizminin azalması gerekmektedir.

Savaş ve Alparslan (2021) farkı bir perspektiften bakarak hemşirelik bölümünde öğrenim gören bireylerin teknoloji kullanım durumları neticesinde yaşayabilecekleri unutkanlık durumunu araştırmak için *“Yeni Bir Kavram Dijital Demans: Hemşirelik Öğrencilerinin Dijital Demans Durumu”* adlı bir çalışma ile literatüre katkıda bulunmuşlardır. Bu çalışma kapsamında 386 hemşirelik öğrencisi ile anket çalışması yapılmıştır. Çalışmada kullanılan ölçekler *“Dijital Demans ve Tanıtıcı Özellikler Veri Formu”* (Babadağ Savaş & Balcı Alparslan, 2021) ve *“Sosyotelizm Ölçeği”* (Karadağ, vd. 2015) adlı ölçeklerdir. Katılımcılardan kadın öğrencilerin telefon bağımlılığının erkek öğrencilere oranla daha fazla olduğu aktarılmıştır. Ancak genel itibarıyla tüm katılımcılardan elde edilen bulgular değerlendirildiğinde hemşirelik öğrencilerinin sosyotelist olmadıkları ve teknoloji kullanımına bağlı dijital demans yaşama durumlarının nadir olduğu aktarılmıştır.

Erdem ve Gökalp (2024) *“Ergenlerde Öz-Kontrol ve Sosyotelizm Arasındaki İlişki: Sosyal Medya Bağımlılığının Aracı Rolü”* isimli, Mersin ve Konya illerindeki 12-18 yaş arasındaki ergen bireyleri dâhil ederek çalıştıkları makalelerinde, katılımcıların öz-kontrol, sosyotelizm ve sosyal medya bağımlılığı kavramları arasındaki ilişkileri incelemeyi hedeflemişlerdir. Veri analizi sonucunda elde edilen bulgulara göre katılımcı bireylerin öz-kontrolü arttıkça sosyotelizm düzeylerinin düştüğü gözlenmiştir. Yine aynı şekilde öz-kontrol düzeyinin sosyal medya bağımlılığı ile ters orantılı ve anlamlı bir ilişki içinde olduğu belirtilmiştir. Bununla birlikte sosyal medya bağımlılığı arttıkça sosyotelizm düzeyinin de arttığı aktarılan bilgiler arasındadır. Sonuç olarak sosyal medya aracı değişken olarak öz kontrol ve sosyotelizm arasındaki ilişkiyi etkilemektedir.

Büyükşakar ve Çelik'in (2024) *“Attachment Styles and Loneliness as Predictors of Phubbing amongst University Students”* isimli çalışmalarında

teknoloji kullanımının artması neticesinde oluşan sosyotelizm durumunun yalnızlaşma ve bağlanma stilleri arasındaki ilişkileri araştırılmıştır. Bahse konu makalede Sakarya Üniversitesinde öğrenim gören 288 öğrenci ile anket çalışmaları yapılmıştır. Bu anketler “İlişki Ölçekleri Anketi” Sümer ve Güngör (1999), “UCLA Yalnızlık Ölçeği Kısa Formu (ULS-8)” Doğan ve ark. (2011) ve Chotpitayasunondh ve Douglas (2016) tarafından oluşturulan ve Türkçe’ye Ergün ve ark. (2020) tarafından çevirisi yapılan “Genel Phubbing Ölçeği”dir. Yapılan analizler neticesinde bağlanma çeşitlerinden güvenli bağlanma ile sosyotelizm arasında bir ilişki olmadığı ancak kaygılı bağlanma, korkulu ve kayıtsız kaçınan bağlanma, yalnızlık gibi bağlanma türleri ile anlamlı ve pozitif bir ilişki olduğu görülmüştür. Reddedici-kaçınmacı bağlanmanın sosyotelizmi etkilediği de regresyon analizi sonucundan ortaya koyulmuştur.

Güley, Ulutaş, Keskinlik ve Emre (2023) tarafından yapılan “Üniversite Öğrencilerinde Takıntılı Mesajlaşma ve Sosyotelizm İlişkisinin İncelenmesi” isimli çalışmada mesajlaşma bağımlılığı ile sosyotelizm arasındaki ilişki araştırılmıştır. Muş Alparslan Üniversitesi 343 önlisans öğrencisiyle gerçekleştirilen anketler sonucunda iki değişken arasında anlamlı ve pozitif bir ilişki bulunmuştur. Bu analiz sonucuna göre sosyotelizm düzeyi yüksek olan bireylerin mesajlaşma bağımlılığının da yüksek olduğu yorumu yapılabilecektir.

“İnternet ve Akıllı Telefon Bağımlılığından Sosyotelizme: Sosyal Hizmet Perspektifinden Derinlemesine Bir İnceleme” isimli araştırma nitel bir çalışma olarak literatüre dâhil edilmiştir (Sülü Akgül, 2023). Derinlemesine görüşme ve gözlem yöntemleri kullanılan bu çalışmada, örneklem grubunda 8 saatten daha uzun süre telefon kullanan ve Kırıkkale Üniversitesi’nde öğrenim gören 5 kadın ve 5 erkek öğrenci bulunmaktadır. Görüşmeler sonucunda katılımcıların her biri internet ve telefonu hayatlarının vazgeçilmez bir parçası gibi gördüklerini aktarmışlardır. Telefon ve internet kullanımının kendilerine birçok alanda kolaylık sunduğunu belirten katılımcılar diğer bir taraftan boşa vakit harcama, aile ve arkadaşlardan uzaklaşma ve sevilen faydalı aktivitelere zaman ayıramama gibi olumsuz durumların da farkında olduklarından bahsetmişlerdir. Bağımlılığa sebep olan yoğun telefon ve internet kullanımı sosyotelizmi de beraberinde getirmektedir. Bağımlılık tutumlarının aileden bir veya daha fazla üyenin sosyotelist olmasıyla tetiklendiği yapılan görüşmeler neticesinde anlaşılmıştır. Bu nedenle sosyotelizm

konusunda farkındalık oluşturabilecek ve bu bağımlılığın önüne geçebilecek sosyal hizmet çalışmalarının yapılması gerektiği araştırmacı tarafından dile getirilmiştir.

Mert (2023) *“Gelişmeleri Kaçırma Korkusunun Sosyotelizm Davranışına Olan Etkisinde Problemlili Sosyal Medya Kullanımının Aracı Rolü”* isimli araştırmasında İsveç ülkesi üzerinde çalışmıştır. Göteborg Üniversitesi’nde öğrenim gören 451 öğrenci ile anket çalışması yapılmıştır. Elde edilen bulgular; gelişmeleri kaçırma korkusu ile sosyotelizmin ve onun alt boyutu olan sorunlu sosyal medya kullanımının anlamlı ve pozitif bir ilişki içerisinde olduğunu göstermiştir.

Uyar ve Ayar (2024) yapmış oldukları *“Hemşirelik Öğrencilerinin Sosyal Medya Kullanımı ve Aile İletişiminin Sosyotelist Olma ve Sosyotelizme Maruz Kalma Durumlarına Etkisi”* adlı çalışmalarında Sosyotelizm konusunu aile iletişimi açısından incelemişlerdir. Bu çalışmaya 739 hemşirelik bölümü öğrencisi katılım sağlamıştır. Katılımcılardan elde edilen sonuçlara göre “Sosyotelizm” ve “Sosyal Medya Kullanımı” ve “Aile İletişimi” arasında anlamlı ve pozitif fakat zayıf bir ilişki vardır.

Şahin, Demirhan, Arıöz ve Ünsal (2024) *“Assessment Of The Relationship Between Phubbing And Personality Types Among University Students”* isimli çalışma ile “kişilik tipleri” açısından sosyotelizmi incelemişlerdir. Makalede 869 üniversite öğrencisinden çevrimiçi anket çalışmasıyla veri toplanmıştır. Veri analizleri sonucunda; kalabalık bir aile ortamı, 6 saatin üzerinde telefon kullanımı, yumuşak karakter yapısına sahip olmak ve kadın olmak sosyotelist olmayı tetikleyen unsurlardandır. Katılımcıların tercih ettiği uygulamalar ise ilk olarak % 29,6 ile “WhatsApp”, sonrasında % 25,9 oranıyla “Instagram” ve son olarak da % 23,6 ile “YouTube” dur.

2.3.2. Sosyotelizm İle İlgili Yurt Dışında Yapılan Bazı Çalışmalar

Sosyotelizm ile yapılan bir araştırma Lv ve Wang (2023) tarafından ÇİN’in Shandong eyaletinde gerçekleştirilmiştir. Çalışmada Franchina ve arkadaşları (2018) tarafından uyarlanan “problemlili sosyal medya kullanım ölçeği” ile Qiu (2020) tarafından geliştirilen “sosyotelizm ölçeği” kullanılmış ve ikisi arasındaki ilişki araştırılmıştır. 4 üniversiteden 328 üniversite öğrencisiyle 20 ay arayla “problemlili sosyal medya kullanımı ölçeği” ve “sosyotelizm ölçeği” kullanılarak

“ apraz gecikmeli model” uygulaması yapılmıştır. Korelasyon analizi sonucunda ölçeklerin uygulandığı iki zaman dilimde de “sosyotelizm” ve “probleml  sosyal medya kullanımı” arasında ilişki tespit edilmiştir. Regresyon analizi sonuçlarına göre ise “probleml  sosyal medya kullanım  l eğinin”  n testinin “probleml  sosyal medya kullanım  l eğinin” son test sonuçlarını anlamlı olarak yordadığı tespit edilmiştir. Ayrıca  n test “sosyotelizm  l eği” sonuçlarının da son test “sosyotelizm  l eği”ni yordadığı görülmüştür.  n test “probleml  sosyal medya kullanımı” son test “sosyotelizm”i yordamakta fakat ön test “sosyotelizm” ölçek sonuçları son test “probleml  sosyal medya kullanımı”ni yordamamaktadır. Sonuç olarak “probleml  sosyal medya kullanımının” “sosyotelizm”i yordadığı görülmüştür.

Franchina ve arkadaşları (2018) yapmış oldukları “*Fear of Missing Out as a Predictor of Problematic Social Media Use and Phubbing Behavior among Flemish Adolescents*” isimli çalışmada “probleml  sosyal medya kullanımı” ve “sosyotelizm”in “gelişmeleri kaçırma korkusu”ndan kaynaklanıp kaynaklanmadığını ve bu değişkenler arasındaki ilişkileri araştırmışlardır. Çalışma Belçika’nın Flaman bölgesinde bulunan 11 farklı lisede eğitim gören 2663  ğrenci ile  evrimi i anket çalışmasıyla tamamlanmıştır. Elde edilen bilgiler ışığında “gelişmeleri kaçırma korkusu”nun katılımcıların tercih ettikleri sosyal medya platformları ve bunları ne amaçla kullandıklarını yordadığı anlaşılmıştır. Özetle “gelişmeleri kaçırma korkusu”, “probleml  sosyal medya kullanımı”na sebep olmaktadır. Ayrıca “gelişmeleri kaçırma korkusu” nedeniyle kişiye özgü sosyal medya platformlarının da (facebook, Snapchat vb.) tercih sebebi olduğu görülmüştür.

Carnelley ve arkadaşları (2023) tarafından Birleşik Krallık’ta yapılan “*Perceived partner phubbing predicts lower relationship quality but partners’ enacted phubbing does not*” isimli çalışmada çiftlerin ilişki kalitesinde birbirlerinin sosyotelizm davranışını algılamalarının etkisi incelenmiştir. Bu araştırmaya göre çiftlerin gerçekten sosyotelist olma ve partnerini buna maruz bırakmasından ziyade karşı tarafın böyle algılamasının ilişkiye daha yüksek oranda zarar verdiği ortaya konulmuştur. Diğer bir ifade ile davranışın değil algının önemi vurgulanmıştır.

Carnelley ve arkadaşlarının çalışmasına benzer olarak Maft  ve M irean (2023) da Romanya’da sosyotelizm algısını araştırdıkları “*Put your phone down!*

Perceived phubbing, life satisfaction, and psychological distress: the mediating role of loneliness” isimli çalışmayı yürütmüşlerdir. Araştırmacılar, çiftlerden birinin telefonuyla fazlaca ilgilenerek kendisini ihmal ettiklerini düşündüklerinde bu durumdan psikolojik olarak nasıl etkilendiklerini ve hayat memnuniyetlerinin nasıl değiştiğini incelemişlerdir. Araştırma sonucunda algılanan sosyotelizmin, stres ve yalnızlıkla ilişkili olduğu bulunmuştur. Daha anlaşılır bir şekilde açıklamak gerekirse, çiftler partnerlerinin telefonlarıyla daha fazla ilgilendiğini düşündüklerinde kendilerini yalnız hissetmekte ve strese girme durumları artmaktadır. Bundan kaynaklı olarak da hayat memnuniyetlerinin düştüğü ifade edilmiştir.

2.3.3. Sosyal Kaygı İle İlgili Yurt İçinde Yapılan Bazı Çalışmalar

Aktan (2018) deki “*Sosyal Medya ve Sosyal Kaygı: Sosyal Medya Kullanıcıları Üzerine Bir Araştırma*” çalışmasında sosyal medya kullanan bireylerin sosyal kaygı düzeylerinin ne durumda olduğunu ölçmeyi hedeflemiştir. Bu amaçla Aksaray Üniversitesinde öğrenim gören 411 öğrenci ile yüz yüze anket uygulaması gerçekleştirmiştir. Araştırmada bu tezde de kullanılan, Alkış ve ark. (2017) tarafından geliştirilen “*Development and Validation of Social Anxiety Scale for Social Media Users*” isimli çalışmada yer alan ölçek kullanılmıştır. Elde edilen bulgular ışığında, kadınların “sosyal kaygı” düzeyinin erkeklerden daha yüksek olduğu ve kullanılan sosyal kaygı ölçeğinin alt faktörlerinden “Gizlilik Kaygısı” ve “etkileşim kaygısı”nın yine kadınlarda daha yüksek oranda olduğu tespit edilmiştir. Ölçeğin diğer iki boyutu olan “paylaşılan içerik kaygısı” ile “öz değerlendirme kaygısı” faktörlerinin arasında da yüksek bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Bu sonuçtan çıkarılan yoruma göre katılımcılar bir paylaşım yaptıklarında beğenilip beğenilmeme endişesi yaşadıkları için sosyal kaygı düzeyleri yükseliyor. “Paylaşılan içerik kaygısı” ile “etkileşim kaygısı” arasında da orta düzeyde bir ilişki bulunmaktadır. Netice itibarıyla “paylaşılan içerik kaygısı”, “gizlilik kaygısı”, “öz değerlendirme kaygısı”nın endişeye sebep olduğu ortaya çıkarılmıştır.

Yalçınkaya ve ark. (2023) “*Ergenlerin Bilgisayar ve İnternet Kullanım Düzeylerinin Sosyal Kaygı ve Akran İlişkilerine Etkilerinin İncelenmesi*” adlı çalışma ile 12-15 yaş arasındaki 380 ergen ile ölçek çalışması yapılmıştır. Analizler sonucunda Aktan (2018)in çalışmasının aksine, erkeklerin sosyal kaygı düzeyinin katılımcı kızlardan daha yüksek olduğu bulunmuştur. Ayrıca internet kullanım

süresi 9 saat ve üzeri olan katılımcıların sosyal kaygı düzeyinin yüksek olduğu belirtilmiştir. Katılımcı ergenlerin “sosyal kaygı düzeyi” ile “arkadaş ilişkileri” arasında anlamlı ve ters yönde bir ilişki bulunduğu saptanmıştır.

Arslan ve Bardakçı (2021) “*Üniversite Öğrencilerinin Dijital Bağımlılıklarının Sosyal Kaygı Düzeyleri Üzerindeki Etkisinin İncelenmesi*” isimli çalışmalarında, internet ve sosyal medya bağımlılığı olan üniversite öğrencilerinin “sosyal kaygı” düzeylerinde farklılık olup olmadığını araştırmışlardır. Bu amaçla Sivas Cumhuriyet Üniversitesindeki 1104 öğrenci ile anket yapılmıştır. İstatistiksel analizler neticesinde katılımcı üniversite öğrencilerinin “Dijital Bağımlılık” düzeyinin “Sosyal Kaygı” düzeyleri üzerinde olumlu ya da olumsuz bir etkisinin bulunmadığı görülmüştür.

Kaygas ve arkadaşları (2023) ergenlerin “sosyal kaygı” ve “öz yeterlik düzeyleri” ile “sosyal medya bağımlılığı” arasındaki ilişkileri incelemek amacıyla yaptıkları çalışmada 7. ve 8. Sınıf öğrencisi 532 ergen ile ölçek çalışması yapılarak veri toplanmıştır. Korelasyon analizine göre katılımcıların “sosyal medya bağımlılığı” arttıkça “sosyal kaygı düzeyi” de artmaktadır. Ya da biri azalırken diğeri de azalmaktadır. Buradan yola çıkılarak iki değişken arasında anlamlı ve pozitif bir ilişki olduğu söylenmektedir. “Öz yeterlik” ile “sosyal medya bağımlılığı”nın ilişkisi incelendiğinde ise negatif ilişki bulunmuştur. Yapılan regresyon analizi sonucunda “sosyal medya bağımlılığı” üzerinde etkili olan faktörler arasında ergenlerin “sosyal kaygı”, “akademik öz yeterlik” ve “sosyal öz yeterlik” puanları yer alırken, “duygusal öz yeterlik” puanlarının bu bağımlılıkla anlamlı bir bağlantısının olmadığı belirlenmiştir.

Summak (2019) sosyal ağlarda yaşanan mağduriyetler ile sosyal kaygı arasındaki ilişkiyi incelediği çalışmasında Selçuk Üniversitesinde öğrenim gören 500 kişi ile yüz yüze anket uygulaması gerçekleştirmişlerdir. Analiz sonuçlarında katılımcıların pek fazla mağdur olmadıkları, buna rağmen “sosyal kaygı” yaşadıkları ortaya çıkmıştır. Buradan yola çıkılarak siber mağduriyet ile sosyal kaygı arasında anlamlı ve pozitif yönlü bir ilişki olduğu yorumu çıkarılmıştır. Kadın katılımcıların “sosyal kaygı” düzeylerinin erkeklerden daha yüksek olduğu, sosyal bilimler öğrencilerinin de diğer alanlara göre daha yüksek sosyal kaygı taşıdığı görülmüştür. En az siber mağduriyet yaşayanların ise fen bilimleri öğrencilerinin

olduğu aktarılan bilgilerdendir. Son olarak sosyal medyada geçirilen sürenin sosyal kaygıyı etkilediği ve fazla zaman geçiren öğrencilerin bu anlamda daha kaygılı olduğu görülmüştür.

Zorbaz ve Tuzgöl Dost (2014) *“Lise Öğrencilerinin Problemlı İnternet Kullanımının Cinsiyet, Sosyal Kaygı ve Akran İlişkileri Açısından İncelenmesi”* adlı çalışmada Ankara’da ikamet eden 682 lise öğrencisi ile anket çalışmaları yapılmıştır. “Problemlı internet kullanımı” cinsiyete göre incelendiğinde erkeklerin oranının daha fazla olduğu görülmüştür. Araştırma bulgularına göre, “sosyal kaygı” ve “akran ilişkilerinin”, lise öğrencilerinin “problemlı internet kullanımında” önemli rol oynadığı tespit edilmiştir.

Yıldırım ve Başdaş (2021) yapmış oldukları çalışmada oyun bağımlılığı yaşayan ergen bireylerin “sosyal kaygı” ve “duygu körlüğü” düzeyleri araştırılmıştır. Bu amaçla 12-15 yaş arası 626 ergenle çalışmıştır. Analizlere göre 3 saat ve üzerinde internet kullanan ve buna ek olarak strateji oyunları oynayan erkek ergen bireyler diğerlerine göre daha fazla oyun bağımlılığı düzeyine sahiptir. Ayrıca katılımcılardan sağlıklı, maddi durumu daha iyi olan ve akıllı bir telefona sahip bireyler daha fazla “sosyal kaygı” yaşamaktadır. Diğer bir taraftan sosyo-ekonomik düzeyi daha düşük olan bireylerin ise sağlık sorunlarının olduğu, duygu körlüğü yaşadıkları fakat buna rağmen ders başarılarının yüksek olduğu görülmüştür.

Ergenlerin sosyal medya kullanımı ve sosyal kaygı ile ilgili yapılan bir diğer çalışma Duman ve Baştemur’a aittir. Duman ve Baştemur (2023) ergenlerin sosyal medya bağımlılığının sık rastlanan bir durum olduğunu ve bu durumun da sosyal iletişimi olumsuz etkilediğini bildirmişlerdir. Çalışmaya katılan 664 ergenden elde edilen veriler ışığında olumsuz ve riskli davranış sergileyen katılımcıların sosyal kaygı düzeylerinin de yüksek olduğu görülmüştür. Diğer bir deyişle “riskli davranış” ile “sosyal kaygı” arasında pozitif yönlü anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir. Netice itibariyle “sosyal kaygı”, “sosyal medya bağımlılığı” ve “riskli davranışlar” arasında anlamlı ve pozitif bir ilişki olduğu anlaşılmıştır.

2.3.4. Sosyal Kaygı İle İlgili Yüksek Lisans Tezleri

Paktin (2024) yapmış olduğu yüksek lisans tez çalışmasında “internet bağımlılığı” ile “yalnızlık” ve “sosyal kaygı” ilişkisini ergen bireyler açısından ele

almıştır. Çalışmaya Konya’da yaşayan 431 lise öğrencisi katılımcı olarak dahil edilmiştir. Elde edilen bulgulara göre “internet bağımlılığı” düzeyinde cinsiyete ve sınıf düzeyinde göre anlamlı bir farklılık bulunmazken hafta içi ve hafta sonu kullanımına göre farklılaşmanın söz konusu olduğu aktarılmıştır. “İnternet bağımlılığı” ile “yalnızlık” ve “sosyal kaygı” düzeyi ile “yalnızlık” arasında orta seviyede pozitif bir ilişki tespit edilmiştir. Buna ek olarak “internet bağımlılığının” “sosyal kaygı” ve “yalnızlık” değişkenlerinden etkilendiği sonucuna ulaşılmıştır.

Mermer (2024) yüksek lisans tezinde “internet ve telefon bağımlılığı” ile “sosyal kaygı” arasındaki ilişkiyi meta analiz yöntemiyle incelemiştir. Literatürde “internet bağımlılığı” ve “sosyal kaygı” arasındaki ilişkiyi inceleyen 29 çalışma, “telefon bağımlılığı” ile “sosyal kaygı” ilişkisini inceleyen 17 çalışma bulunmuştur. Analizler sonucunda “sosyal kaygı” ve “internet bağımlılığı” arasında pozitif yönlü orta düzeyde bir ilişki olduğu ortaya konulmuştur. “Sosyal kaygı” ile “telefon bağımlılığı” arasında ise düşük düzeyde fakat yine pozitif yönlü bir ilişki tespit edilmiştir.

Demirel (2022) *“İlkokul Öğrencilerinin Teknoloji Bağımlılığı Düzeyleri ile Problem Çözme Becerileri, Akran Zorbalığı ve Sosyal Kaygı Düzeyleri Arasındaki İlişkilerin İncelenmesi”* isimli yüksek lisans tez çalışmasında Gaziantep ilinde 3 ayrı ilkokulda eğitim gören 252 tane 4. sınıf öğrencisi ile ölçek çalışmaları yapılmıştır. Veri analizi sonuçlarına göre “teknoloji bağımlılığı” ile “problem çözme becerisi” arasında negatif yönlü, “akran zorbalığı” ve “sosyal kaygı düzeyi” arasında ise pozitif yönlü ilişki olduğu tespit edilmiştir. “Problem çözme becerisi” ile “akran zorbalığı” ve “sosyal kaygı düzeyi” arasında negatif bir ilişki bulunmuştur. “Akran zorbalığı” ile “sosyal kaygı düzeyi” arasında ise zayıf ve pozitif yönlü bir ilişki olduğu aktarılmıştır.

Güzel (2019) *“Ortaokul Öğrencilerinin Sosyal Medya Kullanımı İle Sosyal Kaygı Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi”* adlı yüksek lisans tezinde 9-16 yaş arasında 449 öğrenci araştırmaya dahil edilmiştir. Araştırmada 7 saat ve üzeri sosyal medya kullanan katılımcıların sonuçları ile sosyal kaygı düzeyi arasındaki ilişkinin anlamlı bulunduğu aktarılmıştır. Bu demek oluyor ki katılımcılardan 7 saat ve üzeri sosyal medya kullanan kişilerin sosyal kaygı düzeyleri daha az kullananlara göre daha fazla olduğu görülmüştür.

Bor (2018) *“Ergenlerde Sosyal Medyaya Yönelik Tutum, Sosyal Medya Kullanımında Gelişmeleri Kaçırma Korkusu ve Sosyal Kaygı Arasındaki İlişkiler”* isimli yüksek lisans tez çalışmasında Gaziantep ilinde eğitim gören 14-18 yaş arası 500 öğrenci ile bir ölçek çalışması yapmıştır. Bulgular neticesinde katılımcıların “sosyal medyaya yönelik tutumları”nın pozitif olduğu, “gelişmeleri kaçırma korkusu” pek fazla yaşamadıkları ve orta düzeyde “sosyal kaygı”ya sahip oldukları anlaşılmıştır. Fakat “gelişmeleri kaçırma korkusu” ile “sosyal kaygı” arasında pozitif bir ilişki olduğu görülmüştür.

2.3.5. Sosyal Medya İle İlgili Yurt İçinde Yapılan Bazı Çalışmalar

Çömlekçi ve Başol (2019) *“Gençlerin Sosyal Medya Kullanım Amaçları ile Sosyal Medya Bağımlılığı İlişkisinin İncelenmesi”* isimli çalışmalarıyla sosyal medyanın kullanım amacını ve sıklığını tespit etmeye çalışmışlar, bu ikisi arasındaki ilişkiyi incelemişlerdir. Araştırmada anket yöntemi kullanılmış olup Solmaz ve diğerleri (2013) tarafından geliştirilen *“Sosyal Medya Kullanım Amaçları”* anketi ile sosyal medya bağımlılığını ölçmek amacıyla Günüş (2009) tarafından oluşturulan internet bağımlılığı ölçeğinin *“İşlevsellikte Bozulma”* alt boyutu kullanılmıştır. Araştırmaya Kırklareli Üniversitesinden 763 öğrenci katkıda bulunmuştur. Analiz sonuçlarında elde edilen bulgulara göre sosyal medyada ne kadar vakit geçiriliyorsa bağımlılık durumunun da o kadar arttığı gözlemlenmiştir. Ankette verilen cevaplardan yola çıkılarak katılımcıların boş vakit değerlendirmek amacıyla kullandıkları sosyal medyanın bağımlılığa sebep olması nedeniyle boş vakit değerlendirme ile sosyal medya bağımlılığı arasında da pozitif yönlü bir ilişki olabileceği yorumuna ulaşılmıştır. Bunun yanı sıra eğlence amaçlı kullanım, iletişim ve mesajlaşma, insanlara ulaşma ve paylaşım gibi konularda da anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir. Müzik dinlemek, bir bilgiyi araştırmak gibi özel amaçların ise sosyal medya bağımlılığı ile ilişki içerisinde olmadığı bilgisi aktarılmıştır.

Canoğulları, Yılmaz ve Cenkseven Önder (2024) *“Üniversite Öğrencilerinde İnternet Bağımlılığını Yordamada Sosyal Medya Kullanımı ve Sanal Ortam Yalnızlığının İncelenmesi”* isimli çalışmalarında, bu değişkenler arasındaki ilişkiyi incelemek amacıyla 521 üniversite öğrencisiyle anket çalışmaları yapmışlardır. Yapılan t testi ve regresyon analizi sonucunda “internet bağımlılığı”, “sosyal medya kullanımı” ve “sanal ortam yalnızlığı” maddeleri arasında anlamlı

ve pozitif ilişkiler bulunmuştur. Ayrıca “sosyal medya kullanımı” ve “sanal ortam yalnızlığı”nın internet bağımlılığını yordadığı tespit edilmiştir.

Tutgun Ünal ve Deniz (2020) “*Sosyal Medya Kuşaklarının Sosyal Medya Kullanım Seviyeleri ve Tercihleri*” isimli bir araştırma yaparak 4 nesil arasındaki sosyal medya kullanım farkını ortaya koymayı amaçlamışlardır. 516 kişiden alınan verilere göre en genç kuşak “Instagram” ve “YouTube” platformlarını yoğunlukta kullanırken, en yaşlı kuşak “Facebook”u tercih etmektedir. Y kuşak sosyal medyayı genç ve yaşlı nesile göre daha iyi kullanabildiklerini ifade etmişlerdir. Z kuşağındaki erkekler de kendilerini aynı kuşaktaki kadınlara oranla daha yetkin bulmuşlardır.

Solmaz, Tekin, Herzem ve Demir (2013) literatürde önemli bir atıf sayısına ulaşan “İnternet ve Sosyal Medya Kullanımı Üzerine Bir Uygulama” isimli çalışmalarında Selçuk Üniversitesinde öğrenim gören 500 üniversite öğrencisi ile yüz yüze anket uygulaması yapmışlardır. Analiz sonuçlarına göre katılımcıların %97,6 sının sosyal medya kullandığı görülmüştür. Çalışmanın 2013 yılında yapıldığı göz önünde bulundurulduğunda bu rakamın ciddi bir oran olduğu söylenebilir.

Gökbulut (2022) “An Analysis of University Students’ Fear of Mobile Phone Deprivation (Nomophobia) and Levels of Happiness” isimli çalışmada katılımcı 424 öğretmen adayının nomofobi ve mutluluk düzeylerini incelemeyi amaçlamıştır. Bu amaçla katılımcılara iki adet ölçek uygulanmıştır. Analiz sonuçlarında öğretmen adaylarının ölçek puanları orta seviyede çıkmıştır. Yani 424 katılımcının mutluluk düzeyi ve nomofobi düzeyi orta seviyededir. Cinsiyet bağlamında mutluluk düzeylerinde anlamlı bir fark görülmemiş fakat nomofobi düzeyinde kadınların erkeklerden daha yüksek puana sahip olduğu aktarılmıştır. Katılımcıların sınıf düzeylerinin nomofobi seviyelerine anlamlı bir etkide bulunmadığı gözlemlenmemiştir. Fakat mutluluk düzeyi ile sınıf düzeyi arasında anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir. Bulgulara göre 3. sınıfta öğrenim gören katılımcıların 1. ve 2.sınıfta öğrenim gören katılımcılara kıyasla daha mutlu oldukları görülmüştür. Son olarak mutluluk düzeyi ile nomofobi düzeyi arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olmadığı aktarılmıştır.

3. YÖNTEM

3.1. Araştırma Modeli

Eğitim fakültelerinde öğrenim gören üniversite öğrencilerinin sosyotelist olma ve sosyal kaygı düzeyleri arasındaki ilişkinin incelendiği bu araştırmanın modeli ilişkisel tarama modelidir. İlişkisel tarama; bir olayın nedenleri üzerinde inceleme yaparken değişkenler arasındaki ilişkileri araştırmak ve öngörülerde bulunmak amacıyla kullanılmaktadır (Büyüköztürk vd., 2018: 24).

3.2. Evren ve Örneklem

Bu araştırmanın evrenini Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi Ereğli Eğitim Fakültesinde öğrenim gören 2003 öğretmen adayı oluşturmaktadır. Araştırmada kolay ulaşılabilir veya erişilmesi kolay olarak da tanımlanan uygun örnekleme yöntemi kullanılmıştır (Büyüköztürk vd., 2018). Araştırmanın örneklemini Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi Ereğli Eğitim Fakültesi'nde öğrenim gören 508 lisans öğrencisi oluşturmaktadır.

Öğretmen adaylarının Cinsiyetlerine dair frekans ve yüzde bilgileri Tablo 3.1'de görülmektedir.

Tablo 3.1: Öğretmen Adaylarının Cinsiyetlerine Göre Yüzde ve Frekans Dağılımları

Cinsiyet Analizi		
Cinsiyet	Frekans	Yüzde
Erkek	81	15,9
Kadın	427	84,1
Toplam	508	100,0

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Tablo 3.1. de görüldüğü üzere 508 katılımcının 81'i erkek, 427'si ise kadındır. Katılımcı erkekler toplam katılımcı sayısının yüzde 15,9'una denk gelmekte iken kadın katılımcılar toplam sayının 84,2'sine tekabül etmektedir.

Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının yaşlarına dair frekans ve yüzde bilgileri Tablo 3.2'de görülmektedir.

Tablo 3.2: Öğretmen Adaylarının Yaşlarına Göre Yüzde ve Frekans Dağılımları

Yaş Analizi		
Yaş Aralığı	Frekans	Yüzde
18-20	186	36,6

21-23	302	59,4
24-26	16	3,1
27-29	1	,2
30 ve üzeri	3	,6
Toplam	508	100,0

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Tablo 3.2. ye göre 21-23 yaş arası katılımcı sayısı 302 ile en yüksek yüzdeye (59,4) sahiptir. Sonrasında 186 katılımcı ile 18-20 yaş aralığı gelmektedir. Üçüncü sırada 16 kişi sayısı ve yüzde 3,1 ile 34-26 yaş grubunun geldiği görülmektedir. 30 yaş ve üzeri 3 katılımcı 27-29 yaş aralığında ise yalnızca 1 katılımcı olduğu görülmektedir. Bu durumda 21-23 yaş aralığı katılımcılarının ölçek sonuçlarını domine ettiği söylenebilir.

Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının bölümlerine dair frekans ve yüzde bilgileri Tablo 3.3'te görülmektedir.

Tablo 3.3: Öğretmen Adaylarının Bölümlerine Göre Yüzde ve Frekans Dağılımları

Bölüm Analizi		
Bölümler	Frekans	Yüzde
Okul Öncesi Öğretmenliği	77	15,2
Sınıf Öğretmenliği	94	18,5
Türkçe Öğretmenliği	89	17,5
Sosyal Bilgiler Öğretmenliği	87	17,1
Fen Bilgisi Öğretmenliği	22	4,3
Matematik Öğretmenliği	61	12,0
Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Öğretmenliği	70	13,8
Özel Eğitim Öğretmenliği	8	1,6
Toplam	508	100,0

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Tablo 3.3. te 8 adet bölümün olduğu ve en fazla katılımcının 94 kişi ile Sınıf Öğretmenliği bölümüne ait olduğu görülmektedir. Sırasıyla Türkçe Öğretmenliği 89 kişi ile ikinci sırada, Sosyal Bilgiler Öğretmenliği 87 kişi ile üçüncü sırada, Okul Öncesi Öğretmenliği 77 kişi ile dördüncü sırada, Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik 70 kişi ile beşinci sırada, Matematik Öğretmenliği 61 kişi ile altıncı sırada, Fen Bilgisi Öğretmenliği 22 kişi ile yedinci sırada ve son olarak Özel Eğitim Öğretmenliği 8 kişi ile sekizinci ve son sıradadır.

Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının sınıf düzeylerine dair frekans ve yüzde bilgileri Tablo 3.4'te görülmektedir.

Tablo 3.4: Öğretmen Adaylarının Sınıf Düzeylerine Göre Yüzde ve Frekans Dağılımları

Sınıf Düzeyi Analizi		
Sınıf Düzeyi	Frekans	Yüzde
1.Sınıf	144	28,3
2.Sınıf	114	22,4
3.Sınıf	226	44,5
4.Sınıf	24	4,7
Toplam	508	100,0

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Tablo 3.4' e göre 4 sınıf düzeyinden en fazla katılımcının 226 kişi sayısı ile 3. Sınıf olduğu görülmektedir. 1. Sınıflar 144 ile ikinci sırada 2. Sınıflar 114 ile üçüncü sırada yer almaktadır. 4. Sınıfların ise 24 katılımcı ile en az katılım oranını sahip oldukları anlaşılmaktadır.

Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının internet kullanım sürelerine dair frekans ve yüzde bilgileri Tablo 3.5'te görülmektedir.

Tablo 3.5: Öğretmen Adaylarının İnternet Kullanım Sürelerine Göre Yüzde ve Frekans Dağılımları

İnternet Kullanım Süresi Analizi			
İnternet Kullanım Süresi Aralıkları	Frekans	Yüzde	
1-2 Saat	39	7,7	
3-4 Saat	209	41,1	
5-6 Saat	190	37,4	
7 ve üzeri	70	13,8	
Toplam	508	100,0	

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Tablo 3.5' te katılımcıların internet kullanım sürelerini görülmektedir. Buna göre en az kullanım süresi olan 1-2 saatlik zaman aralığını 39 katılımcı seçmiştir. 7 saat ve üzeri seçeneğini ise 70 kişi işaretlemiştir. En alt ve en üst sınır olan bu iki seçeneği seçen katılımcı sayısı toplamda 109 kişi ve toplam katılımcı sayısının yüzde 21,5'ini oluşturmaktadır. Geriye kalan katılımcıların 209'u 3-4 saatlik zaman aralığını, 190 kişi ise 5-6 saatlik zaman aralığını seçmişlerdir.

3.3. Veri Toplama Araçları

Araştırmada kullanılan veri toplama araçları; *Kişisel Bilgi Formu*, *Sosyal Medya Kullanıcıları İçin Sosyal Kaygı Ölçeği* ve *Genel Sosyotelizm Ölçeği*dir.

Kişisel Bilgi Formu Katılımcıların cinsiyetlerini, yaşlarını, öğrenim gördükleri bölümü, sınıf düzeylerini, günlük internet kullanım sürelerini ve kullandıkları sosyal medya araçlarını içermektedir.

Araştırmada ikinci olarak Genel Sosyotelizm Ölçeği kullanılmıştır. Bu ölçek Göksün (2019) tarafından geliştirilmiştir. Genel Sosyotelizm Ölçeği 7’li likert tipinde 15 maddeden oluşmaktadır. Ölçek maddelerine katılma durumu “1: Asla”, “2: Nadiren”, “3: Ara sıra”, “4: Bazen”, “5: Sık sık” “6: Genellikle” ve “7: Daima” şeklindedir. Ölçek; “Nomofobi”, “Kişilerarası Çatışma”, “Kendini Yalnızlaştırma” ve “Problem Farkındalığı” şeklinde 4 alt boyuttan oluşmaktadır. “Nomofobi” boyutu ilk 4 maddeyi, “Kişilerarası Çatışma” 5, 6, 7, 8. maddeleri, “Kendini Yalnızlaştırma” 9, 10, 11, 12. maddeleri, “Problem Farkındalığı” boyutu ise son üç maddeyi kapsamaktadır. Ölçeğin toplam Cronbach’s Alpha değeri 0.86’dır. Bu çalışma kapsamındaki SPSS verilerine göre de ölçeğin toplam Cronbach’s Alpha değeri 0,90’dır. Nomofobi alt boyutunun değeri 0.78, bu çalışmada 0,83; Kişilerarası Çatışma boyutu 0.74 bu çalışmada 0,86; Kendini Yalnızlaştırma 0.84, bu çalışmada bulunan değer 0,91; Problem Farkındalığının değeri 0.73, bu çalışmada bulunan Cronbach’s Alpha değeri ise 0,76 dır. Ölçekten en az 15, en fazla 105 puan alınabilmektedir.

Çalışmada üçüncü olarak katılımcıların Sosyal Kaygı düzeylerini ölçmek amacıyla Alkış, Kadirhan ve Şat (2017) tarafından geliştirilen Sosyal Medya kullanıcıları için Sosyal Kaygı ölçeği kullanılmıştır. Bu ölçek 5’li likert tipinde ve 22 maddeden oluşmaktadır. Ölçek maddelerine katılma durumu “1: Hiçbir zaman”, “2: Nadiren”, “3: Ara sıra”, “4: Genellikle” ve “5: Her zaman” şeklindedir. Ölçek 4 alt boyuttan oluşmaktadır. Bu boyutlar şunlardır: “Shared Content Anxiety”-SCA- (Paylaşılan İçerik Kaygısı), “Privacy Concern Anxiety”-PCA- (Gizlilik Kaygısı), “Interaction Anxiety” -IA- (Etkileşim Kaygısı), “Self-Evaluation Anxiety” -SEA- (Kendini Değerlendirme Kaygısı). Paylaşılan İçerik Kaygısı boyutu 12, 13, 15, 16, 18, 20, 22 maddelerini kapsamaktadır. Gizlilik Kaygısı 3, 6, 9, 19, 21 maddelerini, Etkileşim Kaygısı 2, 5, 8, 11, 14, 17 maddelerini ve Kendini Değerlendirme Kaygısı 1, 4, 7 maddelerinden oluşmaktadır. Ölçekten en düşük 22 en yüksek 110 puan alınabilmektedir. Ölçeğin toplam Cronbach's Alpha değeri 0.92'dir. Bu çalışma için de ölçeğinin güvenirlik katsayısı incelenmiş ve toplam Cronbach’s Alpha değeri aynı şekilde 0,92 bulunmuştur. Ayrıca alt boyutlar için

Alkış, Kadirhan ve Şat (2017)'ın bulduğu Cronbach's Alpha katsayıları; Paylaşılan İçerik Kaygısı için 0.92, bu çalışmada 0,89; Gizlilik Kaygısı için 0.84, bu çalışmada bulunan 0,80; Etkileşim Kaygısı için 0.88 ve bu çalışmada da 0,88 bulunmuş olup Kendini Değerlendirme Kaygısı için 0.80 bu çalışmada ise 0,52 bulunmuştur.

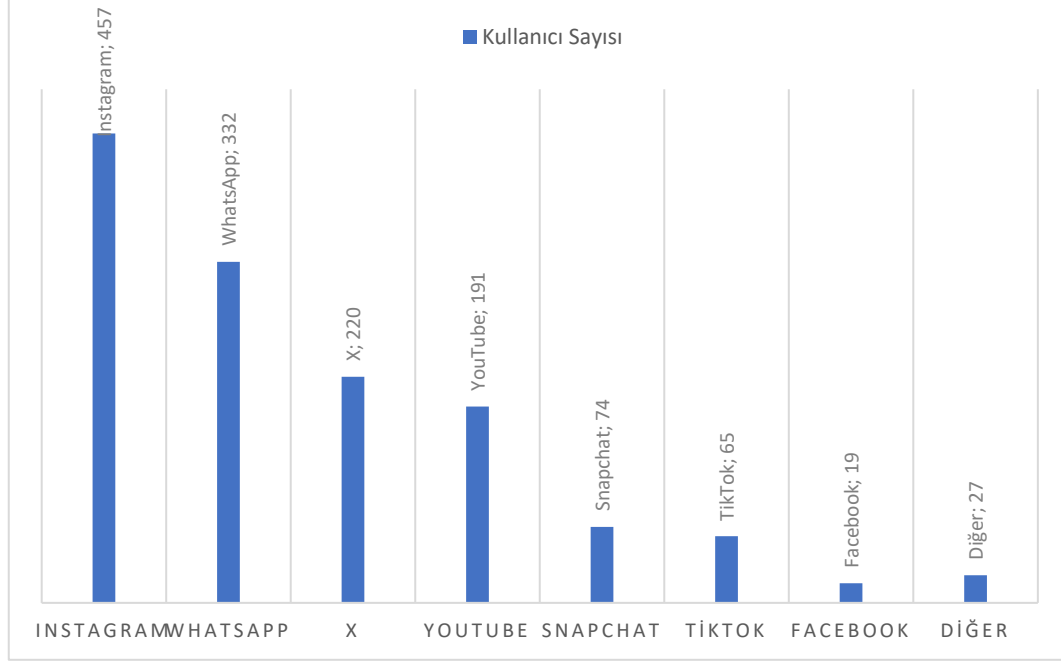
3.4. Verilerin Toplanması ve Analizi

Araştırmada kullanılan ölçekleri geliştiren araştırmacılardan e-posta aracılığıyla kullanım izni (Ek-1) alınmıştır. Ardından Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi İnsan Araştırmaları ve Etik Kurulu'ndan 24.04.2024 tarih, 441020 sayı ve 640 protokol numarası ile gerekli izinler (Ek-2) alınmıştır. Veriler 20 Mayıs 2024 ile 31 Mayıs 2024 tarihleri arasında Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi Ereğli Eğitim Fakültesinde öğrenim gören katılımcılarla yüz yüze ölçekler uygulanarak toplanmıştır. Ölçeğe ait bilgiler, etik kurul onay numarası ve teşekkür metnine formun üst kısmında yer verilmiştir. Verileri analiz etmek amacıyla SPSS 28 istatistik programı kullanılmıştır. Toplanan verilerin normal dağılım gösterip göstermediğini öğrenmek amacıyla Genel Sosyotelizm Ölçeği ve Sosyal Medya Kullanıcıları İçin Sosyal Kaygı Ölçeğinin Kolmogorov-Smirnov test sonucuna bakılmıştır ve test sonuçlarının $p < 0.05$ olduğu görülmüştür. Bu sonuç verilerin normal dağılıma uymadığını göstermiştir. Normal dağılıma karar vermek için basıklık ve çarpıklık değerleri incelenmiştir. Genel Sosyotelizm Ölçeğinin çarpıklık (skewness) değerinin 0,667, basıklık (kurtosis) değerinin ise 0,538 olduğu görülmüştür. Sosyal Medya Kullanıcıları İçin Sosyal Kaygı Ölçeğinin çarpıklık (skewness) değerinin 0,197 ile basıklık (kurtosis) değerinin -0,356 olduğu anlaşılmıştır. Skewness ve kurtosis değerlerinin -1,5 ile +1,5 değerleri arasında bulunması durumunda verilerin normallik dağılımının uygun olduğu değerlendirilmektedir (Tabachnick & Fidell, 2013). Bu durumda her iki ölçeğin de normal dağılıma uyduğu varsayılarak analizlerde parametrik analizler uygulanmıştır.

4. BULGULAR

Bu bölümde araştırma problemlerine ilişkin bulgu ve yorumlara yer verilmiştir. Ayrıca katılımcı öğretmen adaylarının sosyal medya tercihleri de Tablo 4.1’de sunulmuştur.

Tablo 4.1: Öğretmen Adaylarının Sosyal Medya Platformu Kullanım Tercihleri

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Tablo 4.1’de görüldüğü gibi; bir katılımcı birden fazla sosyal medya uygulaması tercih edebilmekle birlikte; 457 kişi Instagram, 332 kişi WhatsApp, 220 kişi X (Twitter), 191 kişi YouTube, 74 kişi Snapchat, 65 kişi Tiktok, 19 kişi Facebook, 12 kişi Telegram, 5 kişi Discord, 3 kişi Steam, 3 kişi Pinterest, 1 kişi Tumblr, 1 kişi LinkedIn, 1 kişi Reddit, 1 kişi Kick isimli sosyal medya uygulamalarını kullanmaktadır. En sık tercih edilen uygulamaların sırasıyla Instagram, WhatsApp, X (Twitter) ve YouTube olduğu görülmektedir.

Sosyal medya platformlarının kullanım sıklığına diğer bir ifadeyle tercih sırasına göz atacak olursak; 508 katılımcıdan 302 kişi (%59,4) Instagram’ı ilk tercih olarak belirtmiştir. 130 kişi (%25,6) ikinci, 23 kişi (%4,5) üçüncü ve 1 kişi (%0,2) dördüncü sırada tercih etmiştir. 52 (%10,3) katılımcı ise Instagram’ı hiç kullanmamaktadır.

İkinci sırada yer alan diğer bir sosyal medya uygulaması olan WhatsApp ise tüm katılımcılar içinden 92 kişi (%18,1) tarafından ilk sırada tercih edilmiştir. 149 kişi (%29,3) ikinci sırada tercih ettiğini belirtirken platformu üçüncü sırada kullanan 73 kişi (%14,4) vardır. Dördüncü sırada 16 kişi (%3,2) ve beşinci sırada ise sadece 1 kişi (%0,2) WhatsApp kullanmaktadır. Çalışmaya katılanların %34,8'i (177 kişi) WhatsApp'ı hiç kullanmadığını ifade etmiştir.

X (Twitter) uygulamasını ilk sırada kullananların sayısı 37 (%7,3), ikinci sırada 79 (%15,5), üçüncü sırada 79 (%15,5), dördüncü sırada 22 (%4,3), beşinci sırada 3 (%0,6) ve altıncı sırada ise sadece 1 kişi (%0,2) olmuştur. Ancak, katılımcıların büyük bir çoğunluğu olan 287 kişi (%56,5) Twitter'ı hiç kullanmadığını belirtmiştir.

Yapılan araştırmada, 508 katılımcıdan 191'i (%37,6) YouTube'u farklı sıklıklarda kullandığını belirtmiştir. İlk sırada 31 kişi (%6,1), ikinci sırada 58 kişi (%11,4), üçüncü sırada 71 kişi (%14), dördüncü sırada 24 kişi (%4,7), beşinci sırada 6 kişi (%1,2) ve altıncı sırada ise sadece 1 kişi (%0,2) YouTube'u tercih etmiştir. Ancak, katılımcıların büyük bir çoğunluğu olan 317 kişi (%62,4) YouTube platformunu hiç kullanmadığını ifade etmiştir.

Araştırma sonuçlarında görüldüğü üzere 508 katılımcı öğretmen adayının sosyal medya tercihi sırasıyla Instagram, WhatsApp, Twitter ve YouTube olmuştur. Bu araştırma sonuçlarından farklı olarak TÜİK (2024) verilerine göre Türkiye genelinin sosyal medya tercih sıralaması ise WhatsApp, YouTube ve Instagram olduğu aktarılmıştır.

4.1. Araştırmanın Birinci Problemine Ait Bulgular

Çalışmada cevap aranan ilk soru “Eğitim fakültelerinde öğrenim gören üniversite öğrencilerinin sosyotelist olma davranışı ne düzeydedir?” şeklindedir.

Öğretmen adaylarının Sosyotelist Olma Davranışı ve alt faktörlerine ait aritmetik ortalama ($\bar{X}$) ve standart sapma (Ss) değerleri Tablo 4.2’de görülmektedir.

Tablo 4.2: Öğretmen Adaylarının Sosyotelist Olma Davranışı ve Alt Boyutlarına İlişkin Betimleyici İstatistikler

Ölçek Alt Boyutu	N	$\bar{X}$	SS	Düzye
Nomofobi	508	4,77	1,41	Yüksek
Kişilerarası Çatışma	508	2,44	1,31	Düşük
Kendini Yalnızlaştırma	508	2,74	1,44	Düşük

Problem Farkındalığı	508	3,50	1,44	Orta
Sosyotelist Olma (TOPLAM)	508	3,36	1,09	Orta

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Tablo 4.2 incelendiğinde “Genel Sosyotelist Olma Ölçeği” toplam ortalama puanının ($\bar{X} = 3,36$) olduğu ve buradan 508 katılımcının orta düzeyde sosyotelist oldukları yorumu yapılabilmektedir.

Alt boyutlar tek tek incelendiğinde Nomofobi alt boyutunun ($\bar{X} = 4,77$) ile en yüksek puanlı alt faktör olduğu görülmektedir. Diğer bir deyişle katılımcıların telefonda uzak kalma korkusuna sahip oldukları söylenebilir.

Problem Farkındalığı alt boyutu ise ikinci en yüksek ortalama ($\bar{X} = 3,50$) ile katılımcıların problem farkındalığının orta düzeyde olduğu görülmektedir.

Kendini Yalnızlaştırma alt boyutunun üçüncü en yüksek puan ($\bar{X} = 2,74$) ile düşük düzeyde olduğu görülmektedir. Buradan katılımcıların insanlarla birlikte vakit geçirmektense telefonla ilgilenerek kendilerini yalnızlaştırma eğilimlerinin düşük düzeyde olduğu yorumu çıkarılabilmektedir.

Kişilerarası Çatışma puanı ($\bar{X} = 2,44$) ile en düşük düzeyde ve telefon kullanımı nedeniyle çevresindeki insanlarla sorun yaşama durumlarının da düşük düzeyde olduğu görülmektedir.

4.1.1. Cinsiyet Değişkenine Ait Bulgular

Araştırmanın alt problemlerinden biri olan “Eğitim fakültelerinde öğrenim gören üniversite öğrencilerinin sosyotelist olma davranışı ile cinsiyet değişkeni arasında anlamlı farklılık var mıdır?” şeklindedir. Öğretmen Adaylarının Sosyotelist Olma Düzeylerinin Cinsiyet değişkeni arasındaki farka dair yapılan t-Test sonuçları Tablo 4.3’de görülmektedir.

Tablo 4.3: Öğretmen Adaylarının Sosyotelist Olma Düzeyleri ile Cinsiyet Değişkeni Arasındaki Farka Dair t-Test sonuçları

Ölçek/Ölçek Alt Boyutu	Cinsiyet	N	$\bar{X}$	SS	df	t	p
Nomofobi	Erkek	81	4,43	1,44	506	-2,34	0,02*
	Kadın	427	4,83	1,39			
Kişilerarası Çatışma	Erkek	81	2,41	1,50	506	-0,19	0,84
	Kadın	427	2,44	1,27			
Kendini Yalnızlaştırma	Erkek	81	2,79	1,53	506	0,37	0,31
	Kadın	427	2,73	1,42			

Problem Farkındalığı	Erkek	81	3,35	1,71	506	-0,85	0,39
	Kadın	427	3,53	1,37			
TOPLAM	Erkek	81	3,24	1,17	506	-1,00	0,31
	Kadın	427	3,37	1,07			

*p<0,05

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Katılımcı öğretmen adaylarının Sosyotelist olma düzeylerinin cinsiyete göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini ölçmek amacıyla yapılan t-Test sonuçları **Tablo 4.3**'te gösterilmektedir.

81 kadın 427 erkek öğrencinin katılım gösterdiği araştırmada tüm alt boyutlara ait p değerleri incelendiğinde; yalnızca Ölçeğin ilk 4 maddesinden oluşan "Nomofobi" alt boyutunda [t(506)=-2,34; p=0,02] anlamlı bir fark olduğu görülmektedir. Kadınların ($\bar{X}$ =4,83) erkeklere ($\bar{X}$ =4,43) göre daha yüksek bir ortalamaya sahip olması, nomofobik olma durumlarının anlamlı şekilde daha fazla olduğunu göstermektedir.

Ölçeğin 5,6,7 ve 8. maddelerinden oluşan "Kişilerarası Çatışma" alt boyutunda kadınlar ($\bar{X}$ =2,44) ve erkekler ($\bar{X}$ =2,41) arasında çok küçük bir fark olduğu görülmektedir ancak bu fark [t(506)= -0,19; p=0,84] anlamlı değildir.

Ölçeğin 9, 10, 11, 12. maddeleri "Kendini Yalnızlaştırma" alt boyutuna tekabül etmektedir. Bu maddede, erkekler ($\bar{X}$ =2,79) kadınlara ($\bar{X}$ =2,73) göre biraz daha yüksek bir ortalamaya sahip olsa da bu fark [t(506)= 0,37; p=0,31] çok küçük bir nüanstır ve anlamlılık göstermemektedir.

Ölçeğin son 3 maddesi olan 13., 14., ve 15. maddelere karşılık gelen "Problem Farkındalığı" alt boyutunda ise kadınların ($\bar{X}$ =3,53) erkeklerden ($\bar{X}$ =3,35) daha yüksek bir ortalama puana sahip olmasına rağmen aradaki fark [t(506)= -0,85; p=0,39] anlamlılık göstermemektedir.

Tablo 4.3'e göre alt boyutların tamamını kapsayan Toplam maddesindeki ortalama puanlara bakıldığında kadınların ($\bar{X}$ =3,37) erkeklere ($\bar{X}$ =3,24) göre daha yüksek Sosyotelizm düzeyine sahip olduğu görülmektedir. Ancak gözlemlenen bu farkın [t(506)=-1,00;p=0,31] anlamlı olmadığı anlaşılmaktadır. Sonuç olarak analiz sonuçlarına göre sosyotelist olma davranışında cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir fark bulunmamaktadır.

4.1.2. Sınıf Değişkenine Ait Bulgular

Araştırmanın diğer bir alt problemi olan “Eğitim fakültelerinde öğrenim gören üniversite öğrencilerinin sosyotelist olma davranışı sınıf düzeyine göre farklılık oluşturmakta mıdır?” sorusuna cevap bulabilmek amacıyla Anova testi uygulanmıştır ve sonuçlar Tablo 4.4’te gösterilmiştir.

Tablo 4.4: Öğretmen Adaylarının Sosyotelist Olma Davranışlarının Sınıf Düzeyine Göre Farklılaşmasına İlişkin ANOVA Testi Sonuçları

Faktör	Sınıf	N	$\bar{X}$	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Fark
Nomofobi	1.Sınıf	144	4.73	Gruplar arası	4.18	3	1.39	.70	.55	---
	2.Sınıf	114	4.91	Gruplar içi	1005.47	504	1.99			
	3.Sınıf	226	4.74	Toplam	1009.66	507				
	4.Sınıf	24	4.51							
Kişilerarası Çatışma	1.Sınıf	144	2.47	Gruplar arası	1.60	3	.53	.31	.81	---
	2.Sınıf	114	2.36	Gruplar içi	868.11	504	1.72			
	3.Sınıf	226	2.43	Toplam	869.71	507				
	4.Sınıf	24	2.62							
Kendini Yalnızlaştırma	1.Sınıf	144	2.87	Gruplar arası	6.38	3	2.12	1.02	.38	---
	2.Sınıf	114	2.59	Gruplar içi	1049.16	504	2.08			
	3.Sınıf	226	2.76	Toplam	1055.42	507				
	4.Sınıf	24	2.50							
Problem Farkındalığı	1.Sınıf	144	3.42	Gruplar arası	2.28	3	.76	.36	.77	---
	2.Sınıf	114	3.46	Gruplar içi	1044.92	504	2.07			
	3.Sınıf	226	3.57	Toplam	1047.21	507				
	4.Sınıf	24	3.48							
TOPLAM	1.Sınıf	144	3.37	Gruplar arası	.36	3	.12	.10	.96	---
	2.Sınıf	114	3.32	Gruplar içi	600.90	504	1.19			
	3.Sınıf	226	3.36	Toplam	601.26	507				
	4.Sınıf	24	3.35							

*p<0,05

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Tablo 4.4 incelendiğinde 1. sınıf, 2. sınıf, 3. sınıf, 4. sınıf katılımcıların p değerlerinin $p>0,05$ olduğu görülmüştür. Bundan dolayı gruplar arasında sosyotelist olma düzeyiyle ilgili herhangi bir farka ulaşılamamıştır. Diğer bir

ifadeyle analiz sonuçlarına göre öğretmen adaylarının sosyotelist olma davranışı sınıf düzeyine göre farklılık göstermemektedir.

4.1.3. İnternet Kullanım Süresi Değişkenine Ait Bulgular

Araştırmanın dördüncü alt problemi olan “Eğitim fakültelerinde öğrenim gören üniversite öğrencilerinin sosyotelist olma davranışı internet kullanım süresine göre farklılık göstermekte midir?” sorusuna ilişkin bulgular Tablo 4.5’te sunulmuştur.

Tablo 4.5: Öğretmen Adaylarının Sosyotelist Olma Düzeylerinin İnternet Kullanım Sürelerine Göre Farklılaşmasına İlişkin ANOVA Testi Sonuçları

Faktör	Süre	N	$\bar{X}$	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Fark
Nomofobi	A)1-2 Saat	39	3.57	Gruplar arası	134.20	3	44.73	25.75	.00*	A<B<C<D
	B)3-4 Saat	209	4.43	Gruplar içi	875.45	504	1.73			
	C)5-6 Saat	190	5.13	Toplam	1009.66	507				
	D)7 ve üzeri	70	5.41							
Kişilerarası Çatışma	A)1-2 Saat	39	2.10	Gruplar arası	50.95	3	16.98	10.45	.00*	A<B<C<D
	B)3-4 Saat	209	2.18	Gruplar içi	818.77	504	1.62			
	C)5-6 Saat	190	2.54	Toplam	869.71	507				
	D)7 ve üzeri	70	3.10							
Kendini Yalnızlaştırma	A)1-2 Saat	39	2.64	Gruplar arası	36.27	3	12.09	5.97	.00*	A<B<C<D
	B)3-4 Saat	209	2.49	Gruplar içi	1019.26	504	2.02			
	C)5-6 Saat	190	2.83	Toplam	1055.54	507				
	D)7 ve üzeri	70	2.29							
Problem Farkındalığı	A)1-2 Saat	39	2.70	Gruplar arası	101.47	3	33.82	18.02	.00*	A<B<C<D
	B)3-4 Saat	209	3.14	Gruplar içi	945.74	504	1.87			
	C)5-6 Saat	190	3.81	Toplam	1047.21	507				
	D)7 ve üzeri	70	4.18							
TOPLAM	A)1-2 Saat	39	2.76	Gruplar arası	68.52	3	22.48	21.61	.00*	A<B<C<D
	B)3-4 Saat	209	3.06	Gruplar içi	532.74	504	1.07			
	C)5-6 Saat	190	3.56	Toplam	601.26	507				
	D)7 ve üzeri	70	3.98							

*p<0,05

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Tablo 4.5 incelendiğinde $p<0,05$ olmasından dolayı bahsi geçen gruplar arasında anlamlı farklılıklar olduğu anlaşılmaktadır. Gruplar; 1-2 saat, 3-4 saat, 5-6 saat ve 7 saat ve üzeri şeklindeki günlük internet kullanım sürelerini ifade etmektedir. Buna göre internet kullanım süresi sosyotelist olma düzeyini anlamlı şekilde farklılaştırmaktadır. İnternet kullanım süreleri arasındaki farklılaşmayı ve anlamlılığı görebilmek adına Post Hoc testlerinden Scheffe testi alt boyutlar için ayrı ayrı incelenmiştir.

Sonuçlara göre “Nomofobi” alt boyutunda günlük internet kullanım süresi 1-2 saat olanların puanı 5-6 saat ve 7 ve üzeri olanlara göre anlamlı derecede farklılaşmaktadır. Ortalama fark negatif yönde olduğundan günlük 1-2 saat internet kullananların diğer kullanıcılara göre nomofobi düzeyi daha düşüktür.

Günlük internet kullanım süresi 3-4 saat olan katılımcıların puanları 5-6 saat ve 7 ve üzeri olanlara göre anlamlı derecede farklılaşmaktadır. Ortalama fark negatif yönde olduğundan günlük 3-4 saat internet kullananların diğer kullanıcılara göre nomofobi düzeyi daha düşüktür.

Günlük internet kullanım süresi 5-6 saat olan katılımcıların puanları 1-2 saat ve 3-4 saat olanlara göre anlamlı derecede farklılaşmaktadır. Ortalama fark pozitif yönde olduğundan günlük 5-6 saat internet kullananların diğer kullanıcılara göre nomofobi düzeyi daha yüksektir.

Günlük internet kullanım süresi 7 ve üzeri saat olan katılımcıların puanları 1-2 saat ve 3-4 saat olanlara göre anlamlı derecede farklılaşmaktadır. Ortalama fark pozitif yönde olduğundan günlük 7 ve üzeri saat internet kullananların diğer kullanıcılara göre nomofobi düzeyi daha yüksektir.

Kişilerarası Çatışma alt boyutunda günlük internet kullanım süresi 3-4 saat olanların puanı 7 ve üzeri olanlara göre anlamlı derecede farklılaşmaktadır. Ortalama fark negatif yönde olduğundan günlük 3-4 saat internet kullananların diğer kullanıcılara göre kişilerarası çatışma düzeyi daha düşüktür. Öte yandan günlük 1-2 saat ve 5-6 saat internet kullanımları arasında ve bunlar ile diğer zaman dilimleri arasında anlamlı herhangi bir farka rastlanılmamıştır.

Kendini Yalnızlaştırma alt boyutunda günlük internet kullanım süresi 3-4 saat olanların puanı 7 ve üzeri olanlara göre anlamlı derecede farklılaşmaktadır.

Ortalama fark negatif yönde olduğundan günlük 3-4 saat internet kullananların diğer kullanıcılara göre kendini yalnızlaştırma düzeyi daha düşüktür.

Problem Farkındalığı alt boyutunda günlük internet kullanım süresi 1-2 saat olanların puanı 5-6 saat ve 7 ve üzeri olanlara göre anlamlı derecede farklılaşmaktadır. Ortalama fark negatif yönde olduğundan günlük 1-2 saat internet kullananların diğer kullanıcılara göre Problem Farkındalığı düzeyi daha düşüktür. Burada günlük 1-2 saat internet kullanımının normal olabileceği ve bu süresinin sorunlu olarak düşünülmeyeceği varsayılırsa bu puanın düşük çıkması normal karşılanabilir.

Günlük internet kullanım süresi 3-4 saat olan katılımcıların puanları 5-6 saat ve 7 ve üzeri olanlara göre anlamlı derecede farklılaşmaktadır. Ortalama fark negatif yönde olduğundan günlük 3-4 saat internet kullananların diğer kullanıcılara göre Problem Farkındalığı düzeyi daha düşüktür.

Günlük internet kullanım süresi 5-6 saat olan katılımcıların puanları 1-2 saat ve 3-4 saat olanlara göre anlamlı derecede farklılaşmaktadır. Ortalama fark pozitif yönde olduğundan günlük 5-6 saat internet kullananların diğer kullanıcılara göre Problem Farkındalığı düzeyi daha yüksektir.

Günlük internet kullanım süresi 7 ve üzeri saat olan katılımcıların puanları 1-2 saat ve 3-4 saat olanlara göre anlamlı derecede farklılaşmaktadır. Ortalama fark pozitif yönde olduğundan günlük 7 ve üzeri saat internet kullananların diğer kullanıcılara göre Problem Farkındalığı düzeyi daha yüksektir.

Genel olarak sosyotelizm düzeyinin günlük internet kullanım süresine göre farklılaşma durumu Scheffe sonuçlarına göre incelendiğinde, 1-2 saat kullananların puanı 5-6 saat ve 7 ve üzeri olanlara göre anlamlı derecede farklı olduğu görülmektedir. Ortalama fark negatif yönde olduğundan günlük 1-2 saat internet kullananların diğer kullanıcılara göre sosyotelist olma düzeyi daha düşüktür.

Günlük internet kullanım süresi 3-4 saat olan katılımcıların puanları 5-6 saat ve 7 ve üzeri olanlara göre anlamlı derecede farklılaşmaktadır. Ortalama fark negatif yönde olduğundan günlük 3-4 saat internet kullananların diğer kullanıcılara göre sosyotelist olma düzeyi daha düşüktür.

Günlük internet kullanım süresi 5-6 saat olan katılımcıların puanları 1-2 saat ve 3-4 saat olanlara göre anlamlı derecede farklılaşmaktadır. Ortalama fark pozitif yönde olduğundan günlük 5-6 saat internet kullananların diğer kullanıcılara göre sosyotelist olma düzeyi daha yüksektir.

Günlük internet kullanım süresi 7 ve üzeri saat olan katılımcıların puanları 1-2 saat ve 3-4 saat olanlara göre anlamlı derecede farklılaşmaktadır. Ortalama fark pozitif yönde olduğundan günlük 7 ve üzeri saat internet kullananların diğer kullanıcılara göre sosyotelist olma düzeyi daha yüksektir.

Sonuç olarak internet kullanım süresinin sosyotelist olma düzeyi anlamlı şekilde etkilediği, fazla internet kullanımının sosyotelist olma düzeyini artırdığı anlaşılmaktadır.

4.1.4. Bölüm Değişkenine Ait Bulgular

Araştırmanın diğer bir alt problemi olan “Eğitim fakültelerinde öğrenim gören üniversite öğrencilerinin sosyotelist olma davranışı bölüm değişkenine göre farklılık oluşturmakta mıdır?” sorusuna cevap bulabilmek amacıyla ANOVA testi uygulanmıştır ve bu sonuçlara ait bulgular Tablo 4.6’da gösterilmiştir.

Tablo 4.6: Öğretmen Adaylarının Sosyotelist Olma Davranışlarının Bölüm Değişkenine Göre Farklılaşmasına İlişkin ANOVA Testi Sonuçları

Faktör	Bölüm	N	$\bar{X}$	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Fark
Nomofobi	A) Okul Öncesi Öğretmenliği	77	4,78	Gruplar arası	2,33	6	,38	,19	,97	---
	B) Sınıf Öğretmenliği	94	4,84	Gruplar içi	1007,33	501	2,01			
	C) Türkçe Öğretmenliği	89	4,68	Toplam	1009,66	507				
	D) Sosyal Öğretmenliği	87	4,84							
	E) Fen Bilgisi Öğretmenliği	22	4,69							
	F) Matematik Öğretmenliği	61	4,75							
	G) Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik	78	4,69							
Kişilerarası Çatışma	A) Okul Öncesi Öğretmenliği	77	2,31	Gruplar arası	16,64	6	2,77	1,62	,13	---
	B) Sınıf Öğretmenliği	94	2,64	Gruplar içi	853,07	501	1,70			

	C) Türkçe Öğretmenliği	89	2,56	Toplam	869,71	507				
	D) Sosyal Öğretmenliği	87	2,20							
	E) Fen Bilgisi Öğretmenliği	22	2,12							
	F) Matematik Öğretmenliği	61	2,34							
	G) Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik	78	2,62							
Kendini Yalnızlaştırm	A) Okul Öncesi Öğretmenliği	77	2,47	Gruplar arası	15,99	6	2,66	1,28	,26	---
	B) Sınıf Öğretmenliği	94	2,86	Gruplar içi	1039,55	501	2,07			
	C) Türkçe Öğretmenliği	89	2,83	Toplam	1055,54	507				
	D) Sosyal Öğretmenliği	87	2,83							
	E) Fen Bilgisi Öğretmenliği	22	2,31							
	F) Matematik Öğretmenliği	61	2,57							
	G) Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik	78	2,90							
Problem Farkındalığı	A) Okul Öncesi Öğretmenliği	77	3,49	Gruplar arası	7,36	6	1,22	,59	,73	---
	B) Sınıf Öğretmenliği	94	3,57	Gruplar içi	1039,85	501	2,07			
	C) Türkçe Öğretmenliği	89	3,49	Toplam	1047,21	507				
	D) Sosyal Öğretmenliği	87	3,45							
	E) Fen Bilgisi Öğretmenliği	22	2,98							
	F) Matematik Öğretmenliği	61	3,60							
	G) Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik	78	3,54							
TOPLAM	A) Okul Öncesi Öğretmenliği	77	3,25	Gruplar arası	5,265	6	,877	,73	,62	---
	B) Sınıf Öğretmenliği	94	3,47	Gruplar içi	596,004	501	1,190			
	C) Türkçe Öğretmenliği	89	3,38	Toplam	601,268	507				
	D) Sosyal Öğretmenliği	87	3,32							
	E) Fen Bilgisi Öğretmenliği	22	3,03							
	F) Matematik Öğretmenliği	61	3,30							
	G) Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik	78	3,43							

*p<0,05

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Tablo 4.6 incelendiğinde p değerlerinin tüm faktörlerde ($p>0,05$) olduğu görülmüştür. Bundan dolayı katılımcıların öğrenim gördüğü Sınıf Öğretmenliği, Türkçe Öğretmenliği, Sosyal Bilgiler Öğretmenliği, Okul Öncesi Öğretmenliği, Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik, Matematik Öğretmenliği ve Fen Bilgisi Öğretmenliği bölümleri arasında sosyotelist olma düzeyiyle ilgili anlamlı herhangi bir farka rastlanılmamıştır.

4.2. Araştırmanın İkinci Problemine Ait Bulgular

Bu çalışmada cevap aranan diğer bir soru “Eğitim fakültelerinde öğrenim gören üniversite öğrencilerinin sosyal kaygı durumu ne düzeydedir?” şeklindedir.

Bu maddede ortalama ($\bar{X}$) ve standart sapma (Ss) değerleri Tablo 4.7’de gösterilmiştir.

Tablo 4.7: Öğretmen Adaylarının Sosyal Kaygı Düzeyinin Alt Boyutlarına İlişkin Betimleyici İstatistikleri

Ölçek Alt Boyutu	N	$\bar{X}$	Ss	Düzye
Paylaşılan İçerik Kaygısı	508	16,75	6,20	Orta
Gizlilik Kaygısı	508	16,84	4,69	Orta
Etkileşim Kaygısı	508	14,65	4,79	Orta
Kendini Değerlendirme Kaygısı	508	8,71	2,65	Orta
TOPLAM	508	54,97	15,05	Orta

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Tablo 4.7 incelendiğinde “Sosyal Medya kullanıcıları için Sosyal Kaygı ölçeği” toplam ortalama puanının ($\bar{X}=54,97$) olduğu ve buradan 508 katılımcının sosyal medya kullanırken orta düzeyde sosyal kaygı düzeyine sahip oldukları yorumu yapılabilmektedir.

Alt boyutlar tek tek incelendiğinde Paylaşılan İçerik Kaygısı alt boyutunun ($\bar{X} =16,75$) ile orta düzeye sahip olsa da kayda değer bir puana sahip olduğu görülmektedir. Katılımcıların sosyal medyada paylaştıkları içeriklerin takipçileri tarafından beğenilmeme ihtimali kaygısını orta düzeyde taşıdıkları görülmektedir.

Gizlilik Kaygısı alt boyutunda bulunan ($\bar{X}=16,84$) puan ile katılımcıların orta düzeyde Gizlilik Kaygısına taşıdıkları ve sosyal medya güvenliğinden yeterince emin olmadıkları görülmektedir. Bu durum, katılımcıların kişisel

bilgilerinin ve paylaştıkları içeriklerin izinsiz üçüncü şahıslarla paylaşılması endişesine sahip oldukları göstergesi olarak yorumlanabilir.

Etkileşim Kaygısı alt boyutunun ($\bar{X}$ =14,65) puan ile katılımcıların yine orta düzeyde bir kaygıya sahip olduğu anlaşılmaktadır. Bu sonuç, bireylerin sosyal medyada kişilerarası iletişim sırasında belirli bir rahatsızlık hissettiklerini, ancak bu rahatsızlığın aşırı düzeyde olmadığını göstermektedir.

Kendini Değerlendirme Kaygısı puanı ($\bar{X}$ =8,71) ile katılımcıların orta düzeyde bir kaygıya sahip olduğu görülmektedir. Bu sonuca göre, katılımcıların diğer sosyal medya kullanıcıları tarafından nasıl algılandıkları, değerlendirildikleri veya yargılandıklarıyla ilgili hissettikleri endişe orta düzeydedir. Burada katılımcılar kendi paylaşımlarını, diğer kullanıcıların beğeni ve yorum sayısı ile kıyaslıyor ve düşük beğeni sayısından kaygı duyuyor olabilir.

4.2.1. Cinsiyet Değişkenine Ait Bulgular

Araştırmanın alt problemlerinden biri olan “Eğitim fakültelerinde öğrenim gören üniversite öğrencilerinin sosyal kaygı durumu ile cinsiyet değişkeni arasında anlamlı farklılık var mıdır?” şeklindedir. Öğretmen adaylarının sosyal kaygı düzeyi ile cinsiyet değişkeni arasındaki farka dair yapılan analiz sonuçları Tablo 4.8’de görülmektedir.

Tablo 4.8: Öğretmen Adaylarının Sosyal Kaygı Düzeyleri ile Cinsiyet Değişkeni Arasındaki Farka Dair analiz sonuçları

Ölçek/Ölçek Alt Boyutu	Cinsiyet	N	$\bar{X}$	SS	df	t	p
Paylaşılan İçerik Kaygısı	Erkek	81	15,67	6,14	506	-1.71	0.08
	Kadın	427	16,96	6,19			
Gizlilik Kaygısı	Erkek	81	15,86	4,93	506	-2.04	0.04*
	Kadın	427	17,02	4,62			
Etkileşim Kaygısı	Erkek	81	13,11	4,52	506	-3.19	0.00*
	Kadın	427	14,95	4,78			
Kendini Değerlendirme Kaygısı	Erkek	81	8,29	3,25	506	-1.56	0.11
	Kadın	427	8,79	2,52			
TOPLAM	Erkek	81	51,16	15,01	506	-2.50	0.01*
	Kadın	427	55,70	14,97			

*p<.05

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Tablo 4.8 incelendiğinde kadın erkek ayrımında ölçeğin ilk boyutu olan Paylaşılan İçerik Kaygısı faktöründe kadınların ortalaması ($\bar{X}$ =16,96) erkeklerin ortalamasına ($\bar{X}$ =15,67) kıyasla daha yüksektir. Ancak aradaki fark [$t(506)=-1.71$; $p=0.08$] anlamlı değildir. Dolayısıyla Paylaşılan İçerik Kaygısında kadınlar ve erkekler arasında anlamlı bir fark bulunmamaktadır.

İkinci alt boyut olan Gizlilik Kaygısında kadınların ortalamasının ($\bar{X}$ =17,02) erkeklerin ortalamasından ise ($\bar{X}$ =15,86) olduğu tespit edilmiştir. Kadınlar ve erkekler arasındaki farkın [$t(506)=-2.04$; $p=0.04$] anlamlı olduğu görülmektedir. Bu sonuçlara göre kadınların Gizlilik Kaygısının erkeklerden anlamlı bir şekilde daha yüksek olduğu yorumu yapılabilir.

Ölçeğin üçüncü boyutu olan Etkileşim Kaygısı ortalamasında kadınların ortalamasının ($\bar{X}$ =14,95) erkeklerin ortalamasından ($\bar{X}$ =13,11) daha yüksek olduğu görülmektedir. Aradaki fark incelendiğinde [$t(506)=-3.19$; $p=0.00$] Etkileşim Kaygısında boyutunda da kadınların erkeklerden anlamlı şekilde daha kaygılı olduğu görülmektedir.

Son faktör olan Kendini Değerlendirme Kaygısı boyutunda kadınlar ve erkekler arasında kayda değer bir fark bulunmamaktadır. Ortalama puanlar kadınlarda ($\bar{X}$ = 8,79) erkeklerde ise ($\bar{X}$ = 8,29) olduğu görülmektedir. Aradaki fark incelendiğinde de [$t(506)=-1.56$; $p=0.11$] her iki cinsiyet grubu da benzer ölçüde kendini değerlendirme kaygısı görülmektedir.

Ölçeğin toplam sosyal kaygı ortalaması incelendiğinde kadınların ortalamasının ($\bar{X}$ = 55,70), erkeklerin ortalamasından ($\bar{X}$ = 51,16) daha yüksek olduğu anlaşılmaktadır. Aradaki farkın [$t(506)=-2.50$; $p=0.01$] anlamlılık gösterdiği anlaşılmaktadır. Genel olarak, kadınların erkeklere göre daha fazla sosyal kaygı yaşadığı görülmektedir. Başka bir ifadeyle, kadınların sosyal durumlara karşı daha hassas oldukları söylenebilir.

4.2.2. Sınıf Değişkenine Ait Bulgular

Araştırmanın diğer bir alt problemi olan “Eğitim fakültelerinde öğrenim gören üniversite öğrencilerinin sosyal kaygı durumları sınıf düzeyine göre farklılık oluşturmakta mıdır?” sorusuna cevap bulabilmek amacıyla ANOVA testi uygulanmıştır ve sonuçlar Tablo 4.9’da gösterilmiştir.

Tablo 4.9: Öğretmen Adaylarının Sosyal Kaygı Durumlarının Sınıf Düzeyine Göre Farklaşmasına İlişkin ANOVA Testi Sonuçları

Faktör	Sınıf	N	$\bar{X}$	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Fark
Paylaşılan İçerik Kaygısı	1.Sınıf	144	16,74	Gruplar arası	112,12	3	37,37	,97	,40	---
	2.Sınıf	114	17,24	Gruplar içi	19391,09	504	38,47			
	3.Sınıf	226	16,36	Toplam	19503,21	507				
	4.Sınıf	24	18,20							
Gizlilik Kaygısı	1.Sınıf	144	16,99	Gruplar arası	16,14	3	5,38	,24	,86	---
	2.Sınıf	114	16,87	Gruplar içi	11149,93	504	22,12			
	3.Sınıf	226	16,80	Toplam	11166,08	507				
	4.Sınıf	24	16,12							
Etkileşim Kaygısı	1.Sınıf	144	14,75	Gruplar arası	8,68	3	2,89	,12	,94	---
	2.Sınıf	114	14,80	Gruplar içi	11631,71	504	23,07			
	3.Sınıf	226	14,51	Toplam	11640,40	507				
	4.Sınıf	24	14,75							
Kendini Değerlendirme	1.Sınıf	144	8,68	Gruplar arası	16,46	3	5,48	,77	,50	---
	2.Sınıf	114	9,04	Gruplar içi	3554,28	504	7,05			
	3.Sınıf	226	8,58	Toplam	3570,74	507				
	4.Sınıf	24	8,58							
TOPLAM	1.Sınıf	144	55,15	Gruplar arası	376,36	3	125,45	,55	,64	---
	2.Sınıf	114	56,25	Gruplar içi	114523,34	504	227,22			
	3.Sınıf	226	54,11	Toplam	114899,71	507				
	4.Sınıf	24	55,87							

*p<0,05

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Tablo 4.9 incelendiğinde 1. sınıf, 2. sınıf, 3. sınıf, 4. sınıf katılımcıların p değerlerinin $p>0,05$ olduğu görülmüştür. Bundan dolayı gruplar arasında sosyal kaygı düzeyiyle ilgili herhangi bir farka ulaşılamamıştır.

4.2.3. İnternet Kullanım Süresi Değişkenine Ait Bulgular

Araştırmanın dördüncü alt problemi olan “Eğitim fakültelerinde öğrenim gören üniversite öğrencilerinin sosyal kaygı düzeylerinin internet kullanım süresine göre farklılık göstermekte midir?” sorusuna Tablo 4.10 ile cevap aranmaktadır.

Tablo 4.10: Öğretmen Adaylarının Sosyal Kaygı Düzeylerinin İnternet Kullanım Sürelerine Göre Farklaşmasına İlişkin ANOVA Testi Sonuçları

Faktör	Süre	N	$\bar{X}$	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Fark
Paylaşılan İçerik Kaygısı	A)1-2 Saat	39	14,41	Gruplar arası	245,84	3	81,94	2,14	,09	---
	B)3-4 Saat	209	16,97	Gruplar içi	19257,37	504	38,20			
	C)5-6 Saat	190	17,07	Toplam	19503,21	507				
	D)7 ve üzeri	70	16,57							
Gizlilik Kaygısı	A)1-2 Saat	39	15,92	Gruplar arası	43,65	3	14,55	,65	,57	---
	B)3-4 Saat	209	16,77	Gruplar içi	11122,42	504	22,06			
	C)5-6 Saat	190	17,03	Toplam	11166,08	507				
	D)7 ve üzeri	70	17,04							
Etkileşim Kaygısı	A)1-2 Saat	39	13,02	Gruplar arası	151,35	3	50,45	2,21	,08	---
	B)3-4 Saat	209	14,86	Gruplar içi	11489,05	504	22,79			
	C)5-6 Saat	190	14,96	Toplam	11640,40	507				
	D)7 ve üzeri	70	14,11							
Kendini Değerlendirme	A)1-2 Saat	39	7,71	Gruplar arası	43,32	3	14,44	2,06	,10	---
	B)3-4 Saat	209	8,79	Gruplar içi	3527,42	504	6,99			
	C)5-6 Saat	190	8,84	Toplam	3570,74	507				
	D)7 ve üzeri	70	8,70							
TOPLAM	A)1-2 Saat	39	48,76	Gruplar arası	1809,16	3	603,05	2,68	,04*	A<D<B<C
	B)3-4 Saat	209	55,44	Gruplar içi	113090,55	504	224,38			
	C)5-6 Saat	190	56,03	Toplam	114899,71	507				
	D)7 ve üzeri	70	54,15							

*p<0,05

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Tablo 4.10 incelendiğinde yalnızca sosyal kaygı toplam puanı açısından internet kullanım süresi ile anlamlı bir fark bulunmuştur ($p<0.04$). Bu sonuç internet kullanım süresine bağlı olarak katılımcıların sosyal kaygı toplam puanlarının farklılaştığını göstermektedir. En düşük kaygı düzeyine sahip olan grubun günlük 1-2 saat internet kullanım süresine sahip olanlar olduğu görülmektedir. Fakat diğer puanlar incelendiğinde, kaygı düzeyinin internet kullanım süresi ile doğru orantılı olmadığı anlaşılmıştır. Örneğin; 1-2 saatlik internet kullanımından sonra en düşük

sosyal kaygı düzeyine sahip olan grubun 7 saat ve üzeri olduğu sonrasında ise 3-4 saat ve 5-6 saat şeklinde devam ettiği görülmektedir. Bu sonuçlardan yola çıkılarak, bireylerin internet kullanım süresine göre sosyal kaygı seviyesinin arttığı ancak belirli bir eşik aşıldıktan sonra bu kaygının azalmaya başladığı söylenebilir. Bu sebeple en fazla internet kullanım süresine sahip katılımcıların sosyal kaygı düzeyi ikinci seviyede görülmektedir.

Diğer alt boyutlarda tüm p değerleri 0,05'ten büyük olduğu için internet kullanım süresine göre anlamlı bir fark bulunmamaktadır.

4.2.4. Bölüm Değişkenine Ait Bulgular

Araştırmanın diğer bir alt problemi olan “Eğitim fakültelerinde öğrenim gören üniversite öğrencilerinin sosyal kaygı düzeyi bölüm değişkenine göre farklılık oluşturmakta mıdır?” sorusuna cevap bulabilmek amacıyla ANOVA testi uygulanmıştır ve sonuçlar Tablo 4.11’de gösterilmiştir.

Tablo 4.11: Öğretmen Adaylarının Sosyal Kaygı Düzeyinin Bölüm Değişkenine Göre Farklaşmasına İlişkin ANOVA Testi Sonuçları

Faktör	Bölüm	N	$\bar{X}$	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Fark
Paylaşılan İçerik Kaygısı	A) Okul Öncesi Öğretmenliği	77	16,02	Gruplar arası	491,22	6	81,87	2,15	,04*	D<A<E<B<G<C<F
	B) Sınıf Öğretmenliği	94	16,60	Gruplar içi	19011,99	501	37,94			
	C) Türkçe Öğretmenliği	89	17,62	Toplam	19503,21	507				
	D) Sosyal Öğretmenliği	87	15,33							
	E) Fen Bilgisi Öğretmenliği	22	16,27							
	F) Matematik Öğretmenliği	61	18,54							
	G) Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik	78	17,00							
Gizlilik Kaygısı	A) Okul Öncesi Öğretmenliği	77	16,74	Gruplar arası	224,91	6	37,48	1,71	,11	---
	B) Sınıf Öğretmenliği	94	16,38	Gruplar içi	10941,17	501	21,83			
	C) Türkçe Öğretmenliği	89	17,62	Toplam	11166,08	507				
	D) Sosyal Öğretmenliği	87	16,95							
	E) Fen Bilgisi Öğretmenliği	22	14,54							

	F) Matematik Öğretmenliği	61	17,50							
	G) Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik	78	16,58							
Etkileşim Kaygısı	A) Okul Öncesi Öğretmenliği	77	14,61	Gruplar arası	223,67	6	37,27	1,63	,13	---
	B) Sınıf Öğretmenliği	94	14,93	Gruplar içi	11416,73	501	22,78			
	C) Türkçe Öğretmenliği	89	14,84	Toplam	11640,40	507				
	D) Sosyal Öğretmenliği	87	13,35							
	E) Fen Bilgisi Öğretmenliği	22	14,54							
	F) Matematik Öğretmenliği	61	15,67							
	G) Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik	78	14,84							
Kendini Değerlendirmeye Kaygısı	A) Okul Öncesi Öğretmenliği	77	8,68	Gruplar arası	155,56	6	25,92	3,80	,00*	D<B<E<G<A<C<F
	B) Sınıf Öğretmenliği	94	8,25	Gruplar içi	3415,17	501	6,81			
	C) Türkçe Öğretmenliği	89	9,16	Toplam	3570,74	507				
	D) Sosyal Öğretmenliği	87	8,11							
	E) Fen Bilgisi Öğretmenliği	22	8,40							
	F) Matematik Öğretmenliği	61	9,88							
	G) Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik	78	8,64							
TOPLAM	A) Okul Öncesi Öğretmenliği	77	54,24	Gruplar arası	3044,43	6	507,40	2,27	,03*	D<E<B<A<G<C<F
	B) Sınıf Öğretmenliği	94	54,13	Gruplar içi	111855,27	501	223,26			
	C) Türkçe Öğretmenliği	89	57,05	Toplam	114899,71	507				
	D) Sosyal Öğretmenliği	87	51,44							
	E) Fen Bilgisi Öğretmenliği	22	52,90							
	F) Matematik Öğretmenliği	61	59,72							
	G) Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik	78	55,14							

*p<0,05

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Tablo 4.12 incelendiğinde Gizlilik Kaygısı [$F(6,501)=1,71; p>.05$] ve Etkileşim Kaygısı [$F(6,501)=1,63; p>.05$] boyutlarında katılımcıların öğrenim gördüğü bölümler arasında sosyal kaygı düzeyiyle ilgili anlamlı herhangi bir farka rastlanılmamıştır.

Paylaşılan İçerik Kaygısı faktörü açısından gruplar arasında anlamlı farklılık [$F(6,501)=2,15; p<.05$] olduğu görülmektedir. Bu farkı anlayabilmek adına post-hoc testlerinden LSD testi uygulanmıştır. Sonuçlara göre Okul Öncesi Öğretmenliği ile Matematik Öğretmenliği arasında anlamlı bir fark olduğu görülmüştür. Okul Öncesi Öğretmeni adaylarının Matematik Öğretmenliği katılımcılarına kıyasla daha az Paylaşılan İçerik Kaygısı taşıdıkları görülmektedir.

Sınıf Öğretmenliği ile Matematik Öğretmenliği arasında yine benzer şekilde anlamlı bir fark görülmektedir ve Sınıf Öğretmeni adaylarının Matematik Öğretmenliği katılımcılarına kıyasla daha az paylaşılan içerik kaygısı taşıdıkları görülmektedir. Ancak buradaki fark Okul Öncesi Öğretmenliği kadar fazla değildir.

Türkçe Öğretmenliği ile Sosyal Bilgiler Öğretmenliği arasında anlamlı bir fark görülmektedir. Buradaki ortalama farka göre; Türkçe Öğretmenliği bölümünde öğrenim görenlerin Sosyal Bilgiler Öğretmenliği bölümünde öğrenim görenlere kıyasla daha fazla kaygılı oldukları saptanmıştır.

Sosyal Bilgiler Öğretmeni adaylarının anlamlı bir şekilde Türkçe ve Matematik Öğretmeni adaylarından daha az Paylaşılan İçerik Kaygısına sahip oldukları görülmektedir.

Matematik Öğretmen adaylarının Okul Öncesi ve Sosyal Bilgiler Öğretmen adaylarından anlamlı şekilde daha fazla Paylaşılan İçerik Kaygısına sahip oldukları anlaşılmaktadır.

Paylaşılan İçerik Kaygısı açısından ortalama farklar incelendiğinde en kaygılı katılımcıların Matematik Öğretmenliği bölümünde öğrenim görenler olduğu, en az kaygılı olanların ise Sosyal Bilgiler Öğretmen adaylarının olduğu görülmektedir.

Kendini Değerlendirme Kaygısı faktörü açısından gruplar arasında anlamlı farklılık [$F(6,501)=3,80; p<.05$] olduğu görülmektedir. Sınıf Öğretmenliği ile Matematik Öğretmenliği arasında anlamlı bir fark olduğu ve Matematik

Öğretmenliği bölümünde öğrenim gören katılımcıların Sınıf Öğretmenliğinde öğrenim görenlere kıyasla daha kaygılı olduğu görülmüştür. Ayrıca Sosyal Bilgiler Öğretmenliği ile Matematik Öğretmenliği arasında anlamlı bir fark olduğu, yine Matematik Öğretmenliği bölümünde öğrenim görenlerin Sosyal Bilgiler Öğretmenliği bölümünde öğrenim görenlere kıyasla daha kaygılı olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Sonuç olarak Kendini Değerlendirme Kaygısı boyutunda Matematik Öğretmenliği bölümü katılımcıların Sınıf Öğretmenliği ve Sosyal Bilgiler Öğretmenliği bölümlerinden katılan öğretmen adaylarından anlamlı bir şekilde daha kaygılı oldukları görülmüştür.

Bölüm değişkenine göre toplam sosyal kaygı puanları incelendiğinde; gruplar arasında anlamlı farklılık [$F(6,501)=2,27$; $p<.05$] olduğu görülmektedir. Okul Öncesi Öğretmenliği ile Matematik Öğretmenliği arasında anlamlı bir fark olduğu, Sınıf Öğretmenliği ile Matematik Öğretmenliği arasında anlamlı bir fark olduğu ve iki grup arasında da Matematik Öğretmenliğinde öğrenim görenlerin daha yüksek sosyal kaygıya sahip oldukları görülmektedir.

Türkçe Öğretmeni adaylarının Sosyal Bilgiler Öğretmeni adaylarından anlamlı şekilde daha yüksek sosyal kaygıya sahip oldukları bulgusuna ulaşılmıştır.

Sosyal Bilgiler Öğretmenliği ile Matematik Öğretmenliği kıyaslandığında Matematik Öğretmeni adaylarının daha yüksek kaygıya sahip olduğu görülmektedir.

Sonuç olarak Matematik Öğretmeni adaylarının en yüksek sosyal kaygı düzeyine, Sosyal Bilgiler Öğretmeni adaylarının ise en düşük kaygı düzeyine sahip oldukları analiz sonuçlarından anlaşılmıştır.

4.3. Araştırmanın Üçüncü Problemine Ait Bulgular

Bu çalışmada cevap aranan asıl soru “Eğitim fakültelerinde öğrenim gören üniversite öğrencilerinin Sosyotelist Olma ve Sosyal Kaygı düzeyleri arasında bir ilişki var mıdır?” şeklindedir.

Bu iki davranış arasındaki ilişkiyi ölçmek amacıyla Pearson Korelasyon Analizi yapılmıştır. Analiz sonuçları Tablo 4.13’te gösterilmektedir. Korelasyon katsayısı -1 ve +1 aralığında değişmektedir. Bu değer 0 olması değişkenler arasında herhangi bir ilişki bulunmadığını göstermektedir. Korelasyon katsayısı 0

ile 0,30 arasında ise iki değişken arasında zayıf düzeyde; 0,30 ile 0,70 arasında ise orta düzeyde; 0,70 ten büyükse değişkenler arasında güçlü düzeyde bir ilişki bulunduğu anlamına gelmektedir. Değerler +1 veya -1'e yaklaştıkça ilişki güçlenmektedir. Korelasyon katsayısı pozitif olduğunda iki değişken arasında aynı yönlü bir artış veya azalış olduğunu gösterirken negatif olduğunda ters yönlü bir ilişki olduğu anlamına gelmektedir. Diğer bir ifadeyle, bir değişken artarken diğerinin azaldığı anlamına gelmektedir (Büyüköztürk vd. 2018 s.192).

Tablo 4.13: Öğretmen Adaylarının Sosyotelist Olma ve Sosyal Kaygı Düzeyleri Arasında Korelasyon Katsayısı Sonuçları

Ölçek/Ölçek Alt Boyutu	Nomofobi	Kişilerarası Çatışma	Kendini Yalnızlaştırma	Problem Farkındalığı	Sosyotelizm Düzeyi	Paylaşılan İçerik Kaygısı	Gizlilik Kaygısı	Etkileşim Kaygısı	Kendini Değerlendirme Kaygısı	Sosyal Kaygı Düzeyi
Nomofobi	1									
Kişilerarası Çatışma	,36**	1								
Kendini Yalnızlaştırma	,35**	,60**	1							
Problem Farkındalığı	,42**	,54**	,58**	1						
Sosyotelizm Düzeyi	,70**	,80**	,82**	,79**	1					
Paylaşılan İçerik Kaygısı	,16**	,22**	,16**	,22**	,24**	1				
Gizlilik Kaygısı	,22**	,01	,05	,16**	,14**	,39**	1			
Etkileşim Kaygısı	,15**	,17**	,13**	,19**	,20**	,68**	,53**	1		
Kendini Değerlendirme Kaygısı	,21**	,01	,02	,17**	,13**	,58**	,59**	,52**	1	
Sosyal Kaygı Düzeyi	,21**	,17**	,14**	,23**	,24**	,89**	,66**	,88**	,74**	1

**p<.01

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Nomofobi ve diğer boyutlar arasındaki ilişkiler incelendiğinde;

Kişilerarası Çatışma; Nomofobi ile Kişilerarası Çatışma arasında ($r=,36$; $p<,01$) orta düzeyde pozitif yönlü bir ilişki olduğunu göstermektedir. Nomofobi düzeyi arttıkça kişilerarası çatışmaların da arttığı yorumu yapılabilir.

Kendini Yalnızlaştırma; Nomofobi ile Kendini Yalnızlaştırma arasında ($r=,35$; $p<,01$) orta düzeyde pozitif bir ilişki olduğunu göstermektedir. Yani, Nomofobi düzeyi yüksek olan bireyler, kendilerini yalnızlaştırma eğilimi de gösterebilirler.

Problem Farkındalığı; Nomofobi ile Problem Farkındalığı arasında ($r=,42$; $p<,01$) orta düzeyde pozitif bir ilişki olduğunu göstermektedir. Yani, Nomofobi düzeyi arttıkça bireylerin problem farkındalıklarının da arttığı gözlenmiştir.

Sosyotelizm Düzeyi; Nomofobi ile Sosyotelizm Düzeyi arasında ($r=,70$; $p<,01$) güçlü pozitif bir ilişki olduğunu göstermektedir. Nomofobi arttıkça sosyotelizm düzeyinin de arttığı söylenebilir.

Paylaşılan İçerik Kaygısı; Nomofobi ile Paylaşılan İçerik Kaygısı arasında ($r=,16$; $p<,01$) zayıf bir ilişki olduğunu göstermektedir.

Gizlilik Kaygısı; Nomofobi ile Gizlilik Kaygısı arasında ($r=,22$; $p<,01$) zayıf bir ilişki olduğunu göstermektedir.

Etkileşim Kaygısı; Nomofobi ile Etkileşim Kaygısı arasında ($r=,15$; $p<,01$) zayıf bir ilişki olduğunu göstermektedir.

Kendini Değerlendirme Kaygısı; Nomofobi ile Kendini Değerlendirme Kaygısı arasında ($r=,21$; $p<,01$) zayıf bir ilişki olduğunu göstermektedir.

Sosyal Kaygı Düzeyi; Nomofobi ile Sosyal Kaygı Düzeyi arasında ($r=0.21$; $p<,01$) zayıf bir ilişki olduğunu göstermektedir.

Kişilerarası Çatışma alt boyutunun ve diğer boyutlar arasındaki ilişkiler incelendiğinde;

Kendini Yalnızlaştırma; Kişilerarası Çatışma ile Kendini Yalnızlaştırma arasında ($r=,60$ olup, $p<,01$) orta düzeyde pozitif bir ilişki olduğunu göstermektedir.

Problem Farkındalığı; Kişilerarası Çatışma ile Problem Farkındalığı arasında ($r=,54$; $p<,01$) orta düzeyde pozitif bir ilişki olduğunu göstermektedir.

Sosyotelizm Düzeyi; Kişilerarası Çatışma ile Sosyotelizm Düzeyi arasında ($r=0.80$; $p<,01$) güçlü pozitif bir ilişki olduğunu göstermektedir.

Paylaşılan İçerik Kaygısı; Kişilerarası Çatışma ile Paylaşılan İçerik Kaygısı arasında ($r=,25$; $p<,01$) zayıf bir ilişki olduğunu göstermektedir.

Gizlilik Kaygısı; Kişilerarası Çatışma ile Gizlilik Kaygısı arasında ($r=,01$; $p>,01$) anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır.

Etkileşim Kaygısı; Kişilerarası Çatışma ile Etkileşim Kaygısı arasında ($r=,17$; $p<,01$) zayıf bir ilişki olduğunu göstermektedir.

Kendini Değerlendirme Kaygısı; Kişilerarası Çatışma ile Kendini Değerlendirme Kaygısı arasında ($r=,01$; $p=0.66$) anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır.

Sosyal Kaygı Düzeyi; Kişilerarası Çatışma ile Sosyal Kaygı Düzeyi arasında ($r=,17$; $p<,01$) zayıf bir ilişki olduğunu göstermektedir.

Kendini Yalnızlaştırma alt boyutu ve diğer boyutlar arasındaki ilişkiler incelendiğinde;

Problem Farkındalığı; Kendini Yalnızlaştırma ile Problem Farkındalığı arasında ($r=,58$; $p<,01$) orta düzeyde pozitif bir ilişki olduğunu göstermektedir.

Sosyotelizm Düzeyi; Kendini Yalnızlaştırma ile Sosyotelizm Düzeyi arasında ($r=,82$; $p<,01$) güçlü pozitif bir ilişki olduğunu göstermektedir.

Paylaşılan İçerik Kaygısı; Kendini Yalnızlaştırma ile Paylaşılan İçerik Kaygısı arasında ($r=,16$; $p<,01$) zayıf bir ilişki olduğunu göstermektedir.

Gizlilik Kaygısı; Kendini Yalnızlaştırma ile Gizlilik Kaygısı arasında ($r=,05$; $p>,01$) anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır.

Etkileşim Kaygısı; Kendini Yalnızlaştırma ile Etkileşim Kaygısı arasında ($r=,13$; $p<,01$) zayıf bir ilişki olduğunu göstermektedir.

Kendini Değerlendirme Kaygısı; Kendini Yalnızlaştırma ile Kendini Değerlendirme Kaygısı arasında ($r=,02$; $p>,01$) anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır.

Sosyal Kaygı Düzeyi; Kendini Yalnızlaştırma ile Sosyal Kaygı Düzeyi arasında ($r=,14$; $p<,01$) zayıf bir ilişki olduğunu göstermektedir.

Problem Farkındalığı alt boyutu ve diğer boyutlar arasındaki ilişkiler incelendiğinde;

Sosyotelizm Düzeyi; Problem Farkındalığı ile Sosyotelizm Düzeyi arasında ($r=,79$; $p<,01$) güçlü pozitif bir ilişki olduğunu göstermektedir.

Paylaşılan İçerik Kaygısı; Problem Farkındalığı ile Paylaşılan İçerik Kaygısı arasında ($r=0.22$; $p<,01$) zayıf bir ilişki olduğunu göstermektedir.

Gizlilik Kaygısı; Problem Farkındalığı ile Gizlilik Kaygısı arasında ($r=,16$; $p<,01$) zayıf bir ilişki olduğunu göstermektedir.

Etkileşim Kaygısı; Problem Farkındalığı ile Etkileşim Kaygısı arasında ($r=,19$; $p<,01$) zayıf bir ilişki olduğunu göstermektedir.

Kendini Değerlendirme Kaygısı; Problem Farkındalığı ile Kendini Değerlendirme Kaygısı arasında ($r=,17$; $p<,01$) zayıf bir ilişki olduğunu göstermektedir.

Sosyal Kaygı Düzeyi; Problem Farkındalığı ile Sosyal Kaygı Düzeyi arasında ($r=0.23$; $p<,01$) zayıf bir ilişki olduğunu göstermektedir.

Sosyotelizm Düzeyi toplam puanının diğer boyutlar arasındaki ilişkiler incelendiğinde;

Paylaşılan İçerik Kaygısı; Sosyotelizm Düzeyi ile Paylaşılan İçerik Kaygısı arasında ($r=,24$; $p<,01$) zayıf bir ilişki olduğunu göstermektedir.

Gizlilik Kaygısı; Sosyotelizm Düzeyi ile Gizlilik Kaygısı arasında ($r=,14$; $p<,01$) zayıf bir ilişki olduğunu göstermektedir.

Etkileşim Kaygısı; Sosyotelizm Düzeyi ile Etkileşim Kaygısı arasında ($r=,20$; $p<,01$) zayıf bir ilişki olduğunu göstermektedir.

Kendini Değerlendirme Kaygısı; Sosyotelizm Düzeyi ile Kendini Değerlendirme Kaygısı arasında ($r=,13$; $p<,01$) zayıf bir ilişki olduğunu göstermektedir.

Sosyal Kaygı Düzeyi; Sosyotelizm Düzeyi ile Sosyal Kaygı Düzeyi arasında ($r=,24$; $p<,01$) zayıf bir ilişki olduğunu göstermektedir.

Paylaşılan İçerik Kaygısı alt boyutunun diğer boyutlar arasındaki ilişkiler incelendiğinde;

Gizlilik Kaygısı; Paylaşılan İçerik Kaygısı ile Gizlilik Kaygısı arasında ($r=,39$; $p<,01$) orta düzeyde pozitif bir ilişki olduğunu göstermektedir.

Etkileşim Kaygısı; Paylaşılan İçerik Kaygısı ile Etkileşim Kaygısı arasında ($r=,68$; $p<,01$) orta düzeyde ve pozitif bir ilişki olduğunu göstermektedir.

Kendini Değerlendirme Kaygısı; Paylaşılan İçerik Kaygısı ile Kendini Değerlendirme Kaygısı arasında ($r=,58$; $p<,01$) orta düzeyde ve pozitif bir ilişki olduğunu göstermektedir.

Sosyal Kaygı Düzeyi; Paylaşılan İçerik Kaygısı ile Sosyal Kaygı Düzeyi arasında ($r=,89$; $p<,01$) güçlü ve pozitif bir ilişki olduğunu göstermektedir.

Gizlilik Kaygısı alt boyutunun diğer boyutlar arasındaki ilişkiler incelendiğinde;

Etkileşim Kaygısı; Gizlilik Kaygısı ile Etkileşim Kaygısı arasında ($r=,53$; $p<,01$) orta düzeyde ve pozitif bir ilişki olduğunu göstermektedir.

Kendini Değerlendirme Kaygısı; Gizlilik Kaygısı ile Kendini Değerlendirme Kaygısı arasında ($r=,59$; $p<,01$) orta düzeyde ve pozitif bir ilişki olduğunu göstermektedir.

Sosyal Kaygı Düzeyi; Gizlilik Kaygısı ile Sosyal Kaygı Düzeyi arasında ($r=,66$; $p<,01$) orta düzeyde ve pozitif bir ilişki olduğunu göstermektedir.

Etkileşim Kaygısı alt boyutunun diğer boyutlar arasındaki ilişkiler incelendiğinde;

Kendini Değerlendirme Kaygısı; Etkileşim Kaygısı ile Kendini Değerlendirme Kaygısı arasında ($r=,52$; $p<,01$) orta düzeyde ve pozitif bir ilişki olduğunu göstermektedir.

Sosyal Kaygı Düzeyi; Etkileşim Kaygısı Sosyal Kaygı Düzeyi arasında ($r=0.88$; $p<,01$) güçlü ve pozitif bir ilişki olduğunu göstermektedir.

Kendini Değerlendirme Kaygısı ile Sosyal Kaygı Düzeyi arasında ($r=,74$; $p<,01$) güçlü ve pozitif bir ilişki olduğu anlaşılmaktadır.

Korelasyon analizi sonucunda, tüm alt boyutların kendi aralarındaki ve sosyotelizm düzeyi ile sosyal kaygı düzeyi arasındaki ilişkiler incelenmiştir ve bulgular sunulmuştur. Araştırmanın üçüncü ve son problemi olan “Öğretmen adaylarının Sosyotelist Olma ve Sosyal Kaygı düzeyleri arasında bir ilişki var

mıdır?” sorusuna yanıt olarak, Sosyotelizm Düzeyi ile Sosyal Kaygı Düzeyi arasında zayıf bir ilişki olduğu görülmüştür. Değişkenlerden birinin artmasıyla diğerinin de artma eğiliminde olduğu söylenebilir.

SONUÇ

Araştırmanın bu bölümünde üniversite öğrencilerinin sosyotelist olma ve sosyal kaygı düzeyleri arasındaki ilişkiyi incelemek ve bununla bağlantılı olan alt problemlere cevap bulmak amacıyla yapılan analizler neticesinde elde edilen sonuçlar sunulmuştur.

Araştırmanın birinci problemi “Üniversite öğrencilerinin sosyotelist olma davranışı ne düzeydedir?” şeklindedir.

Bu problemi ele almak amacıyla kullanılan “Genel Sosyotelist Olma Ölçeği” toplam puanı ve alt boyutları olan “Nomofobi”, “Kişilerarası Çatışma”, “Kendini Yalnızlaştırma” ve “Problem Farkındalığı” alt boyutlarının puanları ayrı ayrı incelenmiştir. Bu kapsamda, aşağıda ölçeğin alt boyutlarına ve genel ölçek puanına ilişkin sonuçlar paylaşılmıştır. Analiz sonuçlarına göre:

“Nomofobi” alt boyutu; diğer alt boyutlar ve genel ölçek puanı ile kıyaslandığında, $\bar{X} = 4,77$ puan ile en yüksek puana sahip olduğu tespit edilmiştir. Nomofobi alt boyutunda yer alan maddeler göz önünde bulundurulduğunda;

1. *Telefonum yanımda olmadığında huzursuz olurum.*
2. *Telefonumu bırakıp çıkamam.*
3. *Telefonumu görebileceğim bir yere koyarım.*
4. *Telefonumu kontrol etmediğimde önemli şeyler kaçırmaktan korkarım.*

İlk üç maddeden elde edilen yüksek puanlar, katılımcıların telefondan uzak kalmak istemediklerini ortaya koyarken dördüncü madde ile de dijital bağlantılarını kaybetme endişesi taşıdıklarını, diğer bir ifadeyle “FoMO (Fear of Missing Out) yani gelişmeleri kaçırma korkusu yaşadıklarını göstermektedir. Bu bulgular ışığında, bireylerin “Nomofobi” düzeyleri bağımsız olarak ele alındığında “FoMO” ile ilişkili olabileceği yorumu yapılabilir.

Sosyotelizm ölçeğinin ikinci alt boyutu olan “Kişilerarası Çatışma” boyutuna ilişkin puanın diğer faktörlere ve genel puana kıyasla en düşük seviyede olduğu ve katılımcıların en az sorun yaşadığı boyut olduğu görülmüştür. “Kişilerarası Çatışma” alt boyutuna ait maddeler göz önünde bulundurulursa;

5. *Telefon kullanımım nedeniyle başkalarıyla tartışıyorum.*
6. *İnsanlar telefonumla çok uğraştığımı söylerler.*
7. *Başkaları bana telefonumu bırakmamı ve onlarla konuşmamı söylediğinde sinirlenirim.*
8. *Başkalarını rahatsız ettiğini bilsem bile telefonumu kullanırım.*

Altıncı madde, telefon kullanım sıklığı ile ilgili çevresinden aldığı tepkiye dair bir ölçüm sunmaktadır. Düşük düzeyde alınan puan, katılımcıların telefon kullanımlarının etrafındaki insanlar tarafından çok sık eleştirilmediğini düşündürebilir. Beşinci ve yedinci maddelerden, telefon kullanımından kaynaklanan tartışma ve sinirlenme gibi durumların nadir yaşandığı anlaşılabılır. Bu durum, katılımcıların telefon kullanımının sosyal ilişkilerinde ciddi bir gerginlik yaratmadığını işaret edebilir. Sekizinci madde ise başkalarını rahatsız edecek şekilde telefon kullanımı ile ilgili tutumların düşük seviyede olduğu görülmektedir. Katılımcıların genelde bu tür davranışlardan kaçındığı sonucuna varılabilir.

Elde edilen veriler ışığında, katılımcıların telefon kullanım alışkanlıklarının sosyal ilişkilerinde bir uyum ve denge içerisinde olduğu söylenebilir. Telefon kullanımının, yoğun olduğu durumlarda bile çevredeki insanlarla ciddi bir çatışmaya dönüşmediği çıkarımı yapılabilir.

“Kendini Yalnızlaştırma” alt boyutunun düşük düzeyde olduğu görülmektedir. Buradan katılımcıların insanlarla birlikte vakit geçirmektense telefonla ilgilenerek kendilerini yalnızlaştırma eğilimlerinin düşük düzeyde olduğu yorumu çıkarılabilmektedir.

9. *Başkaları ile ilgilenmektense telefonumla ilgilenmeyi tercih ederim.*
10. *Başkalarındansa telefonumla ilgilendiğimde rahatlarım.*
11. *Başkalarına odaklanmayı bırakıp telefonumla ilgilendiğimde iyi hissederim.*
12. *Başkalarını görmezden gelip telefonumla ilgilendiğimde stres atarım.*

Faktöre ait maddelerden 9. ve 10. maddeler katılımcıların başkalarıyla ilgilenmek yerine telefonla ilgilenmeyi tercih etme veya bunun rahatlatıcı olduğunu

düşünme eğilimlerinin sınırlı olduğu anlaşılmaktadır. Buradan alınan puanlara göre telefon kullanımının sosyal ilişkiler üzerinde güçlü bir negatif etki yaratmadığını işaret edebilir. 11. ve 12. maddelerde telefonla ilgilenmenin stres atma veya iyi hissetme aracı olarak kullanılması, düşük seviyede görülmektedir. Başka bir bakış açısıyla katılımcıların sosyal ilişkilerini tamamen ikinci plana atmadığını düşündürmektedir.

Dördüncü ve son faktör olan “Problem Farkındalığı” alt boyutunda katılımcıların orta düzeyde bir puan ortalamasına sahip olmaları, telefon kullanımının sosyal etkileşimlerini olumsuz etkileyebileceğinin farkında olduklarını ancak bu farkındalığın yüksek bir düzeyde olmadığını göstermektedir. Bu boyuta ait maddeler tek tek incelendiğinde;

13. Telefonumla planladığım zamandan daha fazla ilgilenirim.

14. Telefon kullanımım nedeniyle başkalarıyla konuşma fırsatlarını kaçırdığımı farkındayım.

15. Telefonumu kullanırken kendimi "sadece birkaç dakika daha" diye düşünürken bulurum.

On üçüncü madde; telefonla planlanan zamandan daha fazla ilgilenme eğiliminin orta düzeyde olması bireylerin zaman yönetimi konusunda bazı zorluklar yaşadığını ortaya koymaktadır. Bu durum, telefonun sosyal fırsatları kaçırma riskini artırabileceğini düşündürmektedir. On dördüncü madde; telefon kullanımının başkalarıyla konuşma fırsatlarını kaçırma durumu farkındalığının orta düzeyde olması, katılımcıların bu konuda daha dikkatli davranması gerektiğine dair bir sinyal vermektedir. On beşinci madde; telefon kullanımının planlanandan daha uzun sürmesi eğiliminin orta düzeyde olması ise bireylerin bu alışkanlığının farkında olduğunu ancak bu farkındalığın davranış değişikliği yaratacak düzeyde olmadığını göstermektedir.

“Genel Sosyotelist Olma Ölçeği” toplam ortalama puanına göre katılımcı öğretmen adaylarının orta düzeyde sosyotelist oldukları yorumu yapılabilmektedir. Genel olarak, yüksek Nomofobi puanı, katılımcıların teknolojiye olan bağımlılığının vurgulamaktadır. Özellikle, telefonla geçirilen sürenin kontrolünün zorlaşması, bireylerin zaman yönetimi üzerinde olumsuz etkiler yaratabileceği gibi, sosyal

ilişkilerden uzaklaşma riskini de beraberinde getirebilir. Bundan dolayı, bireylerin kendilerini telefon kullanımını sınırlandırma konusunda daha bilinçli bir çabaya yönlendirmesi gerektiğini düşündürmektedir. Literatürde yapılmış olan bazı çalışmalar da benzer sonuçlar göstermektedir. Örneğin; Gökbulut (2022) öğretmen adaylarının nomofobi ve mutluluk düzeylerini incelediği çalışmasında katılımcıların mutluluk düzeyi ve nomofobi düzeyi orta seviyede çıkmıştır. Fakat mutluluk düzeyi ile nomofobi arasında anlamlı bir ilişki olmadığını aktarmıştır. Çalışmada kullanılan Sosyotelizm ölçeğinin Nomofobi faktörü altında yer alan maddeleri arasındaki önemli şeyler kaçırmaktan korkarım ifadesi de “*Gelişmeleri Kaçırma Korkusu*” yani “*FoMO (Fear of Missing Out)*” ile ilişkilendirilebilmektedir. Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının gelişmeleri kaçırma korkusu da taşıdıkları görülmektedir. Mert (2023) “*Gelişmeleri Kaçırma Korkusunun Sosyotelizm Davranışına Olan Etkisinde Problemlili Sosyal Medya Kullanımının Aracı Rolü*” isimli çalışmasında; *Gelişmeleri Kaçırma Korkusu* ile Sosyotelizm arasında anlamlı ve pozitif bir ilişki olduğunu tespit etmiştir. Ayrıca Sepetçi ve diğerleri (2021), “*Canım Sıkılıyor! Can sıkıntısı, Sosyotelizm ve Gelişmeleri Kaçırma Korkusu*” isimli çalışmanın sonucunda can sıkıntısı ve “*Gelişmeleri Kaçırma Korkusu*”nun Sosyotelizm ile anlamlı ve pozitif bir ilişki içerisinde olduğunu ortaya koymuştur. Franchina ve arkadaşları (2018) tarafından yapılmış olan bir çalışmada ise “FoMO” nun “Problemlili Sosyal Medya Kullanımını”na sebep olduğu bulunmuştur. Nomofobi ve Sosyotelizm kavramlarının farklı açılardan da ele alındığı bu çalışmalarda da görüldüğü gibi katılımcıların yoğun telefon kullanımı davranışı gösterdikleri ve buna bağlı olarak sosyotelizm başta olmak üzere problemlili sosyal medya kullanımı, gelişmeleri kaçırma korkusu gibi durumlar yaşadıkları görülmektedir.

Kişilerarası Çatışma ve Kendini Yalnızlaştırma boyutlarındaki nispeten daha düşük puanlar, telefon bağımlılığının sosyal ilişkilerde çatışmalar veya yalnızlaşma gibi olumsuzluklara dönüşmediğini göstermektedir. Diğer bir taraftan katılımcıların telefon kullanırken zaman yönetimi konusunda zayıf olduklarına dair orta seviyede farkındalığa sahip oldukları görülmektedir. Problem farkındalığı konusunda daha fazla farkındalık geliştirilmesi sosyotelizm seviyesinin düşmesine yardımcı olabilir.

Tüm bu sonuçlar ele alındığında, sosyotelizm davranışının insan hayatında ölçülü bir seviyede varlığını sürdürdüğünü ve teknolojiyle sosyal yaşam arasında bir denge arayışının devam ettiğini ortaya koymaktadır.

Araştırmanın birinci alt problemi, “Üniversite öğrencilerinin sosyotelist olma durumu cinsiyete göre farklılık göstermekte midir?” şeklinde formüle edilmiştir.

Bu alt problem, sosyotelizm düzeylerinin kadın ve erkek öğretmen adayları arasında anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini incelemek amacıyla çeşitli istatistiksel analizler uygulanmıştır. Analizler sonucunda “Nomofobi” alt boyutunda kadınların erkeklere göre daha yüksek bir puana sahip olduğu görülmektedir. Bu sonuçtan kadınların Nomofobi davranışının erkeklere göre daha fazla olduğu anlaşılmıştır. Literatürde bu sonuca benzer olarak Gökbulut (2022) tarafından yapılan “*An Analysis of University Students’ Fear of Mobile Phone Deprivation (Nomophobia) and Levels of Happiness*” isimli çalışmada da kadın katılımcıların nomofobi düzeyinin erkeklerden yüksek olduğu tespit edilmiştir. “Kişilerarası Çatışma” alt boyutunda, kadınlar ile erkekler arasında çok küçük bir fark olduğu ancak bu farkın istatistiksel olarak anlamlı olmadığı görülmüştür. “Kendini Yalnızlaştırma” boyutunda erkekler kadınlara göre biraz daha yüksek bir ortalama puanına sahip olsa da bu farkın çok küçük bir nüans olduğu fakat istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı tespit edilmiştir. “Problem Farkındalığı” alt boyutunda da kadınların erkeklerden daha yüksek bir ortalama puana sahip olmalarına rağmen bu farkın anlamlı olmadığı saptanmıştır. Ölçeğin genel ortalama ve standart sapma puanlarına bakıldığında varılan sonuç; öğretmen adaylarının sosyotelist olma durumu cinsiyete göre farklılık göstermemektedir. Benzer şekilde; Topal, Güngör, Çoban, Şahintürk, Kırmızıyaka ve Şendil (2021)’in partner sosyotelizmi üzerine yaptıkları çalışmada kadın ve erkek üniversite öğrencileri sosyotelizm düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. Ancak; Eroğlu, Aygün ve Aksoy (2024) un yapmış oldukları *Sosyal Duygusal Yalnızlık ve Sosyotelist Davranış [Phubbing] Arasındaki İlişkinin İncelenmesi* isimli çalışmada sosyotelizm davranışında kadınların erkeklerden anlamlı şekilde daha yüksek puanlara sahip oldukları bulunmuştur. Ayrıca, Örtücü (2023) *Ebeveynlerin Çocuklarıyla Kurdukları İlişki İle Sosyotelist Olma Durumlarının İncelenmesi* isimli yüksek lisans tezinde cinsiyete göre anlamlı farklılık bulunmuş, anne

ebeveynlerin babalardan daha sosyotelist oldukları aktarılmıştır. Bu çalışmaların aksi yönünde Alver (2023) *Hemşirelik Öğrencilerinde Sosyotelizm ve İletişim Becerileri Arasındaki İlişki* adlı yüksek lisans tezinde erkek katılımcıların sosyotelizm düzeylerinin kadın katılımcılardan daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Tüm bu çalışmalar göz önüne alındığında sonuçlardaki farklılıkların hedef kitlelerin farklı olmasından kaynaklandığı söylenebilir.

Araştırmanın diğer bir alt problemi “Üniversite öğrencilerinin sosyotelist olma davranışı sınıf düzeyine göre farklılık göstermekte midir?” şeklinde belirlenmiştir. Bu probleme ilişkin sonuçlar aşağıda görülmektedir.

Bu problem çerçevesinde, katılımcıların öğrenim gördükleri sınıf düzeylerine göre sosyotelizm düzeylerinde bir farklılık olup olmadığı incelenmiştir. Ancak, birinci, ikinci, üçüncü ve dördüncü sınıf katılımcılarının puan ortalamalarına bakıldığında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Alver (2023)’in yüksek lisans tezinde mevcut çalışma sonuçlarına benzer şekilde sınıf düzeyinde herhangi bir farklılık bulunmadığı aktarılmıştır. Bu çalışmaların aksi yönde, Sönmez Sarı, Kırbaş, Güneş, Akeren ve Semerci (2023) *Üniversite öğrencilerinin sosyotelizme maruz kalma ve sosyotelist olma durumlarının incelenmesi* adlı çalışmalarında ikinci sınıfta öğrenim görenlerin birinci sınıfta öğrenim görenlerden anlamlı şekilde daha sosyotelist oldukları sonucuna ulaşmışlardır. Mevcut çalışmada ve Alver (2023)’in çalışmasında, sınıf değişkeni açısından sosyotelizm düzeyinde anlamlı bir fark bulunmaması, sınıf düzeyinin tek başına belirleyici bir faktör olmayabileceğini düşündürmektedir. Ancak Sönmez Sarı, ve ark. (2023)’nın çalışmasında sınıf seviyelerinde sosyotelizm düzeyinde anlamlı farklılıklar tespit edilmesi; farklı örneklem gruplarının veya sosyotelizmi etkileyen değişkenlerin farklı olmasından kaynaklanabileceğini düşündürmektedir.

Araştırmanın alt problemlerinden biri “Üniversite öğrencilerinin sosyotelist olma davranışı internet kullanım süresine göre farklılık göstermekte midir?” şeklindedir.

Katılımcılardan, günlük internet kullanım sürelerini; 1-2 saat, 3-4 saat, 5-6 saat ve 7 saat ve üzeri seçeneklerinden birini işaretleyerek belirtmeleri istenmiştir. Buna göre internet kullanım süresinin sosyotelizm düzeyinde herhangi bir etkisinin olup olmadığı araştırılmış, alt boyutlarda da tek tek ele alınarak incelenmiştir.

Nomofobi düzeyi incelemesinde internet kullanım süresi günlük 1-2 saat olan katılımcıların diğer kullanıcılara göre nomofobi düzeyinin daha düşük olduğu, günlük 7 ve üzeri saat internet kullananların ise diğer katılımcılara göre nomofobi düzeyinin daha yüksek olduğu görülmüştür. Kişilerarası Çatışma alt boyutunda elde edilen verilere göre; günlük internet kullanım 3-4 saat olanların, 7 saat ve üzeri olanlara göre kişilerarası çatışma düzeyi daha düşük bulunmuştur. Öte yandan diğer zaman dilimleri arasında herhangi bir fark görülmemiştir. Buna benzer şekilde; Kendini Yalnızlaştırma alt boyutunda, günlük internet kullanım süresi 3-4 saat olanların puanları, 7 saat ve üzeri kullananlara kıyasla anlamlı bir farklılık göstermektedir. Ortalama farkın negatif yönde olması, günlük 3-4 saat internet kullananların kendini yalnızlaştırma düzeylerinin diğer gruplara göre daha düşük olduğunu ortaya koymaktadır.

Problem Farkındalığı alt boyutunda, günlük internet kullanım süresi 1-2 saat olanlar ile 5-6 saat ve 7 saatten fazla kullananlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık görülmektedir. Ortalama fark negatif yönde olduğundan dolayı, 1-2 saatlik internet kullanımına sahip bireylerin diğer gruplara kıyasla Problem Farkındalığı düzeylerinin daha düşük olduğu söylenebilir. Günlük 1-2 saatlik internet kullanımının genellikle normal sınırlar içinde değerlendirilebileceği ve bu sürenin sorunlu olarak görülmeyeceği düşünüldüğünde, düşük puanın bu bağlamda beklenen bir sonuç olduğu söylenebilir. 1-2 saatlik internet kullanıcılarının sonuçlarına benzer şekilde günlük 3-4 saat internet kullananların diğer kullanıcılara göre Problem Farkındalık düzeyi daha düşüktür. Diğer taraftan günlük 5-6 saat internet kullananlar 1-2 saat ve 3-4 saat internet kullananlara göre anlamlı derecede farklılaşmakta olup bu iki grup kullanıcıya göre Problem Farkındalığı düzeyi daha yüksek bulunmuştur. Buna benzer olarak, günlük internet kullanım süresi 7 saat ve üzeri olan katılımcıların Problem Farkındalığı puanları, 1-2 saat ve 3-4 saat kullananlara göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermektedir. Pozitif yöndeki ortalama fark, 7 saat ve üzeri internet kullanan bireylerin Problem Farkındalığı düzeylerinin diğer iki gruba kıyasla daha yüksek olduğunu ortaya koymaktadır. Problem Farkındalığında; katılımcıları günlük 1-2 saat internet kullananlar ile 3-4 saat kullananları az internet kullananlar, günlük 5-6 saat internet kullananlar ile 7 saat ve üzeri kullananları da çok kullananlar olarak iki gruba ayırırsak az internet kullananların problem farkındalığının çok kullananlara göre

daha düşük olduğu kanısına varabiliriz. Alt boyutlar tek tek incelendiğinde benzer ve farklı durumlar olduğu görölmüştür. Sosyotelizm ölçeğinin genel puanları incelendiğinde varılan sonuçlara bakılırsa; günlük 1-2 ve 3-4 saat internet kullananların diğerkullanıcılara göre sosyotelist olma düzeyinin daha düşük olduğu, günlük 5-6 saat ve 7 ve üzeri internet kullananların diğerkullanıcılara göre sosyotelist olma düzeyinin daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Sonuç olarak, mevcut çalışmada internet kullanım süresinin sosyotelist olma düzeyini anlamlı bir şekilde etkilediğı ve artan kullanım sürelerinin sosyotelist olma düzeyini yükselttiğı görölmektedir. Mevcut çalışmaya benzer şekilde Örtücü (2023)'nın yüksek lisans tezinde de sosyotelizm düzeyinin internet kullanım süresiyle ilişkili olduğu ve değişkenlerden biri artınca diğerkinin de arttığı aktarılmıştır. Sönmez Sarı ve ark. (2023)'nın çalışmasında da günlük internet kullanım süresiyle sosyotelizm düzeyi arasında anlamlı ve pozitif ilişki bulunmuştur. Aykaç & Yıldırım (2021) da telefon kullanım süresi değişeni ile sosyotelizm düzeyi arasında diğerk çalışmalara paralel şekilde anlamlı farklılıklar bulmuşlardır. Bu sonuçlar, yoğun internet kullanımının yüz yüze sosyal etkileşimleri azaltabileceğı, bireyleri dijital dünyaya daha fazla yönlendirebileceğı ve sosyotelist davranışları artırabileceğini göstermektedir.

Araştırmanın diğerk bir alt problemi olan “Üniversite öğrencilerinin sosyotelist olma davranışı bölüm değişkenine göre farklılık oluşturmakta mıdır?” şeklindedir.

Katılımcı öğretmen adaylarının öğrenim gördükleri bölümler olan Sınıf Öğretmenliğı, Türkçe Öğretmenliğı, Sosyal Bilgiler Öğretmenliğı, Okul Öncesi Öğretmenliğı, Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik, Matematik Öğretmenliğı, Fen Bilgisi Öğretmenliğı ve Özel Eğitim Öğretmenliğı bölümleri arasında sosyotelist olma düzeyi açısından anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Bu bağlamda öğretmen adaylarının sosyotelist olma davranışının bölüm değişkenine göre herhangi bir farklılık göstermediğı sonucuna varılmıştır.

Araştırmanın ikinci problemi “Üniversite öğrencilerinin sosyal kaygı durumu ne düzeydedir?” şeklindedir.

Yapılan analizler neticesinde sosyal medya kullanımı, katılımcılarda orta düzeyde bir sosyal kaygıya neden olmaktadır.

Katılımcıların genel olarak orta düzeyde bir sosyal kaygı düzeyine sahip olduğu tespit edilmiştir. Alt boyutlara göre değerlendirme yapıldığında “Paylaşılan İçerik Kaygısı” boyutundaki sonuçlara göre katılımcılar, paylaştıkları içeriklerin beğenilmeme ihtimali konusunda orta düzeyde kaygı duymaktadırlar. “Gizlilik Kaygısı” sonucunda kişisel bilgilerinin ve paylaşımlarının güvenliği konusunda orta düzeyde endişe taşımaktadırlar. “Etkileşim Kaygısı”nda sosyal medya üzerindeki etkileşimlerde belirli bir rahatsızlık hissedilmekle birlikte, bu kaygı orta düzeydedir. “Kendini Değerlendirme Kaygısı” boyutunda katılımcılar, diğer kullanıcılar tarafından nasıl algılandıkları konusunda orta düzeyde kaygı duymaktadırlar. Özellikle beğeni sayıları gibi dışsal faktörler, katılımcıların kendilerini değerlendirmelerinde önemli bir rol oynamaktadır.

Genel olarak paylaşılan içeriklerin beğenilmemesi, Gizlilik Kaygısı ve diğer kullanıcılar tarafından nasıl algılandığı gibi konular, katılımcıların kaygı düzeylerini etkileyen önemli faktörler olarak öne çıkmaktadır. Bu sonuçlar, sosyal medyanın bireylerin psikolojik sağlığı üzerindeki etkilerini daha iyi anlamak için önemli bir adım teşkil etmektedir.

Araştırmanın diğer alt problemi, “Üniversite öğrencilerinin sosyal kaygı düzeyi cinsiyete göre farklılık göstermekte midir?” şeklinde formüle edilmiştir.

Sosyal kaygı düzeylerinin kadın ve erkek öğretmen adayları arasında anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini incelemek amacıyla çeşitli istatistiksel analizler uygulanmıştır. “Gizlilik Kaygısı” ve “Etkileşim Kaygısı” alt boyutlarında kadınların kaygı düzeyleri erkeklerden anlamlı şekilde daha yüksek bulunmuştur. Genel olarak bu çalışma sonucunda kadın öğretmen adaylarının sosyal medyada daha fazla kaygı yaşadıkları sonucuna varılmıştır. Bu durum, kadınların sosyal medya kullanımında daha dikkatli ve endişeli olduklarını gösterebilir. Sonuç olarak, sosyal medyanın kadın ve erkek öğretmen adayları üzerinde farklı etkiler yaratabileceğini görülmektedir. Kadınların sosyal medyada daha fazla kaygı yaşamaları, toplumsal cinsiyet rolleri, beklentiler ve sosyal karşılaştırmalar gibi faktörlerle açıklanabilir. Bu çalışmada kullanılan sosyal kaygı ölçeği ile aynı ölçeği kullanan Aktan’ın (2018) sosyal medya kullanan bireylerin sosyal kaygı düzeylerini ölçmek amacıyla yaptığı çalışmasında; bu çalışmaya benzer olarak kadınların sosyal kaygı düzeylerinin erkeklerden daha yüksek olduğunu, özellikle

“gizlilik kaygısı” ve “etkileşim kaygısı” alt boyutlarında kadınların daha fazla kaygı yaşadığını göstermektedir. Ancak Yalçinkaya ve ark. (2023)’nın çalışmasında 12-15 yaş arasındaki 380 ergenden erkek bireylerin sosyal kaygı düzeyinin kızlardan daha yüksek olduğu bulunmuştur. Bu üç farklı çalışmanın sonuçları göz önünde bulundurulduğunda yaş faktörünün de sosyal kaygı üzerinde farklılaşmaya sebep olduğu düşünülebilir. Ayrıca internet kullanım süresi yüksek olan bireylerin sosyal kaygı düzeyinin de yüksek olduğu araştırmacılar tarafından aktarılmıştır.

Araştırmanın bir alt problemi de “Üniversite öğrencilerinin sosyal kaygı düzeyi sınıf düzeyine göre farklılık göstermekte midir?” şeklinde formüle edilmiştir.

İstatistiksel analizler sonucunda öğretmen adaylarının sosyal kaygı düzeyleri, bulundukları sınıf düzeyi ile anlamlı bir şekilde ilişkili bulunmamıştır. Yani, birinci, ikinci, üçüncü veya dördüncü sınıfta okumak, sosyal kaygı düzeyini etkilememektedir.

Araştırmanın diğer bir alt problemi “Üniversite öğrencilerinin sosyal kaygı düzeyi günlük internet kullanım süresine göre farklılık göstermekte midir?” şeklinde belirlenmiştir.

Analiz sonuçlarında internet kullanım süresi arttıkça sosyal kaygı düzeyi de artma eğilimi göstermiştir. Ancak, bu ilişki tüm alt boyutlarda anlamlı bulunmamıştır. Özellikle, sosyal kaygı toplam puanı ile internet kullanım süresi arasında pozitif bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Mermer (2024) “internet ve telefon bağımlılığı” ile “sosyal kaygı” arasındaki ilişkiyi meta analiz yöntemiyle incelediği yüksek lisans tezinde, “sosyal kaygı” ve “internet bağımlılığı” arasında pozitif yönlü orta düzeyde bir ilişki bulunduğunu aktarmıştır. Bununla birlikte, “sosyal kaygı” ile “telefon bağımlılığı” arasında ise düşük düzeyde ancak yine pozitif yönlü bir ilişki saptanmıştır. İnternet ve telefon bağımlılığının internet kullanım süresi ile ilişkili olduğu dikkate alındığında, elde edilen bulguların Mermer’in (2024) meta-analiz sonuçlarıyla örtüştüğü söylenebilir. Benzer şekilde, Güzel’in (2019) *Ortaokul Öğrencilerinin Sosyal Medya Kullanımı ile Sosyal Kaygı Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi* başlıklı yüksek lisans tezinde, 9-16 yaş aralığındaki 449 öğrenci üzerinde yapılan çalışmada, sosyal medya kullanım süresi ile sosyal kaygı düzeyi arasındaki ilişki incelenmiştir. Araştırma bulgularına

göre, günlük 7 saat ve üzeri sosyal medya kullanan katılımcılar ile sosyal kaygı düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir. Bu sonuçlar, sosyal medya kullanım süresi arttıkça sosyal kaygı düzeyinin de yükseldiğini göstermektedir. İnternet ve sosyal medya kullanım süresinin artmasının sosyal kaygı üzerindeki etkilerine dair bu bulgular, Mermer'in (2024) meta-analiz sonuçlarıyla tutarlılık göstermekte ve mevcut çalışmanın bulgularını da desteklemektedir.

Araştırmanın bir alt problemi de “Üniversite öğrencilerinin sosyal kaygı düzeyi bölüm değişkenine göre farklılık göstermekte midir?” şeklindedir.

Farklı bölümlerdeki öğretmen adaylarının sosyal kaygı düzeyleri arasında bazı farklılıklar bulunmuştur. “Paylaşılan İçerik Kaygısı”, “Kendini Değerlendirme Kaygısı” ve Toplam Sosyal Kaygı puanlarına göre Matematik öğretmen adaylarının, anlamlı şekilde daha yüksek kaygı düzeyine sahip olduğu görülürken Sosyal Bilgiler öğretmen adaylarının en az kaygı düzeyine sahip oldukları anlaşılmıştır. Diğer boyutlarda ise bölümler arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır.

Çalışma sonucunda öğretmen adaylarının sosyal kaygı düzeylerinin cinsiyet, internet kullanım süresi ve bölüm gibi değişkenlerden etkilendiği görülmektedir. Özellikle kadın öğretmen adaylarının ve Matematik öğretmen adaylarının daha yüksek sosyal kaygı düzeyine sahip olduğu ve internet kullanımı arttıkça sosyal kaygı düzeyinin arttığı sonuçları dikkat çekicidir. Bu üç grubun sosyal kaygı düzeylerinin kaynağını araştırmaya ve en aza indirmeye yönelik çalışmalar yapılabilir.

Araştırmanın üçüncü problemi “Öğretmen Adaylarının Sosyotelist Olma ve Sosyal Kaygı düzeyleri arasında ilişki var mıdır?” şeklinde ifade edilmiştir.

Elde edilen bulgular, öğretmen adaylarının sosyal medya kullanımı bağlamında farklı boyutlardaki sosyal kaygı düzeyleri ile sosyotelizm düzeyleri arasında tüm boyutlar arasında anlamlı ilişkiler olduğunu ortaya koymaktadır. Sosyotelizm toplam puanı ile sosyal kaygı toplam puanları incelendiğinde iki değişken arasında da anlamlı, pozitif fakat zayıf bir ilişki olduğu görülmektedir.

Sosyotelizm düzeyi ile kendi alt boyutları olan “nomofobi”, “kişilerarası çatışma”, “kendini yalnızlaştırma” ve “problem farkındalığı” faktörlerinde anlamlı, pozitif ve güçlü ilişkiler tespit edilmiştir.

Sosyal kaygı düzeyinin de kendi alt faktörleri olan “paylaşılan içerik kaygısı”, “gizlilik kaygısı”, “etkileşim kaygısı” ve “kendini değerlendirme kaygısı” boyutları ile arasında anlamlı, güçlü ve pozitif ilişkiler saptanmıştır.

Boyutlar arasındaki ilişkiler içinde en dikkat çekici olanlar ise sosyotelizm değişkeninde “kişiler arası çatışma” ile “kendini yalnızlaştırma” boyutları arasında; sosyal kaygı değişkeninde “paylaşılan içerik kaygısı” ile “etkileşim kaygısı” boyutları arasındaki ilişkilerdir.

Tüm bu sonuçlar göz önüne alındığında Aktan’ın (2018) çalışması da bu sonuçları destekler niteliktedir; söz konusu çalışmada paylaşılan içerik kaygısı ile kendini değerlendirme kaygısı arasında güçlü bir ilişki, paylaşılan içerik kaygısı ile etkileşim kaygısı arasında ise orta düzeyde bir ilişki tespit edilmiştir.

Sonuç olarak, bu bulgular sosyotelizm ile sosyal kaygı arasındaki ilişkinin çok boyutlu olduğunu göstermektedir.

Öneriler

Çalışmanın bu bölümünde gelecekte yapılacak olan çalışmalara yol göstermesi amacıyla mevcut çalışmadan elde edilen bulgulardan yola çıkılarak bazı önerilerde bulunulmuştur.

- Mevcut araştırma nicel bir çalışma olup ileride öğretmen adaylarının sosyotelizm ve sosyal kaygı düzeylerine dair nitel çalışmalar da yapılabilir.
- Araştırmada öğretmen adaylarının sosyotelizm ve sosyal kaygı düzeyleri arasındaki ilişki ve bu iki değişkenin; cinsiyet, sınıf düzeyi, internet kullanım süresi ve bölüm değişkenlerine göre farklılık gösterip göstermediği incelenmiştir. Elde edilen sonuçlara göre sosyotelizm ve sosyal kaygı arasında anlamlı ve pozitif bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca telefon kullanımı arttıkça sosyotelizm düzeyinin ve sosyal kaygı düzeyinin arttığı görülmüştür. Literatür taramasında da benzer sonuçlarla karşılaşmıştır. Örneğin; Sülü Akgül (2023) yaptığı çalışmada aşırı telefon ve internet kullanımının bağımlılığa yol açarak sosyotelizmi tetiklediğini belirtmiştir. Telefon ve internet kullanım sıklığından kaynaklanan sosyotelizm ve sosyal kaygıyı azaltmak amacıyla, eğitim fakültelerinde sosyal medyayı doğru kullanmaya teşvik eden ders içerikleri veya konular eklenerek telefon kullanımını yönetme ve kullanım süresini azaltma konusunda farkındalık oluşturulabilir. Araştırmacılar düzenlenecek olan bir

dijital detoks programı ile deneysel bir çalışma gerçekleştirerek sosyal medyanın kullanıldığı ve kullanılmadığı dönemlerdeki farkı ortaya koyabilir.

- Teknolojinin sosyal ilişkiler ve psikolojik sağlık üzerindeki olası olumsuz etkileri konusunda öğretmenleri bilgilendirmek amacıyla okullarda hizmet içi eğitimler verilebilir. Öğretmenlerin teknolojiyi daha bilinçli kullanmaları, yetiştirecekleri öğrencileri de olumlu etkileyecek, onları doğru teknoloji kullanımına yönlendirecektir.
- Mevcut araştırma sonuçlarında cinsiyet ve bölüm değişkenlerinin sosyal kaygı düzeyini etkilediği kadın ğretmen adaylarının ve matematik ğretmeni adaylarının diğer gruplara göre anlamlı şekilde daha yüksek sosyal kaygıya sahip oldukları görülmüştür. Literatürde kadınların sosyal kaygı düzeyinin erkeklerden daha yüksek bulunduğuna dair benzer çalışmalar bulunmaktadır. Örneğin; Yıldırım ve ark. (2011) ve Işık ve ark. (2023) yapmış oldukları çalışmalarda kadınların sosyal kaygı düzeylerinin erkeklerden daha yüksek olduğu sonuçlarına ulaşmışlardır. Ancak, sosyal medya kullanımından kaynaklanan sosyal kaygı düzeyleri ile ilgili öğretmenlerin branşları bazında bir çalışmaya rastlanılmamıştır. Matematik ğretmenlerinin kaygı düzeylerinin yüksek bulunmasından yola çıkılarak branş bazında detaylı bir araştırma yapılabilir, bu kaygı düzeyinin altında yatan sebepler araştırılabilir. Yapılacak olan çalışma, matematik ğretmeni adaylarının kaygı düzeyini azaltmaya yönelik tedbirler alınmasına da kaynak olabilir.
- Mevcut çalışmada, ğretmen adaylarının sosyotelizm ve sosyal kaygı düzeylerinin sınıf düzeyine göre farklılık göstermemesi, belirli bir gruba odaklanılması ve birer ölçek kullanılması nedeniyle kesin bir yargıya varmak için yeterli olmayabilir. Bu nedenle, farklı örneklem grupları ve araştırma yöntemleri kullanılarak sınıf düzeyine ilişkin farklar daha ayrıntılı incelenebilir.
- Sosyal Kaygı bulgularında kadınların erkeklerden daha yüksek endişeye sahip olmaları nedeniyle üniversitelerde kadın ğretmen adayları için sosyal beceri eğitimleri ve danışmanlık hizmetleri sunulabilir.
- Sosyotelizm zerine sosyoloji, psikoloji, eğitim ve bilgi teknolojileri gibi farklı disiplinlerin bakış açılarını birleştiren çalışmalar yapılabilir. Bu tür

alışmalar, teknoloji bağımlılığının sosyal ve psikolojik etkilerini daha kapsamlı ele almayı sağlayabilir ve daha etkili öneriler sunulabilir.

KAYNAKÇA

- Aktan, E. (2018). Sosyal Medya ve Sosyal Kaygı: Sosyal Medya Kullanıcıları Üzerine Bir Araştırma. *Selçuk İletişim*, 11(2), 35-53. <https://doi.org/10.18094/josc.397272>.
- Alav, O. (2014). Sosyal Medya'nın Birey ve Toplumsal Yapıya Etkileri. *Elektronik Sosyal Bilgiler Eğitimi Dergisi*, 1(1),1-22.
- Alkış, Y., Kadirhan, Z., & Sat, M. (2017). Development and Validation of Social Anxiety Scale for Social Media Users. *Computers in Human Behavior*, 296-303.
- Altınışik, B., & Hacıömeroğlu, A. B. (2022). Sosyal Kaygı Bozukluğunun Bilişsel Davranışçı Terapi Açısından Değerlendirilmesi. *Bilişsel Davranışçı Psikoterapi ve Araştırmalar Dergisi*, 274-284.
- Alver, B. (2023). *Hemşirelik Öğrencilerinde Sosyotelizm Ve İletişim Becerileri Arasındaki İlişki*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ordu: Ordu Üniversitesi. Sağlık Bilimleri Enstitüsü.
- Arslan, A., & Bardakçı, S. (2021). Üniversite Öğrencilerinin Dijital Bağımlılıklarının Sosyal Kaygı Düzeyleri Üzerindeki Etkisinin İncelenmesi. *Milli Eğitim*, 899-922.
- Aykaç, S., & Yıldırım, Ş. (2021). Gelişen Dünyada Nomofobi ve Sosyotelist Olma-Sosyotelizme Maruz Kalmanın Etkileri. *Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21(1), 243-256.
- Babadağ Savaş, B., & Balcı Alparslan, G. (2021). Yeni Bir Kavram Dijital Demans: Hemşirelik Öğrencilerinin Dijital Demans Durumu. *Sürekli Tıp Eğitimi Dergisi*, 415-420.
- Baz, F. Ç. (2018). Sosyal Medya Bağımlılığı: Üniversite Öğrencileri Üzerine Bir Çalışma. *Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 278-295.
- Bianchi, A., & Philips, J. (2005). Psychological Predictors of Problem Mobile Phone Use. *Journal of Cyberpsychology & Behavior*, 39-51.
- Boyd, D. M. (2008). *Taken Out of Context: American Teen Sociality in Networked Publics*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Berkeley. Kaliforniya Üniversitesi.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., & Demirel, F. (2018). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi.
- Büyükşakar, S., & Çelik, E. (2024). Attachment Styles and Loneliness as Predictors of Phubbing amongst University Students. *Sakarya University Journal of Education*, 18-32.
- Canoğulları, Ö., Yılmaz, Y., & Cenkseven Önder, F. (2024). Üniversite Öğrencilerinde İnternet Bağımlılığını Yordamada Sosyal Medya Kullanımı

ve Sanal Ortam Yalnızlığının İncelenmesi. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 1039-1058.

Carnelley, K., Vowels, L., Stanton, S., Millings, A., & Hart, C. (2023). Perceived Partner Phubbing Predicts Lower Relationship Quality But Partners' Enacted Phubbing Does Not. *Computers in Human Behavior*. <https://doi.org/10.1016/j.chb.2023.107860>.

Chotpitayasunondh, V., & Douglas, K. (2016). How “phubbing” becomes the norm: The antecedents and consequences of snubbing via smartphone. *Computers in Human Behavior*, 9-18. <https://doi.org/10.1016/j.chb.2016.05.018>.

Çömlekçi, M. F., & Başol, O. (2019). Gençlerin Sosyal Medya Kullanım Amaçları İle Sosyal Medya Bağımlılığı İlişkisinin İncelenmesi. *Manisa Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 17(4), 173-188. <https://doi.org/10.18026/cbayarsos.525652>

Dağlı, A., & Baysal, N. (2016). Yaşam Doyumu Ölçeğinin Türkçe'ye Uyarlanması: Geçerlik Ve Güvenirlik Çalışması. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 15(59). <https://doi.org/10.17755/esosder.263229>

Demirel, S. (2022). *İlkokul Öğrencilerinin Teknoloji Bağımlılığı Düzeyleri ile Problem Çözme Becerileri, Akran Zorbalığı ve Sosyal Kaygı Düzeyleri Arasındaki İlişkilerin İncelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: Marmara Üniversitesi.

Duman, B., & Baştemur, Ş. (2023). Ergenlerde Sosyal Medya Kullanımı, Sosyal Fobi ve Riskli Davranışlar Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 24(3), 1698-1714. <https://doi.org/10.17679/inuefd.1312693>

Erkan, Z. (2002). Sosyal Kaygı Düzeyi Yüksek Ve Düşük Ergenlerin Ana Baba Tutumlarına İlişkin Nitel Bir Çalışma. *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 10(10), 120-133.

Eroğlu, H., Aygün, H. E., Aksoy, S. (2024) Sosyal Duygusal Yalnızlık ve Sosyotelist Davranış [Phubbing] Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *Uluslararası Sosyal ve Eğitim Bilimleri Dergisi*, 22., 1-25.

Franchina, V., Abeele, M. V., Rooij, A. J., Coco, G. L., & Marez, L. D. (2018). Fear of Missing Out as a Predictor of Problematic Social Media Use and Phubbing Behavior among Flemish Adolescents. *International Journal of Environmental Research and Public Health*. 15(10), 2319. <https://doi.org/10.3390/ijerph15102319>

Gençöz, T., Soykan, C., & Özgüven, H. (2003). Liebowitz Social Anxiety Scale: The Turkish version. *Psychological Reports*, 1059-1069.

Gönenç, E. Ö. (2003). İnternet ve Türkiye'deki Gelişimi. *İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi*, 87-98.

- Güley, B., Ulutaş Keskinkılıç, A., & Emre, O. (2023). Üniversite Öğrencilerinde Takıntılı Mesajlaşma ve Sosyotelizm İlişkinin İncelenmesi. *Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi* 25(4), 1233-1242.
- Günüç, S. (2009). *İnternet Bağımlılık Ölçeğinin Geliştirilmesi ve Bazı Demografik Değişkenler İle İnternet Bağımlılığı Arasındaki İlişkilerin İncelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Van: Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi.
- Hisli, N. (1988). Beck Depresyon Ölçeği'nin Bir Türk Örnekleminde Geçerlilik Ve Güvenilirliği. *Psikoloji Dergisi*, 118-122.
- Işık T., Tunga H., Yılmaz., M & Ok F. (2023). Öğretmenlerin Sosyal Kaygı Düzeylerinin Belirlenmesi. *Toplumsal Eğitim Dergisi*. 2(1). 20-29.
- Kakırman Yıldız, A. (2012). Sosyal Paylaşım Sitelerinin Dijital Yerlilerin Bilgi Edinme ve Mahremiyet Anlayışına Etkisi. *Bilgi Dünyası*, 13(2) 529-542.
- Karadağ, E., Tosuntaş, Ş. B., Erzen, E., Duru, P., Bostan, N., Mızrak Şahin, B., . . . Babadağ, B. (2015). Determinants Of Phubbing, Which Is The Sum Of Many Virtual Addictions: A Structural Equation Model. *Journal of Behavioral Addictions* 4(2), 60–74.
- Karadağ, E., Tosuntaş, Ş. B., Erzen, E., Duru, P., Bostan, N., Mızrak Şahin, B., . . . Babadağ, B. (2016). Sanal Dünyanın Kronolojik Bağımlılığı: Phubbing. *Addicta: The Turkish Journal On Addictions*, 223-269.
- Karşlı, F., & Açık Yavuz, B. (2024). Sosyotelizmin Depresyon, Anksiyete, Benlik Saygısı ve Diğer Ruhsal Değişkenler ile İlişkisi. *Bağımlılık Dergisi*, 25(2), 122-132.
- Kaygas, Y., Şam, M., Doğan, Y. B., Yalçın, C., Sonkur, A., & Eker Durmuş, E. (2023). Ergenlerde Sosyal Medya Bağımlılığının Yordayıcıları Olarak Sosyal Kaygı ve Öz Yeterlik. *Bağımlılık Dergisi*, 461-474.
- Kemp, S. (2024). *Dijital 2024: Turkey*. DataReportal. Ekim 25 2024 tarihinde <https://datareportal.com/reports/digital-2024-turkey> adresinden alındı.
- Lv , S., & Wang, H. (2023). Cross-Lagged Analysis of Problematic Social Media Use And Phubbing Among College Students. *BMC Psychology*, 11(39), <https://doi.org/10.1186/s40359-023-01062-0>.
- Maftai, A., & Măirean, C. (2023). Put Your Phone Down! Perceived Phubbing, Life Satisfaction, And Psychological Distress: The Mediating Role Of Loneliness. *BMC Psychology*. 11(332) <https://doi.org/10.1186/s40359-023-01359-0>
- Mermer, E. (2024). *Ergen ve Genç Yetişkinlerde İnternet ve Telefon Bağımlılığı İle Sosyal Kaygı Arasındaki İlişki: Bir Meta-Analiz Çalışması*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Şanlıurfa: Harran Üniversitesi.
- Mert, M. (2023). Gelişmeleri Kaçırma Korkusunun Sosyotelizm Davranışına Olan Etkisinde Problemlili Sosyal Medya Kullanımının Aracı Rolü: İsveç Örneği.

- Olkun, E., & Balci, Ş. (2024). Üniversite Öğrencileri Arasında Gelişmeleri Kaçırma Korkusu (FoMO) ile Yalan Haber Paylaşımı Arasındaki İlişkide Sosyal Medya Kullanımının Aracılık Rolü. *Yükseköğretim Dergisi*, 14(2), 23-36. <https://doi.org/10.53478/yuksekogretim.1277063>.
- Oral, M., & Karakurt, N. (2023). *Üniversite Öğrencilerinin Sosyotelizm Davranışı İle Sosyal Medya Bağımlılığı Arasındaki İlişkide Sosyal Kaygının Aracı Ve Sosyal Güvende Hissetmenin Düzenleyici Rolü*. Kasım: Atatürk Üniversitesi, Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinasyon Birimi.
- Orhan Göksün, D. (2019). Sosyotelist Olma ve Sosyotelizme Maruz Kalma Ölçeklerinin Türkçeye Uyarlanması. *Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, (21)3, 657-671.
- Örtücü, E. (2023). *Ebeveynlerin Çocuklarıyla Kurdukları İlişki İle Sosyotelist Olma Durumlarının İncelenmesi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Kırşehir: Kırşehir Ahievran Üniversitesi.
- Özdemir, S., & Erdem, R. (2021). Yönetici Nezaketsizliği Sosyal Dışlanmayı Nasıl Etkiler: Yönetici Sosyotelizmi ve Yöneticiye Güvenin Rolü. *İktisadi İdari ve Siyasal Araştırmalar Dergisi*, 6(14), 103-116.
- Paktin, A. (2024). *Ergenlerde İnternet Bağımlılığı Düzeyleri İle Sosyal Kaygı Ve Yalnızlık Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Konya: Necmettin Erbakan Üniversitesi.
- Parmaksız, İ. (2021a). Yetişkinlerde Sosyotelizm (Phubbing) ve Yaşam Doyumunun Depresyon Belirtileri Üzerindeki Yordayıcı Etkisi . *Bağımlılık Dergisi*, 22(3), 236-247.
- Parmaksız, İ. (2021b). Sosyotelizm (Phubbing) ile Bilinçli Farkındalık Arasındaki İlişkide Sosyal Kaygının Aracı Rolü. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 22(2), 1387-1420.
- Parmaksız, İ. (2021c). Sosyotelizm ile Beş Faktör Kişilik Özellikleri Arasındaki İlişkiler. *Kastamonu Education Journal*, 29(4). 32-42.
- Przybylski, A. K., Murayama, K., DeHaan, C. R., & Gladwell, V. (2013). Motivational, Emotional, And Behavioral Correlates Of Fear Of Missing Out. *Computers in Human Behavior*, 29(4), 1841–1848.
- Sönmez Sarı, E., Kırbaş, Z. Ö., Güneş, H., Akeren, Z., Semerci V. (2023). *Üniversite Öğrencilerinin Sosyotelizme Maruz Kalma Ve Sosyotelist Olma Durumlarının İncelenmesi*. *Mersin Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*. 16(2). 209-218.
- Sepetçi, P., Özdemir, S., & Sever, M. (2021). Canım Sıkılıyor! Can sıkıntısı, Sosyotelizm ve Gelişmeleri Kaçırma Korkusu, *Mersin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü e-Dergisi*, 26-36.

- Solmaz, B., Tekin, G., Herzem, Z., & Demir, M. (2013). İnternet Ve Sosyal Medya Kullanımı Üzerine Bir Uygulama, *Selçuk İletişim*, 7(4), 23-32.
- Struk, A. A., Carriere, J. S., Cheyne, J., & Danckert, J. (2017). A Short Boredom Proneness Scale: development and psychometric properties, *Assessment*, 24 346-359.
- Summak, M. E. (2019). Sosyal Ağlarda Siber Mağduriyet Deneyimleri ve Sosyal Kaygı İlişkisi Üzerine Bir Araştırma. *Avrasya Uluslararası Araştırmalar Dergisi*, 7(16), 851-869. <https://doi.org/10.33692/avrasyad.543709>
- Sülü Akgül, C. (2023). İnternet ve Akıllı Telefon Bağımlılığından Sosyotelizme: Sosyal Hizmet Perspektifinden Derinlemesine Bir İnceleme, *Gençlik Araştırmaları Dergisi*, 11(31), 69-101. <https://doi.org/10.52528/genclikarastirmalari.1328519>
- Şahin, S., Demirhan, İ., Arıöz Düzgün, A., & Ünsal, A. (2024). Assessment Of The Relationship Between Phubbing And Personality Types Among University Students. *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 33(1) 115-128.
- Topal, K., Güngör, R., Çoban, H., Şahintürk, S., Kırmızııkaya, E., Şendil, T. G. (2021). Üniversite Öğrencilerinde Partner Sosyotelizmi, Bağlanma ve Algılanan Romantik İlişki Kalitesi Arasındaki İlişkilerin İncelenmesi. *Ulakbilge*, 58. 462–475.
- Tufan Yeniçıktı, N. (2010). *Sosyal Kaygı Düzeylerinin Sosyal Sorumluluk Projeleri İle Giderilmesi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Konya: Selçuk Üniversitesi.
- Tutgun Ünal, A. (2015). *Sosyal Medya Bağımlılığı: Üniversite Öğrencileri Üzerine Bir Araştırma*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: Marmara Üniversitesi.
- Tutgun Ünal, A., & Deniz, L. (2020). Sosyal Medya Kuşaklarının Sosyal Medya Kullanım Seviyeleri ve Tercihleri, *OPUS International Journal of Society Researches*, 15(22), 1289-1319. <https://doi.org/10.26466/opus.626283>.
- Türkiye İstatistik Kurumu [TÜİK]. (2023). *Hanehalkı Bilişim Teknolojileri (BT) Kullanım Araştırması*.
- Türkiye İstatistik Kurumu [TÜİK]. (2024). *Hanehalkı Bilişim Teknolojileri (BT) Kullanım Araştırması*.
- Uyar, P., & Ayar, D. (2024). Hemşirelik Öğrencilerinin Sosyal Medya Kullanımı ve Aile İletişiminin Sosyotelist Olma ve Sosyotelizme Maruz Kalma Durumlarına Etkisi. *Sağlık Bilimlerinde Değer*, 14(1), 83-89. <https://doi.org/10.33631/sabd.1206855>.
- Vuslat Erdem, D., & Şimşir Gökalep, Z. (2024). Ergenlerde Öz-Kontrol ve Sosyotelizm Arasındaki İlişki: Sosyal Medya Bağımlılığının Aracı Rolü, *Ege Eğitim Dergisi* 25(2), 87-100. <https://doi.org/10.12984/eggeefd.1388373>

- Yalçinkaya, A., İmamoğlu, R., Tecim, E., Uymaz, H., Uysal, E., Güneş, L. C., . . . Tosun, S. (2023). Ergenlerin Bilgisayar ve İnternet Kullanım Düzeylerinin Sosyal Kaygı ve Akran İlişkilerine Etkilerinin İncelenmesi. *Çocuk ve Gençlik Ruh Sağlığı Dergisi*, 30(3), 206-213. 10.4274/tjcamh.galenos.2022.85057.
- Yıldırım, T., Çırak Y. & Konan N. (2011). Öğretmen Adaylarında Sosyal Kaygı. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 12(1), 85-100.
- Yıldırım, Ç., & Correia, A. (2015). Exploring the dimensions of nomophobia: Development and validation of a self-reported questionnaire. *Computers in Human Behavior*, 130-137. <https://doi.org/10.1016/j.chb.2015.02.059>.
- Yıldırım, M., & Başdaş, Ö. (2021). Digital Game Addiction, Social Anxiety And Alexithymia In Adolescents. *İnönü Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu Dergisi*, 9(2), 414-429. <https://doi.org/10.33715/inonusaglik.842593>.
- Yıldırım, O., & Ünal, D. (2020). Dijital Yerlilerin Sosyotelizm (Phubbing) Eğilimlerinin Değerlendirilmesi. *Gümüşhane Üniversitesi İletişim Fakültesi Elektronik Dergisi (e-gifder)*, 8(1), 276-297. <https://doi.org/10.19145/e-gifder.644279>.
- Yılmaz, G., Şar, A., & Civan, S. (2015). Ergenlerde Mobil Telefon Bağımlılığı İle Sosyal Kaygı Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *Online Journal Of Technology Addiction & Cyberbullying*, 2(2), 20-37.

EKLER

Ek 1: Ölçekler

1) Sosyotelist Olma Ölçeği

Değerli katılımcı;

Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesinde Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Programları ve Öğretim Anabilim dalında Doç. Dr. Bayram GÖKBULUT danışmanlığında yüksek lisans yapmaktayım. Üniversite Öğrencilerinin Sosyotelist Olma ve Sosyal Kaygı Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi amacıyla bu çalışmayı yürütmekteyim. Anketi yanıtlaması 6-7 dakika sürmektedir. Lütfen, aşağıdaki maddeleri inceleyerek kendinize en uygun seçeneği işaretleyiniz ve araştırmanın geçerli ve güvenilir olması için tüm bölümleri eksiksiz ve samimi olarak doldurunuz. Vereceğiniz yanıtlar, tamamen bilimsel amaçla kullanılacak ve bu çalışma dışında kimse ile paylaşılmayacaktır. Çalışmada isim yazmanıza gerek yoktur.

Not: Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi İnsan Araştırmaları Etik Kurulu'ndan 24.04.2024 Tarih, 441020 Sayı ve 640 Protokol Numarası ile gerekli izinler alınmıştır.

Katkılarınızdan dolayı teşekkür ederim.

Araştırmacı: Ezel GÜNEL
Danışman: Doç. Dr. Bayram GÖKBULUT

Cinsiyetiniz? Erkek () Kadın ()
Yaşınız:
Bölümünüz:
Sınıfınız? 1. Sınıf () 2. Sınıf () 3. Sınıf () 4. Sınıf ()
Günlük internet kullanım süreniz? 1-2 saat () 3-4 saat () 5-6 saat () 7 saat ve üzeri ()
Kullandığınız sosyal medya araçları
(En sık kullandığınızdan en aza doğru yazınız)

Size uygun seçeneği (X) işareti koyunuz

		Asla	Nadiren	Ara sıra	Bazen	Sık sık	Genellikle	Daima
1.	Telefonum yanımda olmadığında huzursuz olurum.	()	()	()	()	()	()	()
2.	Telefonumu bırakıp çıkamam.	()	()	()	()	()	()	()
3.	Telefonumu görebileceğim bir yere koyarım.	()	()	()	()	()	()	()
4.	Telefonumu kontrol etmediğimde önemli şeyler kaçırmaktan korkarım.	()	()	()	()	()	()	()
5.	Telefon kullanımım nedeniyle başkalarıyla tartışıyorum.	()	()	()	()	()	()	()
6.	İnsanlar telefonumla çok uğraştığını söylerler.	()	()	()	()	()	()	()
7.	Başkaları bana telefonumu bırakmamı ve onlarla konuşmamı söylediğinde sinirlenirim.	()	()	()	()	()	()	()
8.	Başkalarını rahatsız ettiğini bilsem bile telefonumu kullanırım.	()	()	()	()	()	()	()
9.	Başkaları ile ilgilenmektense telefonumla ilgilenmeyi tercih ederim.	()	()	()	()	()	()	()
10.	Başkalarındansa telefonumla ilgilendiğimde rahatlarım.	()	()	()	()	()	()	()
11.	Başkalarına odaklanmayı bırakıp telefonumla ilgilendiğimde iyi hissederim.	()	()	()	()	()	()	()
12.	Başkalarını görmezden gelip telefonumla ilgilendiğimde stres atarım.	()	()	()	()	()	()	()
13.	Telefonumla planladığım zamandan daha fazla ilgilenirim.	()	()	()	()	()	()	()
14.	Telefon kullanımım nedeniyle başkalarıyla konuşma fırsatlarını kaçırdığımı farkındayım.	()	()	()	()	()	()	()
15.	Telefonumu kullanırken kendimi "sadece birkaç dakika daha" diye düşünürken bulurum.	()	()	()	()	()	()	()

Sosyal Medya Kullanıcıları İçin Sosyal Kaygı Ölçeği

	Sosyal medyada,.....	Hiçbir zaman	Nadiren	Ara sıra	Genellikle	Her Zaman
1.	...insanların benimle ilgili olumsuz düşüncelerinden endişe duyarım	()	()	()	()	()
2.	...başkalarıyla kendimle ilgili konuşmak zorunda kalırsam kendimi gergin hissederim	()	()	()	()	()
3.	...benim iznim olmadan kişisel alanıma erişim sağlanması durumu beni endişelendirir	()	()	()	()	()
4.	... insanların beklentilerini karşılayamamaktan endişelenirim	()	()	()	()	()
5.	... yeni arkadaşlıklar kurarken tedirginlik duyarım	()	()	()	()	()
6.	kişisel bilgilerimin paylaşılma ihtimali beni kaygılandırır.	()	()	()	()	()
7.	... insanlara olumsuz izlenim bırakmaktan kaygı duyarım	()	()	()	()	()
8.	... yeni tanıştığım kişilerle konuşurken endişelenirim	()	()	()	()	()
9.	... arkadaşlarımdan benim kişisel bilgilerimi tanımadığım kişilerle paylaşmaları beni tedirgin eder.	()	()	()	()	()
10.	... zayıf yönlerimin başkaları tarafından bilinmesinden endişelenirim	()	()	()	()	()
11.	... başkalarıyla ilk kez tanıştığımda gerilirim	()	()	()	()	()
12.	... paylaştığım içeriği arkadaşlarımdan başkalarının önünde yargılamasından endişe duyarım	()	()	()	()	()
13.	...yakın arkadaşlarımdan davranışlarımı onaylamamalarından korkarım.	()	()	()	()	()
14.	... çok iyi tanımadığım insanlarla konuşurken gergin hissederim.	()	()	()	()	()
15.	... paylaştığım içerikten hoşlanmadıklarını arkadaşlarımdan herkesin önünde açıkça gösterirlerse bundan rahatsızlık duyarım	()	()	()	()	()
16.	... paylaştıklarımın dolayı insanlara karşı gülünç duruma düşeceğimden endişelenirim	()	()	()	()	()
17.	... insanlarla etkileşime girmekten korkarım	()	()	()	()	()
18.	... davranışlarımdan başkaları tarafından onaylanmamasından endişe duyarım	()	()	()	()	()
19.	... kişisel bilgilerimin başkaları tarafından ele geçirilebileceği ihtimali beni kaygılandırır	()	()	()	()	()
20.	... paylaştıklarımın başkaları tarafından beğenilmemesinden endişe duyarım.	()	()	()	()	()
21.	... sosyal medya şirketlerinin / yöneticilerinin özel yaşantıma yönelik gizlilik ilkelerini nasıl ele aldığı konusunda kaygılanırım.	()	()	()	()	()
22.	... insanların davranışlarını tuhaf bulmalarından kaygılanırım	()	()	()	()	()

Ek 2: Ölçek Kullanım İzinleri

Genel Sosyotelizm Ölçeği Kullanım İzni

10.379 ileti dizisinden 1.944.

Sosyotelist Olma Ölçeği Hakkında

Ezel Günel

Alic: dorhan

25 Mar 2024 Pzt 11:00

☆

😊

↩

⋮

Merhaba Sayın Hocam,

İsmim Ezel GÜNEL. Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi Eğitim Programları ve Öğretim anabilim dalında yüksek lisans yapmaktayım. Doç. Dr. Bayram GÖKBULUT'un danışmanlığında hazırlayacağım tezimde geliştirmiş olduğunuz Sosyotelist Olma Ölçeğini izniniz doğrultusunda kullanmak istiyorum. Yardımcı olabilir misiniz? İyi günler dilerim.

5 ileti dizisinden 1.

Genel Sosyotelist Olma ve Sosyotelizme Maruz Kalma Ölçekleri kullanım izni hakkında

Doç. Dr. DERYA ORHAN GÖKSÜN

Alic: ben

25 Mar 2024 Pzt 11:02

☆

😊

↩

⋮

Merhabalar,

Ölçekleri kullanabilirsiniz. Ölçek izni makalenin sonunda araştırmacı beyanı olarak belirtilmiştir. Ölçek formunu ekte gönderiyorum. Ölçek toplam puanı, makalede olumlu olumsuz maddelerin belirtildiği biçimde toplam puan olarak oluşturuluyor. Orijinal ölçekte puanlama çalışması bulunmuyordu, ölçek geliştiriciler sürekli veriyi süresiz hale getirmek için düzey gibi bir çalışma yapmadıklarını, yüksek puanlar sosyotelist davranışın yükseldiği, düşük puanlar davranışın düştüğü şeklinde yorumlanıyordu istiyorlar.

Ben de benzer biçimde toplam puan kullanmanızı öneriyorum. Ancak düzeylendirmek istiyorsanız ortalama puan olarak kendiniz eşik değerler belirleyebilirsiniz. Ben, ölçeği kullanım deneyimlerime dayanarak, en düşük ortalama 1 en yüksek 7 olduğundan; 1-3 arasında puanlar düşük, 3,01-5 aralığında puanlar orta, 5,01-7 aralığında puanlar yüksek olarak düzeylere ayrılabilirliği kanıyordayım.

Kolaylıklar iyi çalışmalar dilerim.

Sosyal Medya Kullanıcıları İçin Sosyal Kaygı Ölçeği Kullanım İzni

25 Mar 2024 Pzt 16:01

☆

😊

↩

⋮

Ezel Günel

Alic: zaferkadirhan, zkadirhan, msat, yunus

Merhaba Sayın Hocalarım,

İsmim Ezel GÜNEL. ODTÜ Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi bölümünde lisansımı tamamladım. Lisansımın ardından Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi Eğitim Programları ve Öğretim anabilim dalında yüksek lisansa devam etmekteyim. Doç. Dr. Bayram GÖKBULUT'un danışmanlığında hazırlayacağım tezimde geliştirmiş olduğunuz "Sosyal Medya Kullanıcıları İçin Sosyal Kaygı Ölçeğini" (Development and Validation of Social Anxiety Scale for Social Media Users) izniniz doğrultusunda kullanabilir miyim? Ölçeğin Türkçe tam metnine nasıl ulaşabilirim? Yardımcı olabilir misiniz? İyi günler dilerim.

Saygılarımla.

27 Mar 2024 Çar 09:52

☆

😊

↩

⋮

Yunus Alkış

Alic: ben

Merhaba Ezel,

Etik kurallara bağlı kalmak koşuluyla ölçeği çalışmada kullanabilirsiniz. Ekte ilgili dokümanları bulabilirsiniz. Ayrıca, makalenin Türkçe metni bulunmuyor.

Ek 3: Etik Kurul Kararı

Evrak Tarih ve Sayısı: 17.05.2024-449043

Kurum Kayıt Tarihi ve Sayısı:24. 04.2024/441020	Protokol No:640
---	-----------------

03.05.2024

T.C.
ZONGULDAK BÜLENT ECEVİT ÜNİVERSİTESİ
İNSAN ARAŞTIRMALARI ETİK KURULU KARARI

ÇALIŞMANIN TÜRÜ:	Anket
BAŞLIK:	Üniversite Öğrencilerinin Sosyotelist Olma ve Sosyal Kaygı Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi
SORUMLU ARAŞTIRMACI:	Doç. Dr. Bayram GÖKBULUT
YARDIMCI ARAŞTIRMACI:	Ezel GÜNEL
KARAR:	UYGUN

ETİK KURUL ÜYELERİ

Prof. Dr. Şaban ÇELİKOĞLU
Başkan

Prof. Dr. Ahmet Ferda ÇAKMAK
Üye

Prof. Dr. Ahmet EFİLOĞLU
Üye

Prof. Dr. Mehmet CURAL
Üye

Doç. Dr. Yücel NAMAL
Üye

Prof. Dr. Tülay KUZLU AYYILDIZ
Üye

Dr. Öğr. Üyesi Mustafa Çağatay BÜYÜKUYSAL
Üye
Katılmadı

29.05.2014 Tarih ve 2014/08-13 Sayılı Senato Kararı ile Kabul Edilmiştir.

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.
Evrak sorgulaması <https://turkiye.gov.tr/ebd?eK=5319&eD=BSA6AS4BL7&eS=449043> adresinden yapılabilir.

ÖZ GEÇMİŞ

Adı ve Soyadı :Ezel GÜNEL

Bildiği Yabancı Diller :İngilizce

Uzmanlık Alanı :Bilgisayar

Derece	Bölüm/Program	Üniversite	Yıl
Lisans	Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi	ODTÜ	2015
Y. Lisans	Eğitim Programları ve Öğretim ABD	Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi	2025

Görevler :

Görev Unvanı	Görev Yeri	Yıl
Bilişim Teknolojileri Öğretmenliği	Bilge Alp Koleji	2019
Bilişim Teknolojileri Öğretmenliği	Eryaman Koleji	2021
Bilişim Teknolojileri Öğretmenliği	Ankara Açılım Koleji	2023
Programcı	T.C. Üniversitelerarası Kurul Başkanlığı	Devam

Eserler :

B. Uluslararası bilimsel toplantılarda sunulan ve bildiri kitaplarında (proceedings) basılan bildiriler:

B1. Üniversite Öğrencilerinin Sosyotelist Olma Düzeylerinin İncelenmesi